

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ



**KÖPEK PARKLARI TASARIM KRİTERLERİNİN DÜNYADAKİ
ÖRNEKLERİ ÜZERİNDEN ARAŞTIRILMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ahmet Emre DUYAN

**Mimarlık Anabilim Dalı
Mimarlık Programı**

ŞUBAT, 2024

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ



**KÖPEK PARKLARI TASARIM KRİTERLERİNİN DÜNYADAKİ
ÖRNEKLERİ ÜZERİNDEN ARAŞTIRILMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ahmet Emre DUYAN
(Y2113.050017)

Mimarlık Anabilim Dalı
Mimarlık Programı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Gökçen Firdevs YÜCEL CAYMAZ

ŞUBAT, 2024

TEZ SINAV TUTANAĞI

ONUR SÖZÜ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Köpek Parklarının Tasarım Kriterlerine Göre Araştırılması” adlı çalışmanın, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça bölümünde gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim. (22/02/2024)

Ahmet Emre DUYAN

ÖNSÖZ

Kentlerde artan nüfusun ihtiyaçlarını karşılamak için geliştirilen çözümler, çarpık kentleşme ile kentsel dokuya zarar verirken yeşil alanlara olan gereksinim de ihmal edilmektedir. Yerleşim bölgelerinde, insanların ve evcil hayvanların sosyolojik, ekonomik ve fiziksel gereksinimlerini karşılamaya yönelik yeşil alanlardan optimum verim alınmasını sağlaması bağlamında, köpek parklarının da diğer sosyal tesisler kadar önemli olduğunu vurgulamak, bu parkların yeşil alanlara ve şehirlere olan katkısına değinmek ve mimari yönden birçok yönden bilgi eksiklikleri bulunan köpek parkları için tasarım ve uygulama açısından kriterleri araştırmak amacıyla yürüttüğüm bu çalışmada, öncelikle tez konumu seçerken ve tez sürecimde desteklerini esirgemeyen tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Gökçen Firdevs YÜCEL CAYMAZ ve yazım sürecim boyunca her zaman ve her konuda beni destekleyen aileme ve sevdiklerime teşekkürlerimi sunarım.

Şubat, 2024

Ahmet Emre DUYAN

KÖPEK PARKLARI TASARIM KRİTERLERİNİN DÜNYADAKİ ÖRNEKLERİ ÜZERİNDEN ARAŞTIRILMASI

ÖZET

Köpek sahiplenme oranı ve parklara olan ihtiyacın artmasıyla birlikte köpek parklarına yönelik bir talep oluşmuş, halihazırda köpek parklarının bulunduğu ülkelerde ise talep artışı yaşanmıştır. Köpek parkları, köpeklerin sosyal ve davranışsal ihtiyaçlarının, evin özel alanlarının ötesinde karşılanmasını sağlayan alanlar olarak köpeklerin, sahipleri ve diğer köpeklerle sağlıklı bir iletişim kurabilmesi için fırsatlar sunar. Bu çalışma, başarılı bir köpek parkı için tasarım kriterlerinin nasıl olması gerektiğini araştırmayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda köpek parkları; planlama (erişebilirlik, konum, otopark ve yollar, diğer tesisler) ve tasarım (giriş ve çıkışlar, kapılar, sınırlamalar, yüzey malzemeleri, aktivite alanları, park mobilyaları, bitkilendirme) başlıkları altında incelenmiştir. Çalışma yöntemi olarak İnternet veri tabanındaki görsel, video, makale, web sayfası, dergi ve kitaplar kullanılmış; ardından bu literatür taramasına dayalı olarak önerilen tasarım kriterlerini içeren bir kontrol listesi oluşturulmuştur. Hazırlanan kontrol listesi Amerika Birleşik Devletleri'nde yer alan; çalışma kapsamında örnek olarak belirlenen Hondo, Central ve River Bend Köpek Parklarında hayata geçirilmiş olan tasarım kriterleri ile karşılaştırılmıştır. Çalışma sonucunda, Hondo Köpek Parkı'nın diğer parklara kıyasla en başarılı park tasarımına sahip olduğu; her üç parkta yer alan park mobilyalarında eksiklikler mevcut olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Köpek Parkı, Açık Hava Etkinlikleri, Kentsel Alan, Tasarım.

AN INVESTIGATION OF DOG PARK DESIGN CRITERIA BASED ON EXAMPLES ACROSS THE WORLD

ABSTRACT

The increased rate of dog ownership and the need for parks have been associated with increased demand for dog parks and an increase in the number of dog parks in the countries, where the same already exist. Dog parks serve to meet the social and behavioral needs of dogs beyond the private areas of the home, as well as providing the dogs with the opportunity to establish healthy communication with their owners and other dogs. This study aimed to investigate the criteria for a successful dog park design criterion. Accordingly, dog parks were investigated through certain research topics, including planning (accessibility, location, car parking and roads, other facilities) and design (entrances and exits, gates, boundaries, surface materials, activity areas, park furniture, planting). The study methodology included images, videos, articles, web pages, magazines, and books in the Internet database to create a checklist upon literature review. The checklist was analyzed against Hondo, Central, and River Bend dog parks in the USA. In conclusion, River Bend Park was inadequate in terms of planning compared to other parks and there were deficiencies associated with park furniture in all three parks.

Keywords: Dog Park, Outdoor recreation, Urban space, Design

İÇİNDEKİLER

ONUR SÖZÜ	iii
ÖNSÖZ.....	v
ÖZET.....	vii
ABSTRACT	ix
İÇİNDEKİLER	xi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xv
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xvii
ÇİZELGELER LİSTESİ.....	xxi
I. GİRİŞ.....	1
A. Çalışmanın Amacı	2
B. Çalışmanın Kapsamı.....	3
II. LİTERATÜR TARAMASI	5
A. Köpek Parkı Tarihinin İncelenmesi.....	5
B. Köpek Parkı Avantajları	8
1. Sosyolojik Faydaları.....	8
2. Konumuna Göre Faydaları	9
3. Sağlık Faydaları.....	10
4. Köpeklerin Egzersiz İhtiyaçları.....	11
C. Köpek Parkı Dezavantajları.....	13
1. Saldırgan Davranış Gösteren Köpekler.....	13
2. Potansiyel Hastalıklar	14
3. Güvenlik Kaygıları.....	15
D. Köpek Parkı Tipleri	16
1. Halka Açık Köpek Parkları	16
2. Özel Köpek Parkları.....	17
3. Açık Alan Köpek Parkları.....	18
4. Kapalı Alan Köpek Parkları.....	19
E. Alan Ayrımı	20
1. Küçük Köpek Alanı	21

2. Büyük Köpek Alanı.....	23
3. Köpek Parkında Diğer Hayvanlar	23
4. Köpek Parkı Boyutları.....	24
F. Köpek Parkı Planlaması	25
1. Erişilebilirlik.....	25
2. Konum.....	26
3. Otopark ve Yollar.....	28
4. Diğer Tesisler	30
G. Tasarım	31
1. Köpek Parkı Giriş ve Çıkışlar	32
a. Önerilen tasarım maddeleri	33
2. Köpek Parkı Kapıları.....	36
a. Ana giriş kapıları	37
b. Küçük ve büyük köpek kapıları	38
c. Bakım kapıları	39
3. Sınırlamalar	40
a. Parkı çevreleyen çitler	40
b. Yükseklik ve diğer parametreler	40
c. Konumlandırma.....	42
d. Malzeme seçimi.....	43
4. Köpek Parkı Yüzey Kaplamaları.....	47
a. Doğal Çim	48
b. Malç(Talaş)	50
c. EWF (işlenmiş ağaç lifi).....	51
d. Kum.....	52
e. Bezelye Çakılı	53
f. Ayırıştırılmış granit (kırılmış agrega)	54
g. Suni (sentetik) çim	56
h. Beton ve benzeri sert peyzaj yüzeyleri.....	57
5. Aktivite Alanları.....	60
a. Dinlenme Alanları	61
b. Oyun Alanları.....	63
c. Çeviklik Alanı	64
d. Bakım Alanı	66

e. Atık Yönetimi.....	67
f. Çocuk Oyun Alanı (İsteğe Bağlı)	68
6. Park Mobilyaları	68
a. Bank ve Masalar	69
b. Gölgeleme Elemanları.....	71
c. Aydınlatma Elemanları.....	74
d. Çeviklik ve Oyun Ekipmanları.....	75
e. Çeşmeler ve Fıskiyeler	78
f. Kapalı Çöp Kutuları.....	79
g. Atık Torbası İstasyonları.....	80
h. Tabelalar.....	81
i. İsteğe Bağlı Ekipman	83
7. Bitkilendirme	85
a. Tasarım Unsurları.....	86
b. Bitki Seçimi.....	87
c. Bitki ve Köpek Sağlığı	87
III. YÖNTEM.....	89
A. Çalışma Alanları.....	90
B. Çalışma Soruları	93
C. Araştırma Metodu.....	94
D. Araştırmanın Sınırlamaları	94
IV. KÖPEK PARKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	95
A. Köpek Parkı Giriş ve Çıkışlar.....	95
B. Köpek Parkı Kapıları	95
C. Sınırlamalar.....	96
D. Yüzey Malzemeleri.....	96
E. Aktivite Alanları.....	97
F. Park Mobilyaları.....	98
G. Bitkilendirme	100
V. SONUÇ.....	105
VI. KAYNAKÇA.....	111
ÖZGEÇMİŞ.....	125

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
ADA	: The Americans with Disabilities Act (Engelli Amerikalılar Yasası)
ASPCA	: American Society for the Prevention of Cruelty to Animals (Amerikan Hayvanlara Zulmü Önleme Derneği)
CPRWC	: City Parks, Recreation and Waterfront Commicission (Şehir Parkları, Rekreasyon ve Su Kenarı Komisyonu)
DCMB	: Dog and Cat Management Board (Köpek ve Kedi Yönetim Kurulu)
EWf	: Engineered wood fiber (tasarlanmış ağaç lifi)
FCPA	: Fairfax Country Park Authority (Fairfax Ülke Parkı Otoritesi)
GPO	: Government of South Australia (Güney Avustralya Hükümeti)
ODPA	: Ohlana Dog Park Association (Ohlone Köpek Parkı Derneği)
TAPDT	: The Association of Professional Dog Trainers (Profesyonel Köpek Eğiticileri Derneği)
VPB	: Vancouver Park Board (Vancouver Park Kurulu)

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Berkeley Köpek Parkı, Kaliforniya, ABD	6
Şekil 2. Vaziyet Planı, Ohlone Köpek Parkı, Kaliforniya, ABD	7
Şekil 3. Topkins Square Park, New York, ABD	9
Şekil 4. Izgara Sokak Modeli, Calgary, Kanada	10
Şekil 5. Köpek Parklarının Faydalarını Belirleyen Çalışmaların Sayısı	11
Şekil 6. Köpek Parkı Egzersiz Ekipmanları	13
Şekil 7. Hasarlı Çit, Brenda Leipsic Köpek Parkı, Winnipeg, Kanada.....	16
Şekil 8. Heritage Köpek Parkı, Henderson, ABD	17
Şekil 9. Paws 4 Fun Köpek Parkı, Nebraska, ABD	17
Şekil 10. Açık Alan Köpek Parkı Mimari Çizimi (ölçeksiz)	19
Şekil 11. Kapalı Alan Köpek Parkı Mimari Plan (ölçeksiz)	20
Şekil 12. Hempstead Köpek Parkı, New York, ABD	21
Şekil 13. Köpek Parkı Planı (Ölçeksiz)	22
Şekil 14. Büyük ve Küçük Köpek Parkı Giriş Kapıları	23
Şekil 15. Tasmasız Köpek Alanı, Wyndham, Avustralya.....	28
Şekil 16. Vaziyet Planı, McWilliams Köpek Parkı, Teksas, ABD	29
Şekil 17. Yerleşim Planı, Kolombiya Yerel Parkı, Maryland, ABD	30
Şekil 18. Perspektif Konsept Çizimi, Ionia Köpek Parkı, Michigan, ABD	32
Şekil 19. Köpek Parkı Tasarımı, Doris Tomaselli	33
Şekil 20. Köpek Parkı Giriş Alanı Planı (ölçeksiz), FCPA, 2020	35
Şekil 21. Lowcountry Köpek Parkı, Güney Karolina, ABD.....	36
Şekil 22. Köpek Parkı Giriş Kapısı Kesidi (ölçeksiz), FCPA, 2020.....	38
Şekil 23. Küçük ve Büyük Köpek Parkı Girişleri, Rush Creek Köpek Parkı	39
Şekil 24. Köpek Parkı Bakım Kapısı Kesidi (ölçeksiz), FCPA, 2020	39
Şekil 25. Köpek Parkı Bakım Kapısı, Moody Köpek Parkı, New Westminster	40
Şekil 26. Zincir Bağlantılı Çit Kesidi (ölçeksiz), FCPA, 2020	41
Şekil 27. Çit Yapımını Uygulama Hatası.....	42
Şekil 28. Köpek Parkı Çitleri, Marcy Köpek Parkı, New York, ABD	44

Şekil 29. Çit Yapım Aşaması, Mount Pleasant Köpek Parkı, Regina, Kanada	45
Şekil 30. Ahşap Çitler, William A. Pitts Köpek Parkı, Tennessee, ABD	46
Şekil 31. Kütük Çitler, Güney Kingstown Köpek Parkı, Rhode Island, ABD.....	46
Şekil 32. Alüminyum Kazık Çitler.....	47
Şekil 33. PetIQ Köpek Parkı, Idaho, ABD.....	49
Şekil 34. Malç Zemin Kaplaması Kesidi (ölçeksiz).....	50
Şekil 35. The Phoenix Community Köpek Parkı, Kaliforniya, ABD	51
Şekil 36. Malç Zemin Kaplaması Örneği.....	51
Şekil 37. Malç ve EWF Farkı.....	52
Şekil 38. EWF Zemin Kaplama Uygulaması, Kanada.....	52
Şekil 39. Galena Hills Köpek Parkı, Utah, ABD	53
Şekil 40. Bezelye Çakılı Yüzey Kaplaması	54
Şekil 41. Bezelye Çakılı Yüzey Kaplaması, Wareham Köpek Parkı, Massachusetts	54
Şekil 42. Ayrıştırılmış Granit (kırılmış agrega) kesidi (ölçeksiz), FCPA, 2020	55
Şekil 43. Kırmızı Sedir Granit Yüzey Malzemesi, Cityville Köpek Parkı	56
Şekil 44. Suni Çim Yüzey Kaplaması Kesidi (ölçeksiz).....	57
Şekil 45. Yapay Çim Yüzey Kaplaması, Trebly Köpek Parkı, Teksas, ABD	57
Şekil 46. Sioux Falls Şehir Merkezi Köpek Parkı, Güney Dakota, ABD	58
Şekil 47. Vaziyet Planı, Emery Barnes Köpek Parkı, Vancouver, Kanada	60
Şekil 48. Dinlenme Alanları, Emery Barnes Köpek Parkı, Vancouver, Kanada	61
Şekil 49. Green Park Tasmasız Köpek Alanı, Maryland, ABD.....	62
Şekil 50. Küçük ve Büyük Köpek Oyun Alanları, Emery Barnes Köpek Parkı	63
Şekil 51. Oyun Alanı, Scioto Audubon Köpek Parkı, Ohio, ABD	64
Şekil 52. Çeviklik Alanı, Emery Barnes Köpek Parkı, Vancouver, Kanada	65
Şekil 53. Broadmeadows Köpek Parkı, Melbourne, Avustralya.....	65
Şekil 54. Bakım Çalışmaları, Ochards Köpek Parkı, Arkansas, ABD.....	66
Şekil 55. Köpek Tuvalet Alanı.....	68
Şekil 56. Pine Banks Köpek Parkı, Massachusetts, ABD	69
Şekil 57. Özel Tasarım Köpek Parkı Bankı	70
Şekil 58. Bank Kesidi (ölçeksiz)	70
Şekil 59. Gölge Elemanları, Riverstone Köpek Parkı, Idaho, ABD	71
Şekil 60. Tek Direkli Piramit Konsol Gölge, Rush Greek Köpek Parkı.....	72
Şekil 61. Pergola Tasarımı, Cummings Köpek Parkı, Kaliforniya, ABD.....	73
Şekil 62. Köpekler İçin Gölge Örneği	73

Şekil 63. Solar Aydınlatma Elemanları, Baron Von Willard Anıt Parkı	74
Şekil 64. Köpek Parkı Aydınlatma Direklerinin Konumlandırılması	75
Şekil 65. Çeviklik Ekipmanları, Cribb Rd Köpek Parkı, Carindale, Avustralya	76
Şekil 66. Köpek Parkı Atlama Ekipmanları	76
Şekil 67. Köpek Parkı Tırmanma ve Denge Ekipmanları	77
Şekil 68. Köpek Parkı Platform Tipleri	77
Şekil 69. Köpek Parkı Tünel Tipleri	78
Şekil 70. Köpek Parkı Çeşme Örneği	79
Şekil 71. Köpek Çeşmesi Mimari Çizimi (ölçeksiz).....	79
Şekil 72. Atık İstasyonu Örneği	80
Şekil 73. Atık Torba İstasyonu	81
Şekil 74. Köpek Parkı Tabelaları	83
Şekil 75. Köpek Parkı Yangın Muslukları (Glasser, 2013:54)	84
Şekil 76. Köpek Heykeli, Bonita Springs Köpek Parkı, Florida, ABD	84
Şekil 77. Köpek Parkı Figürleri	85
Şekil 78. Köpek Parkı Kesit Eskizleri, Emery Barnes Köpek Parkı, Vancouver	86
Şekil 79. Çalışmanın Planı	89
Şekil 80. Hondo Köpek Parkı Ulaşım Grafiği	91
Şekil 81. Central Köpek Parkı Ulaşım Grafiği	92
Şekil 82. River Bend Köpek Parkı Ulaşım Grafiği	93
Şekil 83. Köpek Parkları Geçiş Noktaları	95
Şekil 84. Köpek Parkı Kapıları	96
Şekil 85. Köpek Parkı Uydu Görüntüsü.....	97
Şekil 86. Köpek Parkı Aktivite Alanları	98
Şekil 87. Hondo Köpek Parkı Park Mobilyaları	98
Şekil 88. Central Köpek Parkı Park Mobilyaları	99
Şekil 89. River Bend Köpek Parkı Park Mobilyaları.....	99
Şekil 90. Köpek Parkları Bitkilendirme	100

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge 1. Güney Avustralya Köpek Parkı Metrekareleri	25
Çizelge 2. Köpek Parkı Boyutlarına Göre Karşılaştırılması	25
Çizelge 3. Köpek Boyutuna Göre Çit Uzunluğu.....	41
Çizelge 4. Malç ve EWF arasındaki farklar	52
Çizelge 5. Ayrıştırılmış Granit Elek Boyu	55
Çizelge 6. Köpek Parkları İçin Yüzey Seçenekleri	58
Çizelge 7. Köpek Dostu Bitkiler	87
Çizelge 8. Köpek Parkları Genel Bilgileri	90
Çizelge 9. Köpek Parkları Değerlendirilmesi	101
Çizelge 10. Köpek Parkları Değerlendirmesi-2	110

I. GİRİŞ

Yeşil alanlar, kentsel mekânda doğal habitatlar yaratmaları ve sağlıklı çevreler oluşturmaları açısından kent makroformu ve yaşamı için önemli alanlardır. Ayrıca bu alanlar, çevre kalitesini ekolojik, ekonomik ve sosyolojik anlamda artırmaktadır. Evcil hayvanlardan biri olan köpekler de bu yaşam alanlarının bir parçası olmaktadır. Dünyanın birçok yerinde köpekler ve sahipleri arasındaki etkileşim süresi ve kalitesini artıracak adımlar atılmaktadır. Yoğun kent dokusuna bir alternatif olan köpek parkları önemini daha çok hissettirmektedir.

Artan nüfusun getirdiği sosyal yaşam, bir zorunluluk haline gelen ortak yaşamı kolaylaştırıcı alanlara yönelik ihtiyacı da beraberinde getirmektedir. Mimarlık, canlılara yönelik mekânları düzenleyen ve bu canlıların aktivitelerini yapabilecekleri çok bileşenli platformlar hazırlayan bir sanat dalıdır.

Günümüzde yaşanan olumsuz ekonomik gelişmeler, insanların sağlık problemlerindeki artış, doğum oranlarının düşmesi ve çocuk sahibi olma oranının azalması sonucunda evcil hayvan sahiplenme oranında, özellikle de büyük şehirlerde artış görülmektedir (www.milliyet.com.tr, 2023). Günden güne çarpık gelişen kent dokusu, insanlar ve diğer canlıların düşük nitelikli sosyal çevreler ve yeşil alanlarla yetinme durumunda bırakılmaktadır. Bu canlılardan bize en yakın olan köpeklerde olumsuz kent koşullarından etkilenmektedir. Evcil köpeklerin ve sahiplerinin hem birbirleriyle hem de diğer evcil köpek ve sahipleriyle sosyalleşebilecekleri bir alan olarak köpek parkları veya köpek dostu parkları önem arz etmektedir.

Köpek parkı, genellikle halka açık bir parkta bulunan ve genellikle çitlerle çevrili, köpeklerin sahipleriyle ve diğer köpeklerle tasmaşız koşup oynayabileceği alanlardır (Glasser,2013:6). “Tasmaşız” terimi, evcil hayvanların köpek parkı sınırları içerisinde serbest bırakıldığı anlamına gelir (Glasser,2013:7).

Köpek parkları, son birkaç yılda köpek sahipleri ve köpek severler arasında popüler hale gelmiştir. Köpek parkları, köpeklerin doğal ihtiyaçlarını doğrudan veya

dolaylı olarak karşılamaktadır. Aynı zamanda, köpek eğitimi ve toplumsal etkileri açısından da önemli bir rol oynamaktadır.

Kentsel yaşamın yoğun olduğu yerlerde, yeşil alana ve parklara verilen önem artmaktadır. 1979'da Kaliforniya, Berkeley'de Ohlone Köpek parkı açılmıştır. Dünyadaki ilk köpek parkı olma özelliğinde bulunan bu park, azalan kamusal alanlara, kentsel gelişime ve tasma yasalarına bir tepki olarak yapılmıştır. 1979'da başlayan bu hareket, İzmir Belediyesi'nin Türkiye'deki ilk köpek parkını Karşıyaka ilçesinde kullanıma sunmasıyla 2008 yılında ülkemize taşınmıştır (www.turkiyeturizm.com, 2023).

Köpeklerin tasmaşız bir şekilde sahipleriyle ve birbirleriyle vakit geçirebileceği sosyal bir alan olmasının yanı sıra kentsel dokuya yeşil alanların eklenmesine katkıda bulunan köpek dostu parkların, dünyada ve ülkemizde gerekli kriterlere uygun olarak sayılarının artması gerekmektedir. Köpek dostu park savunucularından Dan Emerson'a göre köpek parkları, "evcil hayvan sahipliği ve köpek kontrol yasalarının uygulanması kolaylaştırıyor. Köpeklere, güvenli bir şekilde egzersiz yapacakları bir alan veriyor. Böylece köpeklerin havlama ve diğer sorunları azalıyor. Yaşlılara ve engelli refakatçi köpeklere egzersiz yapmaları için erişilebilir bir alan ve sosyalleşme alanları sağlıyor" (<https://amandaspetsitting.wordpress.com>, 2023).

A. Çalışmanın Amacı

Kentsel dokunun yoğun olduğu yerleşimlerde, köpeklerin sahipleriyle ve diğer köpeklerle aralarındaki etkileşim ortamları kısıtlıdır. Mevcut olan ortamların birçoğu köpekler için güvenli değildir ve sadece insan ergonomisine uygun olarak tasarlanmış parklar ve rekreasyon ortamlarından oluşmaktadır.

Günümüzde yetersiz bilgi ve uygulama hataları nedeniyle köpek parklarında yanlış tasarım ve uygulamalar görülmektedir. Bu doğrultuda, köpek parklarının tabii olduğu uzun ve detaylı bir kural listesi veya yasa bulunmadığı ve park yapım aşaması ve sonrası denetimlerde eksiklikler bulunduğu için bazı köpek parklarının tasarım ve uygulama açısından yeterli olurken, diğerleri eksiklikler içermektedir. Köpek parklarının, diğer ülkelere nazaran daha önemli bir sorun olarak ele alınıp çözümler üretildiği ve geliştirilmekte olduğu ülkelerin başında Amerika Birleşik Devletleri (ABD) gelmektedir. ABD'de 800 üzerinde köpek parkı mevcuttur ve sadece 2007-

2017 yılları arasında bu köpek parklarının sayısı %34 oranında artmıştır. GreenPrint index'e göre köpek parkları, park gelişimi içinde en hızlı büyüyen segmenttir (<https://blog.gitnux.com>, 2023).

Belediyeler, yükleniciler, alt yükleniciler ve belediye işçilerinin kaderine bırakılmış parkların basmakalıp tasarımının ötesinde, mimarlık ve peyzaj mimarlığı disiplinlerinin tasarım konusunda köpek parklarına gereken önemi vermesi ve bu iki disiplinin tasarım sürecine dahil edilmesi, köpek parkları konusunda daha verimli çalışma ve uygulamaların ortaya çıkmasına yardımcı olacaktır.

Bu araştırma kapsamında, literatürdeki boşlukları gidermek için öncelikle mevcut örneklerin araştırılması ile köpek parkları veya köpek dostu parkların hangi tasarım kriterlerine uygun olarak tasarlanması gerektiği araştırılacak, ardından söz konusu tasarım kriterleri, ABD'de bulunan3 köpek parkı örneği üzerinden değerlendirilecektir. Bu çalışmanın, tasarımcılara, araştırmacılara ve karar verici mercilere gelecekteki köpek parkı tasarımı konusunda öneriler sunması amaçlanmaktadır.

B. Çalışmanın Kapsamı

Kuzey Amerika genelinde, oyun alanları, futbol sahaları ve piknik alanları gibi tesisler sıradan olmanın ötesinde toplum parklarından beklenen ve arzu edilen bileşenlerdir. Bu alanlara, köpek sahiplerinin evcil hayvanlarıyla birlikte eğlenebilmeleri için tasma-sız köpek parkı alanlarının eklenmesi ise son 10 yıl içinde ortaya çıkan nispeten yeni bir konsept olup daha popüler bir park özelliği haline gelmiştir (Glasser,2013:V).

Çalışma kapsamında, köpek parklarının tasarım kriterleri araştırılmaktadır. Kent ve kentlilere sağlayacağı potansiyel yararları göz önüne alındığında köpek parklarının tasarımı sırasında dikkate alınması gereken bir takım kriterler olmalıdır.

Çalışma kapsamında, köpek parkları tasarım kriterlerinin geliştirilmesine yönelik olarak köpek parkı giriş ve çıkışları, köpek parkı kapıları, sınırlamalar, köpek parkı yüzey malzemeleri, aktivite alanları, park mobilyaları ve bitkilendirme başlıkları altında kapsamlı bir kontrol listesi oluşturulmuştur. Oluşturulan kontrol listesi ile köpek parkı tasarım kriterlerinin değerlendirilmesi ve öneriler getirilmesi hedeflenmiştir. Bu sistematik çalışma, mevcut bir köpek parkının tasarım niteliklerinin

değerlendirilmesinde kullanılabilir veya yeni ve bağımsız bir tesis olarak tasarlanacak köpek parklarının tasarım süreçlerine katkı sağlayacaktır.

İlk adımları 1979'da ABD'de atılan köpek parklarının 44 yıllık geçmişi olmasına rağmen 2000'li yıllardan itibaren önemi artmış ve popülerliği devam etmiştir (<https://en.wikipedia.org>, 2023). Özellikle ekonomik ve sosyal refahın ileri düzeyde olduğu ülkelerde sayıları artmış ve gelişmiştir. Tasarım ve uygulama konusunda hala eksikliklerin olması ve yeterli kaynak olmaması nedeniyle bu tez kapsamında köpek parkları tasarım kriterleri çalışma konusu olarak seçilmiştir.

II. LİTERATÜR TARAMASI

A. Köpek Parkı Tarihinin İncelenmesi

Köpek parkları, basit tanımı itibariyle evcil köpeklerin genellikle tasma ve sıkı denetim olmadan oynayacağı, eğleneceği ve diğer köpeklerle sosyalleşebileceği etrafi çitle çevrili kapalı alan olarak tanımlanmaktadır.

ABD'nin Kaliforniya eyaletinde yer alan Berkeley, dünyanın ilk köpek parkı olarak kabul edilen Ohlone Köpek Parkına ev sahipliği yapmaktadır1960'lı yıllarda, "Halk Parkı Ek Binası" olarak resmi kayıtlara geçen park,1979'da bir grup aktivistin talebiyle köpek parkı olarak ilan edilmiştir. Bir deney olarak başlatılan park, 1983 yılında resmen bir köpek parkı olarak tanınmıştır. Parkın sürdürülebilmesi için de kâr amacı gütmeyen dernek olan ODPa (Ohlone Dog Park Association) kurulmuştur. Ohlone Köpek Parkının kurucu lideri Martha Scott Benedict'tir (<https://berkeleyplaques.org>, 2023).

ODPA, 1984 yılında bir dernek olarak kurulduktan sonra 1986'da kâr amacı gütmeyen,501(C) (3) maddesine tabi bir eğitim şirketi olarak kurulmuştur. ODPa'daen uzun süre başkanlık yapan Doris Richards, 17 yıl boyunca görevini icra etmiştir. ODPa'nın görevleri arasında, Ohlone köpek parkını sürekli başarı kazanması ve köpek parklarının kurulmasının teşvik edilmesi bulunmaktadır (<https://local.aarp.org>, 2023). 1990'lara kadar sadece Kaliforniya'da 25 köpek parkı kurulmuştur (www.smithsonianmag.com, 2023).



Şekil 1. Berkeley Köpek Parkı, Kaliforniya, ABD

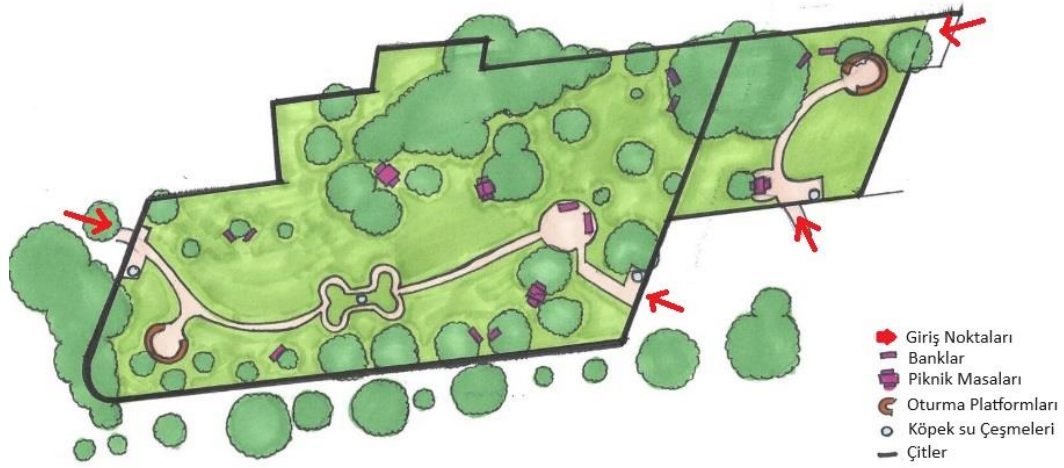
Kaynak: (<https://www.hd-la.com/parks>, 2023)

1980 ile 2000 yılları arasında köpek parkları Amerika geneline yayılmıştır (Trust For Public Land). 2010 yılında 569'dan fazla köpek parkı bulunuyordu (Belt, 2015). Köpek parkı sayısı, 2015'te yüzde 4 ve 2007'den bu yana yüzde 89 oranında artmıştır (Trust For Public Land, 2016). 2019 yılında yapılan ankete göre Amerika'nın en büyük 100 şehrinde köpek parklarının sayısı 2018'e göre %37 oranında artış göstermiştir. Köpek parkı sayısı, 2009 yılından itibaren %74 artışla 810'a ulaşmıştır (Trust For Public Land, 2019).

ABD'de resmi olarak tanınan en eski köpek parkı, Ohlone köpek parkıdır. Yoğun yerleşim alanı içinde olmasından dolayı sık kullanılmaktadır. Kullanıcı memnuniyeti Google Haritalar uygulaması verileri uyarınca 351 kişinin verdiği puanlar doğrultusunda 24.10.2023 tarihi itibarıyla 4.5/5'tir.

Berkeley şehri, köpek parkının daha kullanışlı olmasını ve maliyetlerini azaltmasına karar vermesinin ardından, Harris Design Peyzaj Mimarlığı Şirketi, Ohlone Köpek Parkı'nın ön tasarımını, inşaat belgeleri ve inşaat inceleme yardımı sağlamıştır. Tasarım hedefleri arasında; drenaj sistemleri, yüzey malzemeleri, park mobilyaları ve erişilebilirliğin kolaylaştırılması ve küçük boyuttaki köpekler için parkın bir kısmında ayrı bir alan eklenmesi de sayılabilir. Harris Design ile Şehir Parkları, Rekreasyon ve Sahil Komisyonu (City Parks, Recreation and Waterfront Commission, CPRWC) ile yapılan toplantıda proje sunumu ve kavramsal planların üzerinden geçilmiş ve verilere dayalı olarak uygun maliyetli bir tasarım üzerine çalışılmıştır.

Tasarım drenajlar, küçük köpek parkı eklentisi, erişilebilir yollar ve girişler ve yüzey kaplamaları gibi bileşenleri içermiştir (<https://www.hd-la.com/parks>, 2023).



Şekil 2. Vaziyet Planı, Ohlone Köpek Parkı, Kaliforniya, ABD

Kaynak: (<https://sass09ed1.wordpress.com>, 2015)

Köpek tasması, köpeğin boynuna takılan halka şeklinde malzeme parçasıdır. Köpek tasması, kimlik belirleme, eğitim veya koruma, kısıtlama ve moda için kullanılabilir. Bazı eğitim tasmaları birçok ülkede yasaklanmıştır (Todd,2018).

Köpeklerin, köpek parklarında tasmalarının takılı olup, tasma kullanımının fayda ve zararları konusunda bir tartışma konusudur. Köpek parkında geçerli olacak tasma kuralları, her bir parkın kendi inisiyatifine bırakılmıştır.

Parkların büyük bir kısmının köpek tasması konusunda belirlenmiş kuralları vardır ve kullanıcılar bu kurallara uymak zorundadır. Çoğu köpek parkı “tasma takılması” zorunluluğu getirmez. Ancak bu kuralları belirleyenler, genellikle deneyimli kural koyucular değildir. Köpekleri daha rahat şekilde yakalamayı ve onları daha kolay tespit etmeyi bir güvenlik önlemi olarak düşündükleri için tasmaların köpeklere verdiği potansiyel tehlike ihmal edilmektedir. Park kuralları her ne olursa olsun boğma ve elektronik tasmaların (şok tasması) köpek parklarında yeri yoktur (Smith, 2007:91).

Çitlerle çevrili köpek parkları tasmasız alanlar olmalıdır. Bu durum, özellikle köpek parkına yeni gelen kullanıcılar ve yeni köpek parkı kullanıcıları açısından kafa karıştırıcı olabilir. Buradaki mantık şudur: Tasmasız köpeklerin bulunduğu köpek parklarında, tasmalı köpeklerinin kendilerini savunmasız, sinirli, gergin ve savunmacı hissedebilir. Tasmasız köpeklerin bulunduğu ortamlarda tasmalı köpekler

dezavantajlıdır ve doğal davranışlar sergileyemez. Tasmalı köpekler sahiplerine karşı korumacı olabilirler. Köpek parklarında teşvik edilmesi ve desteklenmesi gereken olumlu deneyimin aksine olumsuz davranışlar ve saldırganlık ortaya çıkabilir. Başlangıçta tasmatsız keşif yapma rahatlığı ve güvenliği sağlamak için sahipleri köpeklerine yakın olmalıdır (Glasser,2013:78).

Köpek uzmanları arasında bile tasmanın takılıp takılmayacağı konusunda görüş ayrılıkları mevcuttur. Kural koyucuların, artıları ve eksileri göz önünde bulundurarak tasma konusunda karar alma yükümlükleri vardır.

B. Köpek Parkı Avantajları

Amerikan Hayvanlara Zulmü Önleme Derneği (American Society for the Prevention of Cruelty to Animals, ASPCA), şehir köpeklerinin tasmatsız egzersiz yapmaları ve diğer köpeklerle sosyalleşmeleri için bir araç olarak köpek parklarını veya köpek koşularının geliştirilmesini desteklemektedir (<https://northadamsdogpark.wordpress.com>, 2023).

1. Sosyolojik Faydaları

Tasmatsız köpek alanları veya köpek parkları, köpeklerin ve sahiplerin sosyalleşebileceği ve parktaki köpek gruplarının etkileşimini gözlemleyebilecekleri bir ortam sunmaktadır. Köpek parkları, köpeklerin ve sahiplerinin birlikte vakit geçirmesini sağlar ve köpeklere diğer köpeklerle ve sahipleriyle sosyalleşme ortamı sunar.

Araştırmalar, köpek sahiplerinin ilk odak noktası köpekler olduğu zaman iletişimin daha kuvvetli olduğunu ve sosyal engelleri yıktığını göstermektedir (<https://citeseerx.ist.psu.edu>, 2023). Köpek parkının topluma sağladığı faydalar arasında sorumlu köpek sahiplenmenin teşvik edilmesi ve köpekler ve sahiplerine halka açık bir alan sağlanması yer almaktadır. Köpek sahiplerinin köpek parkı kurallarına yüksek düzeyde uyum sağlaması teşvik edilmelidir.

İkili karşılaştırmalar, bir köpek parkına daha yakın yaşayan sakinlerin (Harmony kullanıcıları) bu alanları insan sağlığı, komşularla sosyal etkileşim ve mülk değeri açısından diğer topluluk üyelerine kıyasla daha yararlı olarak algıladıklarını göstermiştir (Lee, 2009). Toplum açısından, köpek parkları (Şekil-3) sorumlu evcil

hayvan sahipliğini teşvik edebilir ve bir toplum duygusu oluşturmaya katkıda bulunabilir (Batch, 2001). Bir köpek parkına yakınlığın, kullanım sıklığı, memnuniyet ve köpek parkının faydalarının algılanması ile pozitif olarak ilişkili olduğu düşünülmektedir. Özellikle, köpek parklarına yürüyerek giden bireyler, araç ile erişim sağlayan bireylere kıyasla köpek parklarının sağlığa yararının daha yüksek olduğunu bildirmektedir (Lee,2009).



Şekil 3. Topkins Square Park, New York, ABD

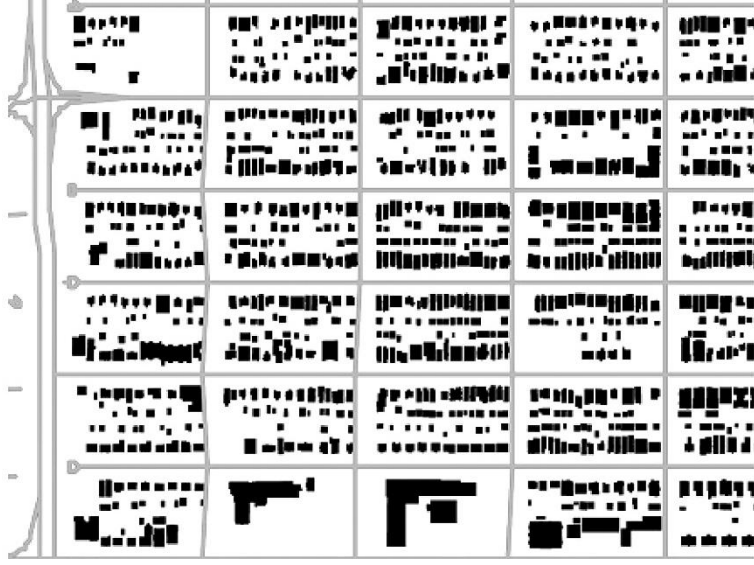
Kaynak: (<https://en.wikipedia.org>, 2023; <https://www.nydailynews.com>, 2023)

2. Konumuna Göre Faydaları

Köpek parkları, ABD’de birçok açıdan diğer ülkelere göre daha yaygındır. Köpek parkları, bulunduğu semtte konutların daha değerli olmasını sağlayarak diğer bölgelerde de köpek parklarının kullanıma sunulmasına ön ayak olmaktadır. Google Haritalar aracılığıyla yoğun yerleşim bölgelerine ait uydu görüntülerine bakıldığında köpek parklarının yeşil alanlara yaptığı katkı görülmektedir.

Spesifik olarak, evin 1,6 km yakınında tasmaşız köpek parkının bulunmasının, normal bir hafta içinde köpek gezdirme sıklığına pozitif katkıda bulunduğu saptanmıştır. Daha az yürünebilir olan bir sokak düzeninin, köpek gezdirmeye davranışıyla olumsuz bir şekilde ilişkili olduğu bulgusu, köpeklerini gezdiren köpek sahiplerinin, köpeklerini gezdirmeyen köpek sahiplerine göre yakınında köpek parkı bulunan bir semtte ikamet etme olasılığının daha yüksek olduğunu gösteren bir önceki çalışmayı desteklemektedir (McCornack,2011). Izgara yerleşim planlı (Şekil-4) olan mahallelerde ikamet etmenin, köpek gezdirme davranışını başlatma olasılığını arttırabilmektedir. Bununla birlikte, tasmaşız alanların mevcudiyeti ve sokak düzeni

de dahil olmak üzere inşa edilmiş mahalle ortamı, sahipler arasında köpek gezdirme davranışını teşvik etmek açısından önemli görünmektedir (Coleman,2008).



Şekil 4. Izgara Sokak Modeli, Calgary, Kanada
Kaynak: (<https://www.sciencedirect.com>, 2023)

3. Sağlık Faydaları

Köpek parkları, insanlar, hayvanlar ve çevre arasındaki çatışmaları azaltırken, bireylere ve köpeklerine sağlık açısından fayda sağlama fırsatı sunmak için inşa edilir. Köpek parklarına yönelik tasarım stratejileri, bu faydaları güçlendirmeyi ve sorunlarını azaltmayı hedeflemelidir (Chen,2022).

Köpek gezdirme, fiziksel aktivite ve sağlıklı vücut ağırlığı ile olumlu bir şekilde ilişkilidir (Coleman,2008). Sahipler, köpeklerin aracılık ettiği olumlu sosyal etkileşimler sayesinde fiziksel ve zihinsel sağlık açısından da yarar elde edebilirler (McNicholas,2005). İlk kanıtlar, köpek gezdirme davranışının, potansiyel olarak köpek ırkı, köpek mizacı, sosyal normlar, sokakların ve parkların algılanan güvenliği, parkların yakınlığı ve çöp atma tesisleri, tabelalar ve tasmasız olarak belirlenmiş alanlar gibi köpeklerle ilgili kolaylıklarla ilişkili olduğunu göstermektedir (Lee,2009).

Köpek sahibi olmanın sağlık konusunda sağladığı yararları üzerine yapılan son araştırmalar, fiziksel aktiviteyi teşvik etmenin bir yolu olarak köpek gezdirmeye odaklanmaktadır. Bu alandaki araştırmalar, obezite ve kronik hastalıkları önlemek için insan fiziksel aktivitesini artırılmasını önermektedir. Köpek gezdirme ile daha yüksek

düzeyde fiziksel aktivite arasında pozitif bir ilişki olduğunu gösteren kanıtlar artmaktadır (Bauman, 2001).



Şekil 5. Köpek Parklarının Faydalarını Belirleyen Çalışmaların Sayısı

Kaynak: (<https://www.sciencedirect.com>, 2023)

Köpeklerin ve sahiplerinin fiziksel ve sosyal sağlığının iyileştirilmesi, köpek parklarının en sık bildirilen faydasıdır. Akademisyenlerin sıklıkla bahsettiği diğer faydalar arasında bir topluluk duygusu oluşturmak ve sosyal uyumu, kamu güvenliğini ve topluluk katılımını iyileştirmek yer almaktadır. Köpek parklarının zihinsel/psikolojik sağlık yararları da dahil olmak üzere ek faydaları, bireylerin sosyalleşmesini teşvik etmek ve sosyal uyum ve topluluk katılımını artırmak gibi sosyal faydalarla ilgilidir (Lee,2009).

4. Köpeklerin Egzersiz İhtiyaçları

Köpek parkları, köpeklerin ev ortamında yeterince karşılanamayan egzersiz ihtiyaçları için benzersiz bir fırsat yaratır. Köpeği olmayan sakinler de bundan faydalanabilir çünkü iyi egzersiz yapan köpeklerin havlama olasılığı daha düşüktür (Stecchi, 2006). Oyun ekipmanlarının köpekleri ve sahiplerini hareket ettirdiği ve bunun da köpeklerin daha özgüvenli olmasını sağladığı görülmüştür (Allen,2007). Köpek parkları insanları egzersiz yapmaya teşvik edebilir, topluluk duygusunu geliştirebilir, sosyalleşmeyi artırabilir. Mahalleler arasında bağlantı kurulmasını sağlayabilir ve köpeklere yönelik olumlu insan davranışlarının teşvik edebilir (Urbanik 2013).

Oyun ve egzersiz sadece köpeğin fiziksel ihtiyaçları için önemli değildir aynı zamanda insan-köpek bağının güçlendirilmesine de yardımcı olur. Köpek parkları da

özellikle köpeklerin evde yapamayacağı egzersiz ve oyunları sergilemesi için alanlar sunar. Köpek sahibinin köpekle birlikte evden çıkıp köpek parkına yürüyerek gitmesi egzersizi teşvik eder. Köpek parkına giderken araç kullanılması yerine yürüyerek gidilmesi teşvik edilir. Köpek parklarındaki egzersiz aletleri, daha sağlıklı bir egzersiz deneyimi için sağlıklı ve köpek ergonomisine uygun olmalıdır. Aksi halde köpeklerde yaralanmalara neden olabilir. Köpek parklarında uygun gölge elemanlarının kullanımı köpeklerin ve sahiplerinin güneş çarpmalarından koruyabilir.

Camden Köpek Parkında yapılan ankete göre, 7 köpek parkı ziyaretçisinin 2 tanesinin aşağıdaki yanıtı vermiştir:

"Küçük bir apartman dairesinde yaşıyorum ve köpeğimi egzersiz yapmaya ve sosyalleştirmeye geliyorum" ve amacım "Köpeğime biraz egzersiz yaptırıp diğer köpeklerle tanışabilmesini sağlamak"(Allen,2007).

ABD’de konutların birçoğu müstakil olduğundan köpekleri oynaması için arka bahçenin kullanılması bir alternatiftir; ancak arka bahçeler sosyalleşme ve profesyonel ekipmanlarla egzersiz yapma olanağı sağlamaz. Arka bahçesi olmayan köpek sahipleri ise köpeklerini yürüyüşe çıkarmaktadır. Köpek parkları bu konudaki engellerin aşılması konusunda fırsatlar sunmaktadır.

New Jersey eyaletimde, Burlington City’de yaşayan 15 mahalle sakinine sorulan “şu anda evcil hayvanınıza nasıl egzersiz yaptırıyorsunuz?” sorusuna verilen cevapların özeti aşağıdaki gibidir: “Köpeği olan kişiler, hayvanlarını gezdiriyor ya da kendi arka bahçesinde egzersiz yapmasına izin veriyor ya da mülklerinin köpek alanıyla çevrili çitlerle çevrilmesine izin veriyordu. Bazen bu köpek sahipleri köpekleriyle getir-getir oyunu oynarlardı (Allen,2007).

Köpekler zorlayıcı, teşviklerle zenginleştirilmiş bir çevreye sahip olmalıdır (Brown,2012). Köpeklerin evde bulamadıkları egzersiz aletlerinin köpek parklarında bulunması, köpeklerin kendi üst dayanıklılıklarını test etmeleri açısından önemlidir. Bazı sağlık sorunları, köpeklerin daha hareketli bir yaşam sürmesini gerektirmektedir; köpek parkları bu köpek grubuna uygun bir alternatif olabilir.

Egzersiz rejimi, koşma veya kuvvetli yürüyüş gibi aerobik egzersizleri, bir tepeye tırmanmayı içeren kuvvet antrenmanı, çeviklik ekipmanlarının kullanımı (Şekil-6) gibi denge antrenmanı ve köpeğe nazikçe mesaj gönderilerek yapılabilecek esneme hareketlerini içermelidir. Oyun zamanına ek olarak her gün on beş dakikalık

iki egzersiz periyodu da dahil edilmelidir (Owens, 1999). Köpeklerin çok fazla egzersiz yapmasından çekinilmelidir. Köpeklerin vücutlarının çok fazla ısı üretmesi köpeklere zarar verebilir.



Şekil 6. Köpek Parkı Egzersiz Ekipmanları

Kaynak: (<https://rectoday.net>, 2023)

C. Köpek Parkı Dezavantajları

Köpek parklarında, köpekler, sahipler, parkın kendisi ve park çevresinden kaynaklanabilecek birçok tehlike bulunur. Bu tehlikeleri minimize etmekte fayda vardır ve bu doğrultuda yapılacak bilinçlendirme ve eğitimler tehlikeleri azaltmaya yardımcı olabilir. Köpek ve sahiplerinin dikkati ve oluşabilecek tehlikeli durumlar karşısındaki tutumu çok önemlidir.

Köpek parkı sahiplerini bekleyen muhtemel tehlikeler arasında saldırgan köpeklerden kaynaklı potansiyel tehlikeler, köpeklerden kaynaklı fiziksel yaralanmalar, köpek dövüşlerinden kaynaklanan dava olasılığı ve parazitlerin bulaşması sayılabilir (TAPDT, 2014).

1. Saldırgan Davranış Gösteren Köpekler

Köpekler arasında saldırgan oyun çeşitli şekillerde ortaya çıkabilir. Bir köpeğin saldırgan davranışlarda bulunması, onun saldırgan bir köpek olduğu anlamına gelmez. Bazı durumlarda agresif davranışlar sergilemesi olağan bir durumdur. Saldırgan davranışların artması durumunda müdahale etmeniz gerekebilir. Köpekler oynarken ısırabilir veya güreşebilir. Köpeğinizi sürekli olarak gözetim altında tutmalısınız. Köpek, başka bir hayvana ve sahibine saldırabilir veya başka bir hayvana yönelebilir. Çoğu zaman köpek sahipleri parktayken köpeklerine dikkat etmezler. İnsanlarla

sosyalleşiyor ya da mobil cihazlarıyla ilgileniyor olabilirler. Köpeklerini serbest bırakıp parkta olabilecek diğer köpeklerle güvenli ve adil bir şekilde oynamasını beklerler. Çoğu zaman oyun, bazı durumlarda birkaç köpek ile tek bir köpek arasında hızla saldırgan bir davranışa dönüşebilir. Köpek sahipleri oyun ve saldırganlık arasındaki farklara aşina olmayabilir (<https://www.dogtopia.com>, 2023).

Yaygın saldırganlık belirtileri arasında aşağıdakiler sayılabilir:

- **Sertlik:** Bir köpek gergin ve stresli olduğunda, genellikle sert görünür ve bacakları sert bir duruşla durur. Gergin kaslara veya çatık kaslara dikkat edilmelidir.
- **Donma:** Bir köpek gergin hale geldiğinde sinirlilik durumuna girebilir ve donabilir.
- **Doğrudan bakış:** Stresli bir köpeğin başka bir göstergesi de gözünü kırpmadan başka bir köpeğe dikkatle odaklanması veya aşırı ve saldırgan takipte bulunmasıdır.
- **Hırlama:** Dudak hırıltısıyla ilişkili küçük ağız hareketleri rahatsız bir köpeğin göstergesi olabilir. Köpekler genellikle hırlamadan önce dudaklarını kaldırır (<https://www.dogtopia.com>, 2023).

2. Potansiyel Hastalıklar

Pireler, keneler gibi parazitler ve diğer cildi tahriş eden diğer ajanlar diğer köpeklerden bulaşabilir. İhmalkar sahiplerin parkta bıraktığı köpek atıklarından yuvarlak kurt ve kancalı kurt gibi bağırsak parazitleri gibi daha ciddi hastalıklar geçebilir (<https://apdt.com/resource-center>, 2023).

Sorumsuz sahiplerin köpek parklarında köpeklerinin atıklarını toplamamaları sonucunda tehlikeli durumlar oluşabilir. Köpek dışkıları parazitler ve diğer hastalıklar için bir üreme alanıdır. Ayrıca köpek parklarında, gerekli aşıları yaptırılmamış köpeklerin bulunması da risklidir. Köpek parkları özellikle yaygın köpek hastalıklarına neden olan parvovirüs, distemper ve bordetella virüslerine karşı aşıları yapılmamış olan 6 aydan küçük köpekler için de tehlikeli olabilmektedir. Köpek sahipleri aşıları yapılmamış köpekleri asla köpek parkına getirmemelidir. Yaygın köpek hastalıkları zeminde uzun süre kalabilir ve köpekler arasında tükürük yoluyla bulaşabilir. Bu hastalıkların, ortak su kaplarının kullanılmasıyla yayılması olağandır (<https://www.weststarpetcare.com>, 2023).

Köpek sahiplerinin köpeklerinin arkasını toplaması, başka köpeklere hastalık bulaştırma endişesi ile doğrudan ilişkilidir. Dolayısıyla, köpek sahiplerinin köpek atıklarını toplaması kuralının bir diğer önemli gerekçesi de budur. Kullanıcılar düzenli olarak köpeklerinin arkasını topladığında ve her zaman kurallara uyarak güvenli bir şekilde kapatılmış çöp kapları kullandığında, idrarın dağılması ve periyodik yağmurun bu sürece yardımcı olması sayesinde köpek parklarında rahatsız edici koku sorunu yaşanmaz (Glasser,2013:17).

3. Güvenlik Kaygıları

Köpekler, köpek parklarında tasmaşız koşma özgürlüğü ve diğer köpeklerle oynama fırsatına sahip oldukları için köpekler normalden daha heyecanlı olabilirler. Köpeklerin diğer köpekleri ısırması veya insanları ısırması her zaman dikkate alınması gereken bir risk faktörüdür. Bunun yanında köpek parklarını çevreleyen çitlerdeki açıklıklar her zaman bir kaçma riski oluşturur (www.weststarpetcare.com, 2023). Belediyelerin tesislerini, bazıları kanunla düzenlenmiş olan belirli güvenlik standartlarına uygun olarak inşa etmeleri ve işletmeleri gerekir (Glasser,2013:16).

Bir köpek parkının yüzeyindeki aşınma ve yıpranma estetik açıdan sorun yaratabilir. Daha da önemlisi, güvenlik açısından endişe yaratabilir. Yüzey sorunları zamanında giderilmelidir, aksi takdirde daha da kötüleşebilir (Glasser,2013:102). Köpek parklarındaki yüzey kaplamaları, çöp alanları ve mobilyaların periyodik bakımı ve hijyen çalışmaları yapılmalıdır. Köpeklerin kaçmasına veya yaralanmasına neden olabilecek kırık çitler (Şekil-7) veya yıpranmış çeviklik ekipmanları değiştirilmelidir. Ayrıca iyi bir parkta hem büyük köpekler hem de küçük köpekler için ayrı bir alan bulunmalıdır.



Şekil 7. Hasarlı Çit, Brenda Leipsic Köpek Parkı, Winnipeg, Kanada
Kaynak: (<https://www.cbc.ca>, 2023)

D. Köpek Parkı Tipleri

Köpek parkları genelde kamusal alanlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bağımsız bir park veya herhangi bir parkın uzantısı olarak bulunmaktadır. Bütçesi yüksek olan gelişmiş belediyeler köpek parkı masraflarını karşılayabilir. Fakat bütçesi az olan belediyeler bu konuda yetersiz kalabilmektedir. Köpek parklarının bakım masraflarını karşılamak için gerçek veya tüzel kişilere işletilmesinin verildiği de görülmektedir. Bunlar bireyler veya dernekler olarak karşımıza çıkmaktadır. Kazanılan gelir genellikle parkın kendi ihtiyaçlarını gidermek, parkı genişletmek veya geliştirmek için kullanılmakta ve sosyal aktivitelere bütçe ayrılmaktadır.

1. Halka Açık Köpek Parkları

Halka açık köpek parkları köpeklerin, sahipleriyle ve diğer köpeklerle oynayabileceği çitlerle çevrili oyun alanlarıdır (Şekil-8). Halka açık köpek parklarının birçoğu belediyelerin park müdürlüğü tarafından işletilir ve genellikle mevcut bir parkın bir bölümüdür. Bu köpek parklarında, köpek ve sahiplerinin vakit geçireceği ve diğer köpek ve sahipleriyle sosyalleşebileceği tasmasız alanlara yer verilebilir. Köpek parkları, topluma birçok fayda sağlar. Optimum aydınlatma yapılmayan köpek parklarının çoğu güneş doğumundan batımına kadar hizmet verir. Halka açık köpek parklarını kullanan köpeklerde aşı zorunluluğu bulunmaktadır. Hayvan kontrol birimlerine bildirilen durumlar dışında bu parklarda aktif personel bulunması zorunlu değildir (<https://barxparx.com>, 2023).



Şekil 8. Heritage Köpek Parkı, Henderson, ABD

Kaynak: (<https://www.cityofhenderson.com>, 2023)

2. Özel Köpek Parkları

Özel köpek parkları, köpeklerin ve sahiplerinin birlikte oynayabileceği kapalı veya etrafı çitlerle çevrili açık alanlardır. Özel köpek parkları üyelik gerektiren ve kâr amacı güden kurumlar tarafından işletilir. Kapalı köpek parkları, bir apartman kompleksinin veya eğlence merkezlerinde bulunan aktivite alanlarının bir parçası olabilmektedir. Bazı köpek parkları; ürün satışı, konaklama, köpek eğitimi ve günlük köpek bakımı gibi diğer işletme ve hizmetleri barındırır (Şekil-9). Özel köpek parklarında görevli personel, köpeklerin parka girişinde bit ve ağız papillomu kontrolü yapar. Özel köpek parklarında oyuncaklar ve oyun alanları, temizliğin sağlanması ve mikropların ve hastalıkların yayılmasını önlemek amacıyla günlük olarak dezenfekte edilir (<https://barxparx.com>, 2023).



Şekil 9. Paws 4 Fun Köpek Parkı, Nebraska, ABD

Kaynak: (<https://www.humanesociety.org>, 2023)

Özel köpek parklarının çoğunda abonelik veya rezervasyona dayalı kullanım söz konusudur. Özellikle işe giden insanların köpeklerini bıraktıkları bu işletmeler köpeklerin evde yalnız kalmasının önüne geçmektedir. Köpeklerin oynayabileceği, kalabileceği ve eğitim görebilecekleri faydalı alanlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Köpeklerin, özel köpek parklarını kullanmaları için aşılarının tam olması gerekmektedir.

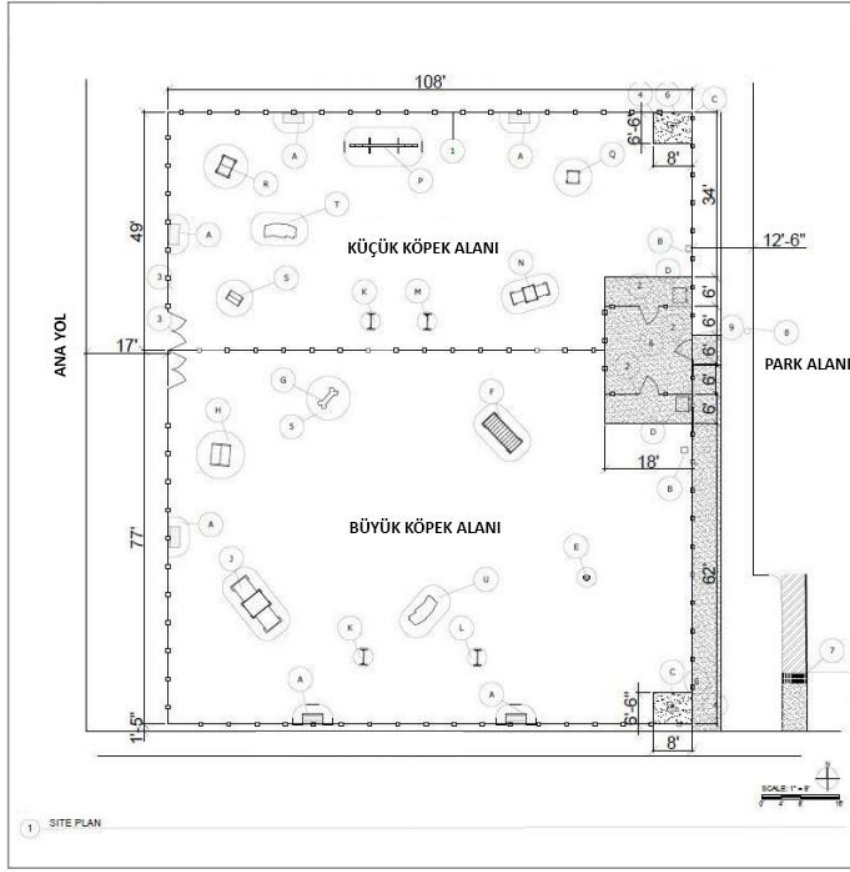
3. Açık Alan Köpek Parkları

Açık alan köpek parkları (Şekil-10), park genelinin üstünün bir çatı örtüsü ile örtülü olmadığı ve park sınırlarının duvarlarla kapalı olmadığı köpek parklarıdır. Park kullanıcıları, iklim olaylarından doğrudan etkilenmektedir. Genellikle ücretsiz kullanılabilen halka açık parklardır. Açık alan köpek parklarında hava koşullarından etkilenmemek için ağaçlandırma, gölge elemanları ve çit çalışmaları yapılmaktadır. Bunun yanında parkların ve barınakların konumlandırılması çok önemlidir.

Barınakların kış aylarında güneş, yaz aylarında gölge alacak şekilde konumlandırılmasını önerilmiştir (Allen, 2007).

Açık köpek parkı sınırları dışındaki etkenler, park içindeki köpek ve sahipleri için olumsuz koşullar oluşturabilir. Aynı şekilde köpek parkları, bulunduğu semtte gürültü kirliliğine neden olabilmektedir. Aynı zamanda çitlere yaklaşan yayalara bir saldırı refleksi geliştirebilmektedir.

Park dışındaki köpeklere yönelik saldırganlığı önlemek için çitler boyunca bitki dikilmelidir. Parkın içindeki ağaçlar gölge, ilgi alanı ve diğer hayvanlar için yaşam alanı sağlarlar (Allen, 2007).



Şekil 10. Açık Alan Köpek Parkı Mimari Çizimi (ölçeksiz)

Kaynak: (<https://www.livinthedoglife.com>, 2023)

4. Kapalı Alan Köpek Parkları

Kapalı alan köpek parkları (Şekil-11) her boyutta ve türde köpek için egzersiz, eğitim ve zihinsel uyarım olanağı sağlamaktadır. Açık alan köpek parklarında sert hava koşulları nedeniyle köpeklerin günlük egzersizlerini, yapması güçleşebilir. Bu nedenle, köpekler sağlıklı ve verimsiz bir gün geçirebilir. Öte yandan, kapalı alan köpek parkları hava şartlarından etkilenmeden köpeklerin oynayabileceği, sosyalleşebileceği ve eğitim görebileceği, köpek parkı oyun ekipmanlarıyla zenginleştirilmiş alanlardır. Köpeklerin kapalı bir alanda bir araya geleceği bu merkezler köpeklerin daha az stresli bir süreç geçirmesine yardımcı olur (<https://www.pawsitiveplay.uk>, 2023).

Kapalı alan köpek içeride bulunan köpekler için eğlence amaçlı egzersiz alanı seçeneğidir. Ücretli olan bu köpek parkları çeviklik engelleri, oyuncaklar ile daha fazla köpek dostu aktivite sunan mekânlardır. Soğuk kış aylarında egzersiz ve oyun fırsatları sunar (<https://petprosullyco.com>, 2023).



Şekil 11. Kapalı Alan Köpek Parkı Mimari Plan (ölçeksiz)

Kaynak: (<https://www.pawsdogdaycare.com>, 2023)

E. Alan Ayrımı

Neredeyse her türlü konfigürasyonda olabilen köpek parkı alanının tasarımı temelde üç alan içermelidir: Geçiş veya giriş alanı, büyük veya tüm köpekler için bir alan ve küçük köpekler için bir alan (Glasser,2013:36)

Çoğu köpek uzmanı, küçük köpeklerin tek tip köpek parklarına getirilmesine karşıdır. Tehlikelerinin başka faydalar ile dengelenemeyeceği kadar büyük olduğunu ileri sürülmektedir ve küçük köpekler için risklerin arttığı iddia edilebilir. En büyük risk olan yaralanmalar birçok nedenden dolayı meydana gelebilir (Smith,2007:20).

Bunlar:

- Küçük köpekler, büyük köpekler tarafından av olarak görülebilir.
- Küçük köpekler, büyük köpekler tarafından ezilebilir.
- Küçük köpekler, insanlar tarafından ezilebilir.
- Küçük köpekler, hava şartlarından daha çabuk etkilenebilir.
- Küçük köpekler, büyük köpekleri tutan büyük çitlerden kaçabilir.

Bu riskler göz önünde tutularak köpek parkları tasarımlarında büyük köpekler ve küçük köpekler için birbirinden ayrılmış alanlar (Şekil-12) oluşturulmalıdır ve köpek parkına girişler ve çıkışlar farklı olmalıdır. Aynı noktadan giriş varsa bile çift girişli kapılar yapılmalıdır. Geçiş veya giriş alanı en az 38-46 metre kare(125 ila 150 fit kare) büyüklüğünde olmalıdır(Glasser,2013:36). Küçük ve büyük köpeklerin giriş ve çıkışlarda karşılaşması olumsuz sonuçlanabilir. Bununla birlikte, çitlerin boyları, aralıkları ve malzemeleri özenle seçilmelidir.



Şekil 12. Hempstead Köpek Parkı, New York, ABD

Kaynak: (<https://www.liherald.com>, 2023)

Küçük köpeklere ayrılan alanlar daha geniş, açık bir alana sahip olmalıdır. Köpek parkları küçük köpeklerin görülebileceği şekilde kurgulanmalıdır çünkü küçük köpekleri görmek büyük köpekleri görmeye kıyasla daha zordur. Sahiplerinin, küçük köpeklerini görmeyi engelleyecek şekilde bitkilendirme çalışmaları yapılmamalıdır.

1. Küçük Köpek Alanı

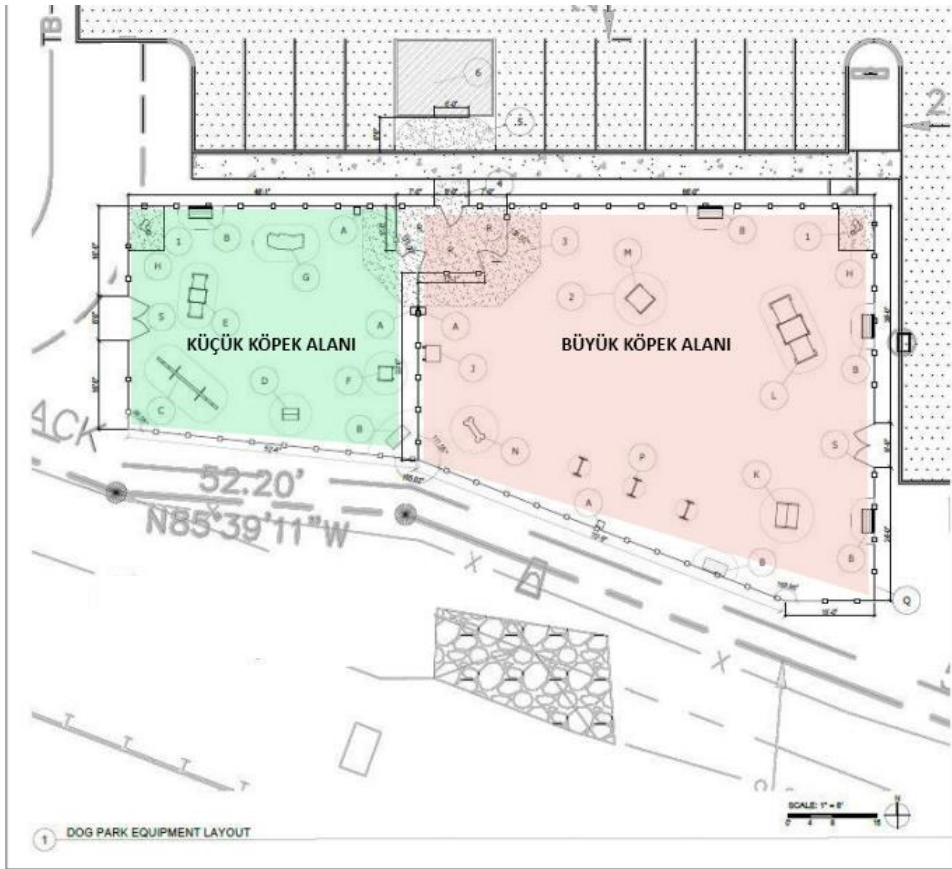
Bazı köpek parklarında küçük köpekler için ayrılmış alanlar bulunmaktadır. Küçük köpek alanları (Şekil-13) ayrı bir çit ile büyük köpek alanlarından ayrılır. Bu alan ayrımı boyut veya kiloya dayalı olarak yapılabilir. Çok ağır bir küçük köpek de diğer küçük köpeklere zarar verebilir. Küçük köpekler için 20 kiloluk bir sınır vardır (Smith,2007:84).

Tasarım gereği küçük köpek alanı, büyük köpek alanına göre daha küçük olmalıdır. Küçük köpek alanları, büyük köpek alanlarına göre daha az olanak barındırır. Alanlar yeterliyse her alanın kendine ait çift kapılı girişi bulunmalıdır. Aksi

takdirde, köpek parkında çift kapılı giriş bulunmalıdır. Küçük köpek parkı alanı ile büyük köpek parkı alanlarında, köpeklerin ergonomilerine uygun olan oyun aletleri bulunmalıdır. Bunlar 5 adımdan az platformlar ve düşük atlama çemberlerini içeren oyun aletleridir (<https://petprosupplyco.com>, 2023).

Küçük köpek alanlarında çimlerin boyu çok önemlidir. Çimlerin çok uzun olması küçük köpeklerin hareket kabiliyetini sınırlar. Boyutları itibariyle yüksek yerlerden düşebilme olasılığını düşürmek için yüksek oyun elemanlarına yer verilmemesi gerekir. Tasarımda yaralanmaya neden olmayacak şekilde açık alanların bulunması gerekir. Sahiplerinin onları sürekli gözetebilmeleri gerekir.

Tasmasız köpek parkları söz konusu olduğunda, köpeklerin geçmişte küçük/büyük köpeklerle nasıl anlaştığına bakılmaksızın, büyük ve küçük köpekleri ayırarak güvenlik çitası yükseltilmelidir (<https://thedoggurus.com>, 2023).



Şekil 13. Köpek Parkı Planı (Ölçeksiz)

Kaynak: (<https://yourdogfriend.org>, 2023)

2. Büyük Köpek Alanı

Büyük köpeklere ayrılan alan, küçük köpeklerin alanından büyük olmalıdır. Büyük köpekler için toplam alanın üçte ikisi veya dörtte üçü ayrılırken, küçük köpekler için ise toplam alanın üçte biri veya dörtte biri ayrılmalıdır(Glasser,2013:36).

Gölge yapılarının boyutu büyük ölçüde değişebilir. Seçilen boyut saha büyüklüğüne bağlı olabilir ya da birkaç yapı seçilebilir. Her çitle çevrili alanda bir miktar gölge olmalıdır. Büyük köpekler ya da tüm köpekler için daha büyük bir gölge yapısı ya da iki gölge yapısı gerekebilir ve küçük köpekler için daha küçük bir alan, daha küçük yapılar ya da sadece bir yapı-olabilir (Glasser,2013:46).

Köpek parklarındaki büyük köpek alanlarında bulunan özellikler küçük köpek alanlarına göre farklılık gösterir. Başlıca örnekler arasında büyük köpekler için bulunan oyun elemanlarıdır. Büyük köpek alanlarında bulunan oyun elemanları; yüksek atlama çemberi, köpek tahterevallisi, yüksek engeller ve 5 veya daha fazla adımdan oluşan platformları içerebilir(www.pawdogdaycare.com, 2023).



Şekil 14. Büyük ve Küçük Köpek Parkı Giriş Kapıları

Kaynak: (<https://yourdogsfriend.org>, 2023)

3. Köpek Parkında Diğer Hayvanlar

Köpek parklarına köpekler dışında hiçbir hayvan getirilemez. Köpek parkları sadece köpeklere ait alanlardır. Bu kural, diğer evcil hayvan ve hayvan türlerinin hoş karşılanmadığından değil parka başka hayvan türlerinin getirilmesi halinde bir dizi

sorunun ortaya çıkması riskiyle ilişkilidir. Dolayısıyla, bu kural, köpek parklarına başka türde hayvan (tavşan, kedi, gelincik) getirilmesi olasılığını ortadan kaldırabilir (Glasser, 2013:78).

Tüm köpek parklarında, köpekler dışında hayvan veya evcil hayvan getirilemeyeceği konusunda sıkı kurallar mevcuttur. Bununla birlikte evcil dahi olsa tehlikeli hayvan statüsünde olan köpeklerinde girişi de yasaktır.

Eyalet kanunları veya bu eyaletteki herhangi bir devlet kurumunun yönetmelikleri uyarınca "tehlikeli köpek" veya "tehlikeli hayvan" olarak belirlenen, beyan edilen veya bu şekilde tanınan köpeklerin köpek parkına girmesine izin verilmez (Texas Eyaleti Kanunu 6. Madde).

4. Köpek Parkı Boyutları

İdeal bir park büyüklüğü için basit bir formül yoktur ve birçok durumda parkın büyüklüğü, mevcut arazi yüz ölçümünden veya park için önerilen açık alan türünden (yani yerel, ilçe veya bölge) etkilenir. Uygun bir büyüklüğün belirlenmesinde önemli bir husus, beklenen kullanıcı sayısıdır; ancak bunu tespit etmek zor olabilir ve çevredeki diğer tasmasız parkların sayısı bu konuda belirleyici olabilir. Buna ek olarak, kırsal bir yerleşim yerine seyahat eden topluluğa hitap eden bir park, bölgeye dışarıdan gelen ziyaretçilerin düzenli ve yoğun kullanımını olan bir destinasyon parkı kadar fazla alana ihtiyaç duymayacaktır. Ancak büyüklük önemlidir ve genellikle daha büyük parklar daha iyidir (Dog and Cat Management Board,2014).

Alan, köpeklerin etrafta koşup yayılabileceği kadar büyük olmalıdır. Yeterli metrekare yoksa park kolayca kalabalıklaşabilir. Kalabalık, köpekler arasında gerginliğe neden olabilir ve bunun sonucunda da kavgalar meydana gelebilir (ASPCA, 2013).

Çitle çevrili alanlardan birinin ya da her ikisinin büyüklüğü, alanların toplamının en az bir dönüm olması yönündeki asgari standart tavsiyesine göre yeterli olsa da kullanım daha büyük bir alana ihtiyaç duyulduğunu gösterebilir (Glasser,2013:101).

Çizelge 1. Güney Avustralya Köpek Parkı Metrekareleri

Park Adı	M ²
North Adelaide Dog Park, North Adelaide	17,000 m2
Pooch Park, Flinders Park	7,000 m2
Bentley Dog Park, Holden Hill	5,000 m2
Stebonheath Dog Park, Andrews Farm	2,800 m2
Four Paws Park, Hectorville	1,800 m2
Dog Exercise Area, Tintinara	400 m2
Dog Exercise Area, Coonalypn	100 m2

Kaynak: (Dog and Cat Management Board, 2014)

Çizelge 2. Köpek Parkı Boyutlarına Göre Karşılaştırılması

	Avantajlar	Dezavantajlar
Büyük Köpek Parkı	<ul style="list-style-type: none">-Zemin yüzeylerinde daha az aşınma-m2 başına düşen köpek sayısının azalması-Köpekler için stres düzeyinin düşmesi- Köpek parkı içerisinde farklı aktivite alanları oluşturma olanağı- Uyumlu aktivite sahalarıyla aynı konumda olması durumunda bir destinasyon parkı işlevi görür-Köpeklerin hareket alanının artması	<ul style="list-style-type: none">-Altyapıya yönelik maliyelerin artması-Daha fazla bakım gerekmesi- Yüksek ziyaret ve aşırı kullanım teşvik edilir- Park etme konusunda artan talepler-Trafik sorunları- Açık alanların önemli bölümlerini kullanarak topluluk direnişi yaratmak.
Küçük Köpek Parkı	<ul style="list-style-type: none">-Yerel topluluğa odaklanır- Şehir içi lokasyonlarda tasmasız fırsatlar sağlar-Düşük inşaat ve kullanım maliyetleri- Seyahat eden topluluk için köpek parkı gibi özel ihtiyaçların ele alınması	<ul style="list-style-type: none">- Aşırı kalabalığa ve potansiyel köpek-köpek çatışmasına yol açar- Aşırı kullanılması zemin yüzeylerinin bozulmasına neden olabilir-Park mobilyalarının aşınması

Kaynak: (Dog and Cat Management Board, 2014)

F. Köpek Parkı Planlaması

1. Erişilebilirlik

Köpek parkları semt sakinlerine, yaşlılara ve engelli evcil hayvan sahiplerine köpeklerine egzersiz yaptırabilecekleri erişilebilir bir mekân sağlamaktadır (Glasser,2013:23). Yavru köpekler, engelli köpekler, eğitimdeki köpekler ve bazı

cinslerin güvenli bir şekilde koşmak ve oynamak için güvenli (çitlerle çevrili) bir alana ihtiyacı vardır (<https://actondogpark.weebly.com>, 2023).

Köpek parkları, yaşlılar ve engelliler gibi sınırlı erişime sahip kişilere, köpeklerine egzersiz yaptırma ve sürekli sosyal iletişim kurma fırsatları sunabilir (Petcare Information and Advisory Service, 1995). Köpek parkı kullanıcılarından köpekler ve sahipleri engelli statüsünde olabilir. Park tasarımı kurgulanırken, engelli köpek veya sahiplerinin de parka erişiminin rahat olması gerekmektedir. Tasarım kurgulanırken mümkün olduğunca basamaklardan kaçınılmalı veya basamak zorunluluğı olan alanlar rampalarla desteklenmelidir.

Evcil hayvanlarda görülen engellilikler, gözle görülür deformasyonlar (örn. bir uzvun veya bir gözün kaybı) ve sağırılık ve anksiyete gibi daha az belirgin bozukluklar da dahil olmak üzere birçok biçimde olabilir (www.diamondpet.com, 2023). Köpeğin engelli olması veya sahibinin engelli olması, köpek parkını ziyaret etme konusunda engel oluşturmamalıdır. Tasarım kurgulanırken köpek parkına erişim konusu iyice araştırılmalıdır. Konum, otopark ve diğer tesislere yakınlığı göz önünde bulundurulmalıdır.

Bir köpek parkının engelli kişiler (örneğin tekerlekli sandalye veya yürüteç kullanan kişiler) için erişilebilir olmasını gerekir (ADA). Köpek parklarına erişim, engelli kullanıcıların köpek parkı alanına girmesine ve ayrıca sokaktan, park alanından vb. köpek parkına ulaşmasına izin vermelidir. Bu konuda alınacak önlemler arasında genellikle erişilebilir yüzey, düz zemin veya uygun bir rampa sistemi ve uygun minimum genişlikte kapılar sayılabilir. Engelli evcil hayvan sahiplerinin öncelikle tesise girebilmeleri gerektiğinden, tüm alanı kullanmak için manevra yapmaları gerekmediğinden, daha büyük sorun, özellikle bir eğim veya basamaklar söz konusuysa sokaktan veya park alanından köpek parkına ulaşmak olabilir. Çoğu durumda bu, köpek parkına doğrudan girişten daha büyük bir sorun olma eğilimindedir. Arazi yapısının erişilebilirlik açısından sorunlu olabileceği düşünülüyorsa yerel, bölgesel veya eyalet ADA uyum görevlisine danışılması tavsiye edilir (Glasser,2013:30).

2. Konum

Uygun topografyaya, erişilebilirliğe, fiskyeler için suya erişime, diğer park alanlarına (alan mevcut bir parkta), komşulara yakınlığa ve denetim ve bakım

kolaylığına sahip olası saha konumları göz önünde bulundurulmalıdır. Nihai yer seçimi belediyenin park uzmanlarından yardım alınarak belirlenmelidir (Glasser,2013:X).

Bir köpek parkının yeri genellikle mevcut arazinin konumuna göre belirlenir; ancak bu her zaman en uygun konum olmayabilir (Dog and Cat Management Board,2014).

İyi bir konum aşağıdaki koşulları sağlamalıdır:

- Karayoluyla kolayca erişilebilir olmalıdır.
- Sokakta, dışarıda park etmek için yeterli alan olmalıdır.
- Mevcut yaya yollarına ve parkurlara bağlantılar olmalıdır.
- Yerleşim bölgelerine yürüme mesafesinde olmalıdır.
- Kamusal alanlardan iyi bir gözetim sağlamalıdır(izole bir alan olmamalıdır).
- Uyumlu kullanımlara/faaliyetlere veya diğer toplumsal tesislere yakın olmalıdır.
- Doğal bitki örtüsü ve topografya.
- Drenaj sistemleri ve çözümleri (Dog and Cat Management Board,2014).

Köpek parklarını konumlandırılırken, kalabalık yolların veya endüstriyel alanların yanındaki yerler gibi zaten gürültülü olan yerlerin kullanılması düşünülmelidir (Abban ve diğerleri,2022:6). Zoonotik hastalıkların bulaşmasını en aza indirmek için, köpek parkları konumlandırılırken nehirler ve göller gibi doğal su kaynaklarına yakın yerlerden kaçınmalıdır (Procter,2013). Köpek parkı konumu seçerken mevcut parklara yakın olmaktan kaçınmanın bir istisnası, tasmalı köpeklere izin veren bir patika sisteminin bulunmasıdır. Bir köpek parkının mevcut bir patika sistemi boyunca konumlandırılması, köpek sahiplerini köpek parkına yürümeye teşvik eder (Glasser,2013:29).



Şekil 15. Tasmasız Köpek Alanı, Wyndham, Avustralya

Kaynak: (<https://www.wyndham.vic.gov.au>, 2023)

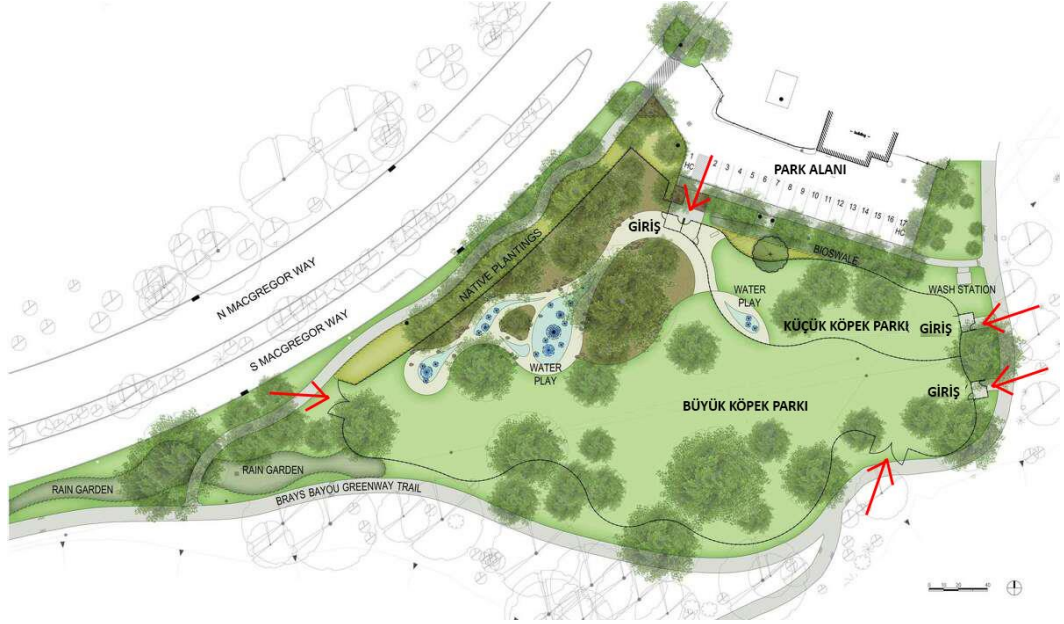
3. Otopark ve Yollar

Otoparktan köpek parkının belirlenmiş girişine geçişin doğrudan ve güvenli olması gerekmektedir. Sokaktaki park yerlerinin köpek parkı girişine mümkün olduğu kadar yakın konumlandırılması, sahiplerinin köpeklerini parka girip çıkmalarını kolaylaştırmak ve yakındaki tesisler/faaliyetlerle olası çatışmaları azaltmak için önemlidir. Özellikle ziyaretçilerin alanın dışından ve parka yürüme mesafesinin ötesinden gelme ihtimalinin olduğu yerlerde cadde dışında park yeri düşünülmelidir. Bu, özellikle cadde üzerinde park etme imkanının sınırlı olduğu ve parkın yoğun ziyaret alma olasılığının olduğu durumlarda önemlidir. Parkı mevcut yol ve patika ağlarının yakınına yerleştirerek insanların köpeklerini parka kadar gezdirmelerini kolaylaştırmak bir öncelik olmalıdır (Dog and Cat Management Board,2014).

Yeni bir park alanının planlanması aşamasında malzeme olarak park alanının asfalt olması gerekmez, ancak yeterli büyüklükte olmalı, bakımı düzgün yapılmalı ve ideal olarak köpek parkının girişindeki geçiş alanına yakın olmalıdır. Köpek parkı alanı mevcut bir parkın içindeyse mümkünse kullanıcıların köpek parkı girişine ulaşmak için çevredeki diğer park alanlarının yanından geçmek zorunda kalmaması da

arzu edilir. Bu durum birçok açıdan dikkat dağıtıcı ve sıkıntılı olabilir; köpekler tasmalı olarak köpek parkı girişine doğru yürüyor olsalar bile, oyun devam ederken bir basketbol sahasının, oyun alanının veya top sahasının yanından geçebilirler. Köpekler havlayabilir veya devam eden aktivitelerin heyecan verici görüntü ve seslerine katılmak isteyebilir; özellikle de birincil katılımcılar çocuklar olduğunda. Ayrıca, çocuklar yanlarından geçerken köpeklere seslenebilirler. Mümkünse gerekli köpek parkı parkını planlarken köpekler veya diğer park kullanıcıları açısından sorunlu davranışlara yol açabilecek bu kesişim olasılıklarından kaçınılmalıdır (Glasser,2013:31).

Çevredeki potansiyel trafik ve park yeri dikkate alınmalıdır. Farklı caddelerden birden fazla erişim noktasının olması, mevcut yolun erişilebilirliğini ve kapasitesini artıracaktır. Sirkülasyon ve trafik sıkışıklığı sorunlarını önlemek için park girişini çıkmaz sokaklara kurmaktan uzak durulmalıdır. Park etme ve trafikle ilgili talimatlar için bir trafik mühendisine veya şehir planlamacısına danışılmalıdır (www.pet.net.au, 2023). Her 20 park yerinden birinin, engelli işareti konularak engelliler için ayrılması zorunludur (Otopark Yönetmeliği, 2018; madde 4).



Şekil 16. Vaziyet Planı, McWilliams Köpek Parkı, Teksas, ABD

Kaynak: (www.houstonchronicle.com, 2023)

4. Diğer Tesisler

Bir köpek parkını diğer toplum tesislerinin yakınına yerleştirmeyi düşünmek yararlı olacaktır. Parkın dışındaki insan sirkülasyonu gündelik gözetim açısından güvenliği artırır. Köpek parkı ve diğer tesisler arasındaki altyapı maliyetlerini düşürür. Otopark, aydınlatma ve umumi tuvaletlerin bulunması çevredeki kullanıcıların çeşitli aktivitelerden yararlanmasına ve ihtiyaçların giderilmesine yardımcı olur. Bu uygulama, bazen ortak yerleşim olarak bilinir. Güney Avustralya'da bazı köpek parkları, yürüyüş parkurları, rezervler veya ovaler, tenis kortları, oyun alanları, açık hava spor salonları, kaykay parkları ve barbekü/piknik alanları gibi diğer dinlenme alanları gibi diğer tesislerin yakınında ortak olarak konumlandırılmıştır. Köpek parkının diğer aktivitelerle uyumluluğu, özellikle parka giderken önemlidir. Örneğin, potansiyel çatışmaya yol açabilecek aktivitelerin bisiklet pistleri, top oyun alanları veya çit bulunmayan çocuk oyun alanları gibi köpek parklarının yakınına yerleştirilmesi iyi bir fikir değildir. Oluşabilecek potansiyel riskleri en azı indirmek gerekir (Dog and Cat Management Board,2014).



Şekil 17. Yerleşim Planı, Kolombiya Yerel Parkı, Maryland, ABD

Kaynak: (<https://mocoshow.com>, 2023)

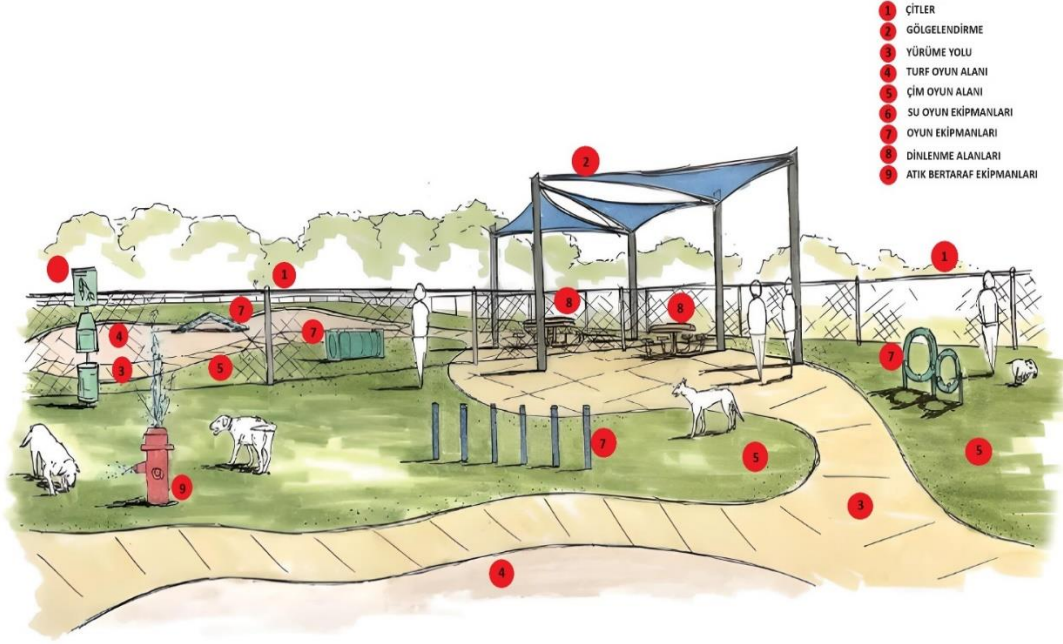
G. Tasarım

Bir köpek parkı tasarımının kullanıcı deneyimi, güvenliği ve uzun vadeli bakım maliyetlerini belirleyen etkileri vardır. Köpek parkı tasarımında önemli kriterler mevcuttur. Köpek parkları inşa aşamasında bu kriterler tasarımcılara ve karar vericilere bir yol gösterici niteliğindedir. İnsan ve köpek ergonomisine uygun alanlar, malzemeler ve mobilyalar kullanılmalıdır. Köpeklerin boyutları göz önüne alınarak alan ayrımları yapılmalıdır. Tasarım sürecinde yardımcı olacak kriterler iyi hesaplanmalı ve senaryolar geliştirilmelidir.

Bir köpek parkı için tasarım kriterleri ana başlıkları şöyledir: Köpek parkı giriş ve çıkışlar, köpek parkı kapıları, sınırlamalar, köpek parkı yüzey malzemeleri, aktivite alanları, park mobilyaları ve bitkilendirme.

Bazı toplum sanatsal önceliklerini vurgulamak isteyebilir. Köpek parklarına bir şekilde sanatsal eserler veya heykeller dahil etmek isteyebilirler. Bu bazı yerlerde mükemmel bir şekilde yapılmıştır. Ancak, sanata, her ne şekilde olursa olsun, kamuya açık, açık havada, kalıcı bir uygulama kapsamında yer verilmelidir. Ayrıca güvenli malzemelerden yapılmış olmalı ve köpeklere ve insanlara zarar vermeyecek bir tasarıma sahip olmalıdır. Keskin kenarlar, tehlikeli yüzeyler (köpekler çiğnemek ya da yalamak isteyebilir) ya da güvensiz kurulum (özellikle de ağır ya da dengesiz bir şekilde dengelenmişse) olmamalıdır (Glasser,2013:55). Kullanılan park ekipmanlarını hava şartlarına ve kullanım deformasyonlarına karşı dayanıklı olmalıdır. Hem ekonomik hem de işlev açısından bu önemli bir noktadır. Yıpranmış park mobilyaları, yüzey elemanları ve gölge elemanları sık sık kontrol edilmelidir ve gerekli durumlarda bunların tadilatı veya değişimi yapılmalıdır.

İlk olarak köpek parklarını oluştururken, oyun ekipmanı sağlamak çok gereksizdir. Öte yandan, birçok kişi mevcut ekipmanı gayet cazip bulabilir ve köpek parklarının tasarımına dahil etmek isteyebilir. Bu ekipman, çitler ve çöp kutuları gibi öğelere kıyasla oldukça gösterişli olduğundan, insanların tasmasız köpek oyun alanı ekipmanı için masraflara istekli olmaları kesinlikle mümkündür. Bununla birlikte, oyun ekipmanı sağlamak, kaliteli bir köpek parkı geliştirmek için gereken temel bileşenlere göre asla öncelikli olmamalıdır (Glasser,2013:58).

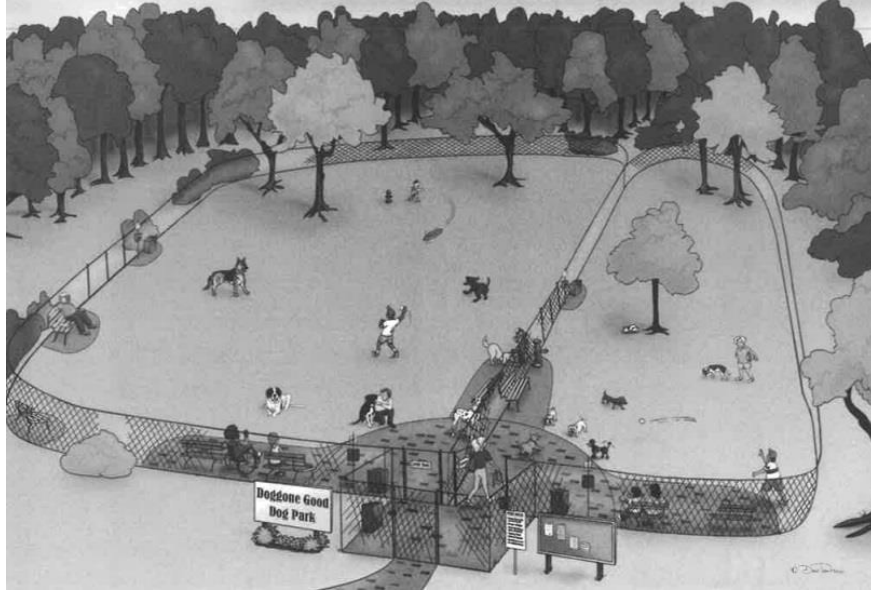


Şekil 18. Perspektif Konsept Çizimi, Ionia Köpek Parkı, Michigan, ABD

Kaynak: (www.thedailynews.cc, 2023)

1. Köpek Parkı Giriş ve Çıkışlar

Köpek parkındaki sirkülasyon açısından çoklu giriş/çıkış noktalarının sağlanması, köpek ve insan sıklığı en aza indirmeye yardımcı olur ve yüzey malzemelerindeki aşınma ve yıpranmayı azaltır. Sadece tek bir ana giriş/çıkış noktası varsa köpekler yeni gelen köpeklere ve sahiplerine doğru yaklaşma eğilimindedir ve bu durum potansiyel bir çatışma kaynağı olabilir (Dog and Cat Management Board,2014). Geçiş veya giriş alanı, büyük veya tüm köpekler için bir alan ve küçük köpekler için bir alan olarak ayarlanmalıdır. Genellikle en iyisi geçiş veya giriş muhafazasını iki ana çitle çevrili muhafazanın dışına yerleştirmektir; bu, normalde alana bir ana giriş kapısı ve ardından küçük köpek alanına girmek için bir kapı ve büyük veya tüm köpeklere ayrılan alana girmek için başka bir kapı ile yerleştirilmiş ayrı bir bölüm oluşturur (Glasser,2013:36).



Şekil 19. Köpek Parkı Tasarımı, Doris Tomaselli

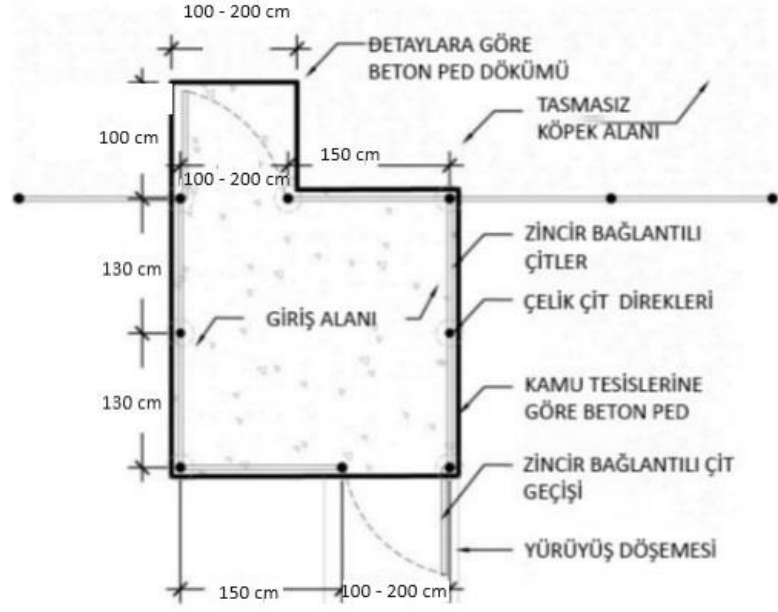
Kaynak: (<https://empresscreative.com>, 2023)

a. Önerilen tasarım maddeleri

- Köpekleri ve insanları bir araya gelmekten caydırmak için giriş/ çıkış noktalarında barınaklar, banklar veya çeşmeler gibi fiziksel yapılardan ve olanaklardan uzak olmalıdır (Dog and Cat Management Board,2014). Kapıların, köpeklerin girme olasılığını azaltmak için köşelerden ve ana faaliyet alanlarından uzağa kurulması gereklidir (Allen,2007).
- Bakım araçları için ana kapıdan uzakta ayrı bir giriş sağlanmalıdır (Lee,2009). Büyük parkların bakım ekipmanları için ayrı girişleri olan birden fazla ana girişi olmalıdır (Holederness-Roddam,2020). Bakım/servis araçları (yani belediye ve acil durum araçları) için ana giriş/çıkış kapılarından uzakta ayrı bir giriş sağlanmalıdır (Dog and Cat Management Board,2014).
- Giriş ve çıkışlarda yüzey malzemeleri çim veya kauçuk malzemeleri olmamalıdır. Bitki materyali, sıcak olduğunda tozlu, ıslandığında çamurlu hale gelir (www.nrpa.org, 2023). Köpek Parkı girişlerin içindeki ve hemen dışındaki yüzey, bakım kolaylığı, köpek güvenliği ve erişilebilirlik açısından beton veya asfalt olmalıdır. Köpek parkında, köpeklerin kaçmasını önlemek ve engelli bireylerin erişimini kolaylaştırmak için en az 3 x 3 metre çift kapılı giriş alanı bulunmalıdır. Köpek parkında ayrı belirlenmiş alanlar varsa bu ayrı alanlara girişler, giriş alanının içinde bulunmalıdır. Giriş alanları erişilebilirlik standartlarını karşılayacak kadar geniş olmalı ve köpeklerin ve insanların

manevra yapabileceği alana sahip olmalıdır(FCPA,2020). Giriş alanları engelli kişilerin erişimine uygun olmalı, asfaltlanmalı ve anahtar, kahve fincanı gibi şeyler için çıkıntılar bulunmalıdır (Holederness-Roddam,2020).

- Geçiş veya giriş alanı en az 38-46 metre kare(125 ila 150 fit kare) büyüklüğünde olmalıdır (Glasser,2013:36).
- Girişte, kullanıcıları güvenlik düzenlemeleri ve park saatleri hakkında bilgilendiren bir tabela sağlanmalıdır (Lee,2009).
- Köpek sahipleri arasında iletişim kurmak bilgi paylaşmak ve kayıp ilanları için bir ilan panosu sağlanmalıdır (Lee,2009). Davranış kuralları, saatler ve giriş gereklilikleri de dahil olmak üzere FCPA Köpek Parkı Kuralları, açık bir şekilde ve girişin yakınına asılmalıdır (FCPA,2020).
- Bisikletlerin park edilebilmesi ve kilitlenebilmesi için uygun konumlarda park girişinin yakınında bisiklet park yerleri sağlanmalıdır (Lee,2009).
- Atıkların bertaraf edilmesini teşvik etmek ve boşaltmayı kolaylaştırmak için çöp kutularının giriş alanı içinde veya girişin yakınındaki köpek parkı çitlerinin hemen dışına bitişik olarak yerleştirilmelidir (FCPA,2020).
- Parkın ana girişini bir yaya geçidinin yakınında bulundurulmalıdır(Lee,2009). İnsanların ve köpeklerin erişebileceği bir yol, girişe bağlantısı olmalı ve halka açık bir kaldırıma veya park alanlarına bağlanmalıdır (FCPA,2020).
- Otoparktan ve sokak park yerlerinden köpek parkının belirlenmiş girişine geçişin doğrudan ve güvenli olması gerekmektedir (Dog and Cat Management Board,2014).



Şekil 20. Köpek Parkı Giriş Alanı Planı (ölçeksiz), FCPA, 2020
Kaynak: (www.fairfaxcounty.gov, 2023)





Şekil 21. Lowcountry Köpek Parkı, Güney Karolina, ABD

Kaynak: <https://v16.imablog.net>, 2023; www.google.com/maps, 2023)

2. Köpek Parkı Kapıları

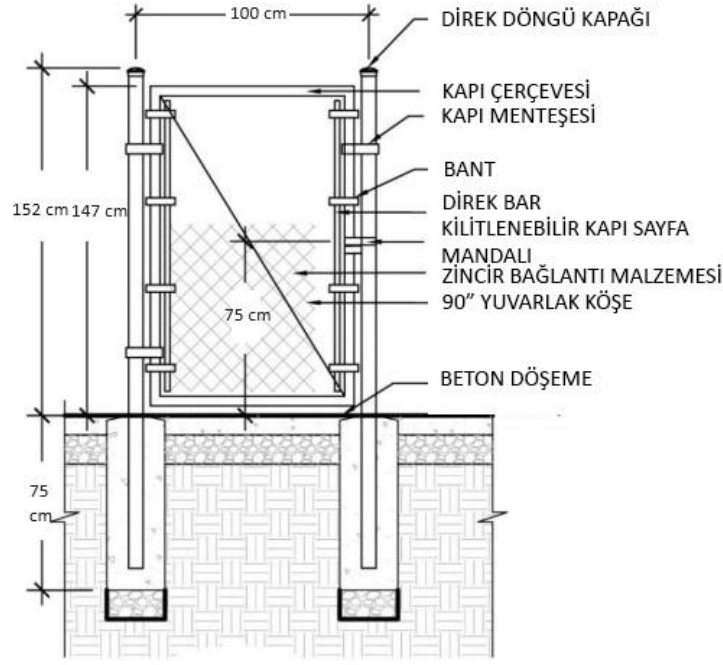
Köpek parklarında geçiş noktaları; giriş alanları için ana dış kapılar, geçiş alanlarının dışındaki iç kapılar ve genellikle diğer kapıların iki katı veya daha büyük olan ve yerleri bakım çalışanlarının yardımıyla belirlenen bakım kapılarıdır. Bakım kapılarının boyutları, türü ve konumu, bakım görevlerinden sorumlu olacak çalışanların yardımı ve girdileri ile belirlenmelidir (Glasser,2013:44).

Çitlerle çevrili köpek parklarının ihtiyaç duyduğu temel şeylerden biri ayrı bir giriş ve çıkış kapısıdır (APDT). Bu tür giriş ve çıkış alanları için, kapılardan biri bekleme alanına girer ve diğeri köpeklerin parktan çıkmasına veya belirlenmiş alana girmesine izin verir (World's Best Dog Park, 2004). Köpeklerin parktan kaçmasını önlemek için çift kapı sağlanmalıdır. Çift kapılar, park kullanıcılarının köpek parkının dış ortamından iç ortamına geçiş yaptığı bir “güvenlik hava kilidi” sağlar (Dog and Cat Management Board,2014). Yeni gelen köpeklerin kaçmasını önlemek ve bu alanda, parka girmeden önce köpeklerin tasmaları çıkarıldığı için köpek parkı girişlerinin çift kapılı olması gerektiği konusunda neredeyse evrensel bir kabul var gibi görünmektedir (Allen,2007). Güvenli bir giriş ve çıkışa sahip büyük bir kapı, geleneksel çift kapı tasarımının yanı sıra bir güvenlik duygusu aşılama yardımcı olur (Melnick,2013). Çitlerle çevrili alanın köşelerine kapı yerleştirilmesi tavsiye edilmez; çünkü parka giren yeni köpeklerin, birbirleriyle iletişim kurmaya çalışırken diğer köpekler tarafından kolayca köşeye sıkıştırılmasına neden olur (FCPA,2020).

Çift kapılı bir bölüm, tek kapılı bir bölüme göre daha iyidir. Çift kapılı sistem kaçışa daha dayanıklıdır (Smith,2007). Köpek parkları tek geçişli, çift geçişli ve üç geçişli olarak karşımıza çıkmaktadır. Geçiş sayısı artıkça köpek ve sahipleri için bir o kadar güvenli alanlar sağlanır.

a. Ana giriş kapıları

- Geçiş alanları veya girişler için gereken en az iki kapı seti kendinden mandallı olmalı ve her ikisi de iç mekânlara doğru açılmalıdır (Glasser,2013:44). Köpeklerin kaçma olasılığı daha düşük olduğu, kendiliğinden kapanan yaylı kapıların kilitte uygun şekilde donatılmış üçlü kapı sistemi tavsiye edilir (Petnet, 2007).
- Eğer iki geçişli giriş kısmı oluşturulduysa mevcut iki kapının da diğer kapıların dönüşünü kesintiye uğratmadan tamamen açılmasına izin verecek yeterli alanın tasarlanması gereklidir (Kapılar birbirlerine açılmamaları gerekir) (www.nrpa.org, 2023).
- Tekerlekli sandalye kullanan köpek sahipleri için geçiş geniş olmalıdır (Glasser,2013:44). Dayanıklılık için kapılarda mandalı kilit bulunmalıdır (FCPA,2020). Kapı mandalının tekerlekli sandalyedeki birinin içeri girebilmesi için yeterince alçak olması gerekir (Zardus,2013).
- Köpeklerin kaçmasını ve denetimsiz çocukların parka girmesini önlemek için kapılara kendiliğinden kapanan çocuk kilidi takılmalıdır (Dog and Cat Management Board,2014).
- Malzemelerin doğru seçilmesi, yoğun kullanıma dayanacak şekilde dayanıklı olması ve köpek dostu malzemelerden olması gerekir (Dog and Cat Management Board,2014).
- Kapıların sık kullanımdan dolayı bozulmalar sebebiyle periyodik olarak onarılması gerekir (FCPA,2020).
- Engelli evcil hayvan sahiplerinin öncelikle tesise girebilmeleri gerektiğinden giriş kapılarında basamak bulunmamalıdır (Glasser,2013:30).
- Girişteki mevcut kapıların tümünde de park kurallarını gösteren bir pano bulunmalıdır (<https://www.westwoodsdogpark.co.uk/park>, 2023).



Şekil 22. Köpek Parkı Giriş Kapısı Kesidi (ölçeksiz), FCPA, 2020
Kaynak: (www.fairfaxcounty.gov, 2023)

Zincir bağlantılı çit ve kapılar (şekil 22) kazıklarının temellere donma derinliğine kadar güvenli bir şekilde gömülmelidir. Zincir kısımları köpeğin kaçmasını önleyecek şekilde yeterli önlemler alınarak sabitlenmelidir (FCPA,2020).

b. Küçük ve büyük köpek kapıları

- Küçük ve büyük köpek kapılarının çitin köşeleri yerine birbirinden uzağa yerleştirilmesi havlamayı ve kavgaları engeller (Schwartz, 2006). Büyük ve küçük köpek girişlerini birbirinden uzak tutulmalıdır(Zardus,2013).
- Alanların girişinde hangi köpeğin hangi kapıdan gireceğine ilişkin kurallar tabela ve görsellerle belirtilmelidir.

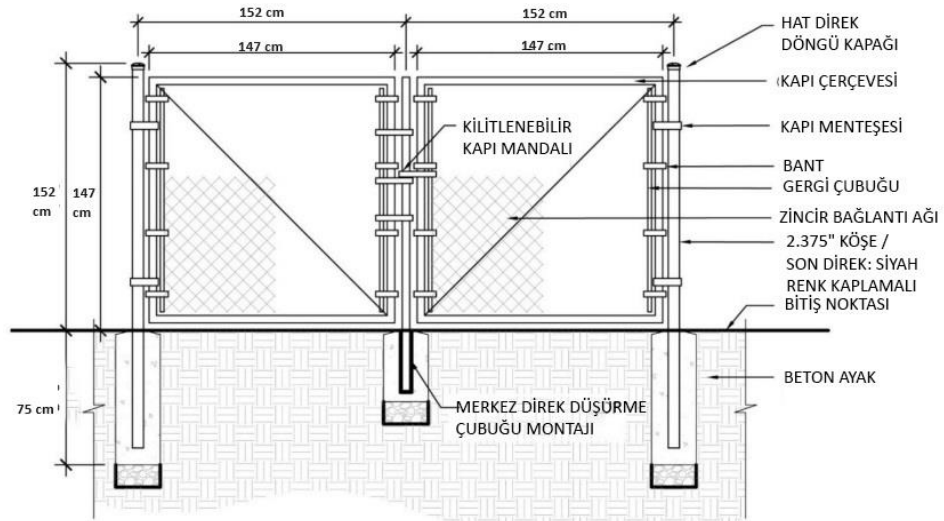


Şekil 23. Küçük ve Büyük Köpek Parkı Girişleri, Rush Creek Köpek Parkı, Teksas, ABD

Kaynak: (www.arlingtontx.gov, 2023)

c. Bakım kapıları

- Bakım kapılarının boyutu, türü ve yeri, bakım görevlerinden sorumlu olacak çalışanların ihtiyacı ve görüşleri ile belirlenmelidir (Glasser,2013:44). Belirlenen köpek alanlarında bakım erişimi için 2,8 metre genişliğinde ayrı bir kilitlenebilir kapı tavsiye edilir (FCPA,2020).
- Bakım araçları için ana kapıdan uzakta ayrı bir bakım kapısı girişi sağlanmalıdır (Lee, 2009).



Şekil 24. Köpek Parkı Bakım Kapısı Kesidi (ölçeksiz), FCPA, 2020

Kaynak: (www.fairfaxcounty.gov, 2023)



Şekil 25. Köpek Parkı Bakım Kapısı, Moody Köpek Parkı, New Westminster, Kanada

Kaynak: (www.beheardnewwest.ca, 2023)

3. Sınırlamalar

a. Parkı çevreleyen çitler

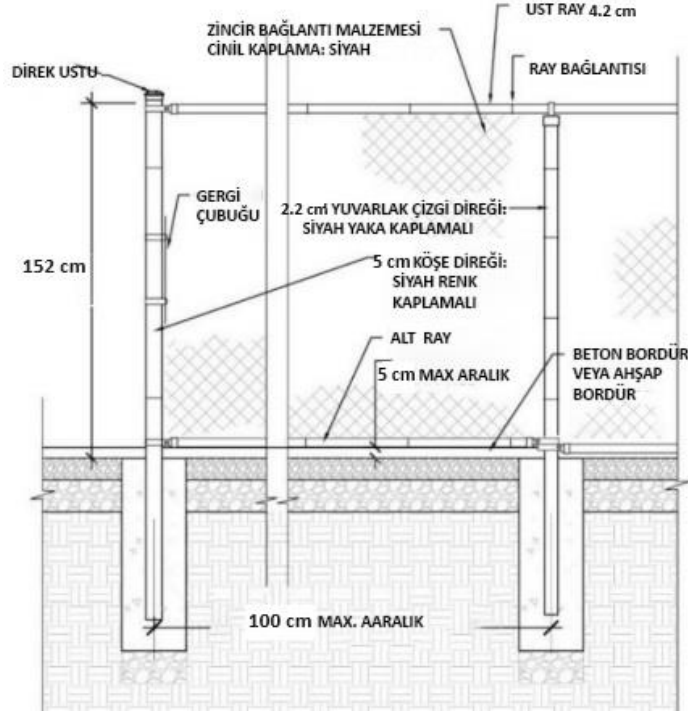
Köpek parkları, köpeklerin egzersiz yapmaları ve sosyalleşmeleri için uygun ortamlardır. Köpeklerin güvenliği için uygun malzemedен yapılmış çitler kullanılmalıdır. Köpek parkı çitleri için malzeme seçimi, boyutları ve konumlandırılması önemlidir. Uygun ölçütlerdeki köpek parkı çitleri oluşabilecek tehlikeleri en aza indirger. Köpeklerin çitin altından, üstünden veya içinden kaçmasını engellemek için güvenli çevre çitleri sağlanmalıdır.

b. Yükseklik ve diğer parametreler

ABD'deki 100'den fazla köpek parkını denetleyen Susyn Stecchi, çitin en az 1,8 m (6 feet) olmasını tavsiye etmiştir. Brown, çitlerin 1.8 m (6 feet) olmasını önermiş ve köpeklerin çitlerin altına kazdığına dikkat çekmiştir (Brown,2012). Değerlendirilen 6 köpek parkının zincir bağlantılı olduğu, çitlerin yüksekliklerin 100-177 cm (4 ila 7 feet) arasında olduğu saptanmıştır. Zincir bağlantılı çitlerin maliyeti düşüktür; kurulumu kolay ve dayanıklıdır (Allen,2007).

Çit hem üst hem de alt rayları içermeli ve alt raylar mümkün olduğunca yere yakın monte edilmelidir. Çitin yüksekliği en az 1,5 m (5 feet) olmalıdır. Çiti kurarken, köpek parkının bir kısmı ağaçlık bir alan boyunca uzanıyorsa köpekleri izlemek için görünürlük etkilenmediği sürece (ağaçların, çalılarının vb. kalınlığına veya türüne bağlı olarak) çit, ağaçlık çizginin biraz içine, 5 ila 10 fit (1,5-3 m) çekilebilir. Bu görsel

olarak çekici olabilir ve köpekler için daha fazla ilgi yaratır ve biçme ve bakım işlemlerini kolaylaştırabilir (Glasser,2013:44).



Şekil 26. Zincir Bağlantılı Çit Kesidi (ölçeksiz), FCPA, 2020
Kaynak: (www.fairfaxcounty.gov, 2023)

Çizelge 3. Köpek Boyutuna Göre Çit Uzunluğu

Kullanım	Çit Yüksekliği
Küçük Köpekler (15.8 kg altı)	Min 116.84 cm (46")
Büyük Köpekler (15.8 kg üzeri)	Min 147.32 cm (58")
Tüm Köpekler	Min 147.32 cm (58")
Park ve Havuz (Köpeksiz)	Min 147.32 cm (58")

Kaynak: (www.livinthedoglife.com, 2023)

Köpek parkları, alanın mevcut özelliklerinin çit seçeneğiyle sağlanan düzeyle aynı düzeyde koruma sağladığı durumlar haricinde, 1,8 metre yüksekliğinde siyah Vinil ayarlı zincir bağlantılı çitle tamamen çevrelenmelidir. Zincir bağlantılı çit (şekil 26) kazıklarının temellere donma derinliğine kadar güvenli bir şekilde gömülmelidir. Zincir kısımları köpeğin kaçmamasını sağlayacak şekilde yeterli şekilde sabitlenmelidir (FCPA,2020).

Köpek sahipleri, köpeklerinin kaçma riski olmadan güvenli bir şekilde köpek parkı içinde olmasını ister bu sebeple çit seçiminde daha geniş ve daha uzun tahtalar

gerektirebilir. Daha küçük aralıklara sahip çitler, küçük köpeklerin sıkışmasını önleyecek, daha yüksek çitler ise daha büyük köpeklerin üzerinden atlamasını önleyecektir. Toprak altına paneller gömülerek köpeklerin altını kazıp diğer tarafa çıkması önlenebilir (www.beheardnewwest.ca, 2023).



Şekil 27. Çit Yapımı Uygulama Hatası
Kaynak: (<https://britishdogfields.com>, 2023)

Açıkta bırakılan çit telleri (Şekil 27) birçok soruna yol açar ve köpeklerin yaralanmasına sebep olur.

c. Konumlandırma

Alanın düz olması gerekmez, ancak tüm alanlar net görüş hatları sunmalıdır. Başka bir deyişle, park için kullanılacak alanın tamamı, kullanıcıların köpeklerini kolayca izleyebilmelerini sağlamalıdır; köpeklerin görüş açısı dışında kalabileceği hiçbir alan olmamalıdır. Bu, alanın tamamen açık olması gerektiği anlamına gelmez; sadece sahiplerin evcil hayvanlarını görmelerini engelleyen yükselti ve girintilere sahip olmamalıdır. Çitlerin yerleştirilmesi bu tür saha sorunlarına neden olabilir ya da bunları hafifletebilir (Glasser, 2013:27).

Köpeğin parka girerken sıkışıp kalmaması için kapıların çitin düz kısmına ve ana aktiviteden uzağa kurulmasını önermektedir. Küçük köpek ve büyük köpek kapılarının çitin köşeleri yerine birbirinden uzağa yerleştirilmesi tavsiye edilir çünkü havlamayı ve kavgaları ortadan kaldıracaktır (Schwartz, 2006). Çitle çevrili alanların tasarımında ve şekline 90 derecelik açılardan (ve daha küçük açılardan) her zaman kaçınılması gerektiğini belirtmek de önemlidir; bu, köpeklerin diğer köpekler tarafından köşeye sıkıştırılmasını önlemeye yardımcı olur, bu da hem sahip hem de

köpek için üzücü bir deneyimdir (Glasser,2013:36). Köpeklerin diğer köpekler tarafından tuzağa düşürülmesini önlemek için parkta köşeleri olmayan bir çit düzeninin yapılması arzu edilir. Oval veya yuvarlak şekilli bir çit tercih edilir (www.latrobe.vic.gov.au, 2023).

d. Malzeme seçimi

Köpek parkı tasarımında dayanıklı bir malzeme seçimi önemlidir. Çelik, demir ve alüminyum, parkın bulunduğu yere ve çitle çevrilecek köpeğin boyutuna bağlı olarak uygun seçeneklerdir. Ahşap çitler zamanla hava şartlarına dayanıklı olmadığı ve çürümeler gerçekleştiği, metal çitler ise köpeklerin neden olabileceği aşınma ve yıpranmaya dayanabilir (www.beheardnewwest.ca, 2023).

Yarı geçirgen çit, parkın içini ve dışını görmeye izin verir, ancak köpek oyuncaklarının fırlatıldığında veya yuvarlandığında parktan çıkmasını önlemek için yüksek ve sağlam olmalıdır (Abban, 2022). Park kullanıcılarının park içindeki ve çevresindeki faaliyetleri görebilmesi için iyi görünürlük sağlayan çit malzemesinin seçilmesi tercih edilir (Dog and Cat Management Board, 2014). Çit malzemesini seçerken çitin çevresine uyum sağlamasına çalışın. Özellikle çit köşelerinde çitlerin monotonluğunu kırmak için parkın dışı bitki ve ağaçlarla yumuşatılmalıdır (Allen, 2007).

Çit, belki de anlaşılabilir bir şekilde, köpek parkının en önemli bileşeni ve tesisin en pahalı yönüdür (hem malzeme hem de işçilik dahil). Çoğu zaman zincir bağlantı kullanılır (Glasser,2013:43). Birçok çit malzeme seçeneği bulunur; Çelik, Demir veya Ferforje, Alüminyum, Beton, Toz Boyalı, Tuğla/Taş, Çerçevesiz domuz teli, ahşap, plastik gibi malzeme seçenekleri mevcuttur. Bunların dışında özel amaçlı elektrikli çitler ve hareketli çitlerde bulunur.

Birçok köpek parkı çitleri metal türü malzemelerden yapılmıştır. Bunlar zincir halkası, ferforje, alüminyum gibi malzemelerden yapılır. Metal türü malzemeler, köpeklerin çitlere uyguladığı darbelere, çiğnemelere, aşınmalara ve yıpranmalara karşı dayanım sağlar. Ahşap veya plastik türleri birçok hasara karşı dayanıksızdır (www.allaroundfenceanddecks.com, 2023). Beton malzemedeki çit temelleri atılabilir. Beton temelli çitler bakıma yardımcı olur ve küçük köpeklerin kaçmasını önlemeye yardımcı olur (www.latrobe.vic.gov.au, 2023). Duruma göre diğer çit ve bariyer

türlerinin de uygulaması yapılabilir. Diğer bariyer türleri arasında duvarlar, şeffaf polikarbonat ses azaltıcı paneller ve tel örgü çitler yer alır (FCPA, 2020).

i. Zincir bağlantılı çitler

Zincir bağlantının faydaları nispeten ucuz olması, kurulumu kolay ve çok dayanıklı olmasıdır. Kullanıcıların parkta kaç köpek olduğunu görmelerine ve parka girmeden önce grubun dinamiklerini görmelerine olanak tanır. Zincir bağlantı parka daha açık bir his verir ancak görsel olarak genel olarak zengin bir görünüm sağlamaz (Allen,2007). Zincir bağlantılı çitler köpek parklarında güvenliği sağladığından ve bakımı kolay olduğundan tercih edilir. Sağlam ve dayanıklı olmasından dolayı köpeklerin kaçmasını ve altını kazmasını zorlaştırır (<https://issuu.com>, 2023).

Çit için malzeme olarak zincir bağlantılı (Şekil-28) seçilirse siyah vinil kaplı tipte olmalıdır. Arka plana daha iyi uyum sağlama eğilimindedir ve estetik açıdan daha çekicidir. Zincir bağlantı en uygun maliyetli olanı gibi görünmektedir; genellikle mevcut bir parkta zaten kullanılmaktadır, sağlam ve güvenilirdir ve genellikle uzun ömürlüdür (Glasser, 2013:44).

Telin kalınlığı en az 2 mm olmalıdır ancak 2.5 mm olması köpek darbelerine karşı daha dayanıklı olacaktır (<https://britishdogfields.com>, 2023).



Şekil 28. Köpek Parkı Çitleri, Marcy Köpek Parkı, New York, ABD

Kaynak: (<https://kstp.com>, 2023)



Şekil 29. Çit Yapım Aşaması, Mount Pleasant Köpek Parkı, Regina, Kanada
Kaynak: (<https://leaderpost.com>, 2023)

ii. Ahşap çitler

Yerel malzemeler genellikle daha az maliyetlidir ve yerel çevreyle iyi uyum sağlar (Petnet, 2007). Ahşap çitler, mevcut olan bol miktarda doğal kaynak nedeniyle uygun fiyatlıdır. Vinil, alüminyum ve kompozit malzemeler gibi çit malzemeleri çağdaş bir görünüm ve his sunabilir ancak çok daha pahalıdır. Ahşap çit (Şekil 30) seçimi, maliyet, işlev ve görünümün bakımından avantajlıdır. Basit ve karmaşık onarımlar, ahşap çitin bakımı Vinil ve alüminyum gibi diğer malzemelerden daha kolaydır. Boya ve su itici malzemeler ahşap malzemenin küçük hasarlardan korunmasına yardımcı olur. Karmaşık onarımlarla ahşap çitler hala nispeten basit çözümler sunar. Ahşap çitler farklı parçalar ile olduğundan, tüm yapı elden geçirilmeden hasarlı parçalar değiştirilebilir. Bu, onarım çalışmalarının daha erişilebilir olmasını sağlar ve daha az maliyetlidir. Bunun yanında hava koşullarına ve bölgelere göre ahşap malzeme seçimi de mümkündür. Sürdürülebilirliğe katkıda bulunan yerel kaynak kullanımını teşvik edilmektedir (<https://leaderpost.com>, 2023).



Şekil 30. Ahşap Çitler, William A. Pitts Köpek Parkı, Tennessee, ABD
Kaynak: (www.goldcoastcanvas.com, 2023)

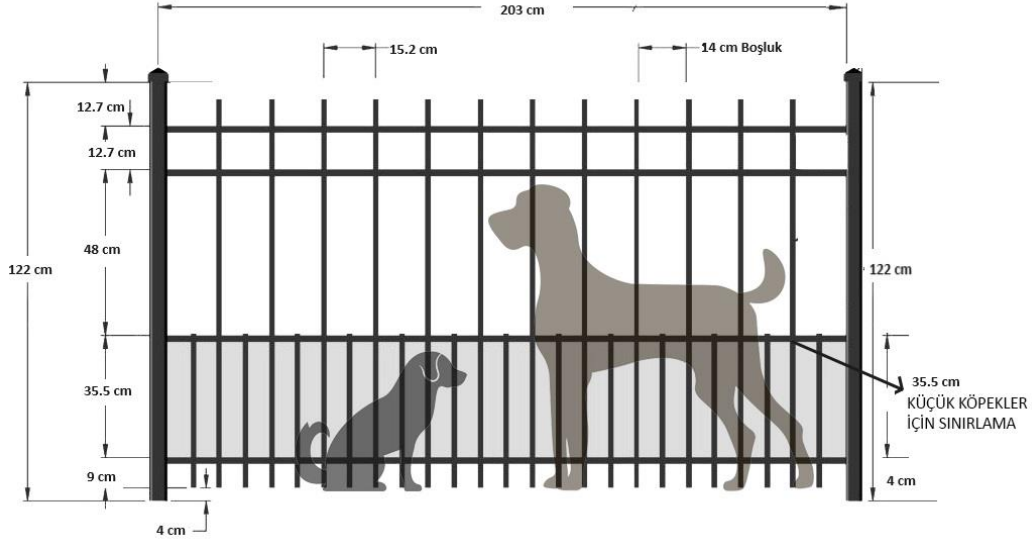


Şekil 31. Kütük Çitler, Güney Kingstown Köpek Parkı, Rhode Island, ABD
Kaynak: (www.independentri.com, 2023)

iii. Alüminyum Kazık Çitler

Alüminyum kazık çitler, köpek parkları için yükseltilmiş, güvenli ve emniyetli alanlar yaratır. Kazık çitler, estetik açıdan avantajlıdır. Sahibinin konforunu bozmadan çitlerin arkasını görebilmesine olanak tanır. Dayanıklı bir malzeme olarak karşımıza çıkmaktadır. Maliyeti diğer köpek parkı çitlerine göre yüksektir (<https://issuu.com>, 2023). Estetiği ne kadar güzel olsa da kullanımı riskli olabilmektedir. Çitlerde büyük köpek alanı ve küçük köpek parkı alanları için farklı kazık aralıkları mevcuttur. Aksi

takdirde köpekler kafaları sıkıştırabilir. Köpek parkı tasarımı yapılırken bu durumlar düşünülmelidir. Büyük köpekler için kazık aralıkları 3 inç küçük köpekler için ise 1.6 inçlik ekstra kazık aralıkları bulunmalıdır (<https://cassidybros.com>, 2023).



Şekil 32. Alüminyum Kazık Çitler
Kaynak: (www.ameristarperimeter.com, 2023)

4. Köpek Parkı Yüzey Kaplamaları

Köpek parkı yüzey malzemeleri seçimi önemli bir kriterdir. Köpek parkında bulunan alanlara göre uygun malzeme seçimi yapılmalıdır. Malzemelerin her birinin bir dizi avantajı ve dezavantajı vardır. Hiçbir yüzey malzemesi mükemmel değildir. Malzeme seçimi sürecinde bazı değişkenler ve endişeler dikkate alınmalıdır. Malzeme seçimi sırasında önemli hususlar; topografya, bakım, kullanım sıklığı, engelli erişilebilirliği ve iklim koşullarıdır. Köpek parkı tasarım sürecinde uygulamaya geçilmeden saha çalışmalarına ilişkin tespitler yapılmalıdır. Özellikle profesyonel belediye mühendislik personeli tarafından bu çalışmalar için fikir alınabilir (Glasser,2013:38). Köpek alanlarının, giriş yolları tasarımı, seçilen yüzey malzemesinin dayanıklılığı ve köpek parkının erişilebilirliği ile doğrudan ilgilidir (FCPA,2020).

Yüzey malzemesi seçiminin köpek parkındaki deneyim ve görüntü üzerinde büyük etkisi olabilir. Faaliyet bölgelerine ve karşılık gelen yoğunluğuna uygun yüzey malzemeleri kombinasyonu kullanılmalıdır. Köpek parkı yüzeyleri köpeklerin çok hızlanmasını engelleyecek şekilde seçilmelidir. İyi drenajlı, dayanıklı, her türlü hava

koşuluna uygun güvenlik hava kilidi gibi malzemeler trafiğin yoğun olduğu alanlar için gereklidir. Yüzey malzemesi seçerken drenaj, topografya ve bakım gereksinimlerinin yanı sıra kullanım yoğunluğu da dikkate alınmalıdır (Dog and Cat Management Board, 2014).

Köpek parkının yüzey malzemeleri, toplam inşaat maliyetini etkileyen önemli bir faktördür. Çok sayıda kullanıcı belirli yüzeylere zarar verebilir ve nihai maliyeti arttırabilir. Köpek parkları için yaygın olarak kullanılan yüzeylerden bazıları arasında malç, ayrılmış granit, çim ve suni çim sayılabilir. Her malzeme türünün kendine özgü avantajları ve dezavantajları bulunur (Melnick, 2013).

Yüzey malzemelerinin seçimine rehberlik edecek birkaç soru şunlardır:

- Yüzey malzemesi, köpek dostu mu?
- Yüzey malzemesi, aşınma ve yıpranmaya dayanıklı mı?
- Yüzey malzemesi, köpeklerin aşırı hızlanmasını azaltmaya yardımcı oluyor mu?
- Yüzey malzemesi toz yayıyor mu?
- Yüzey malzemesi, yüksek aktivite alanına dayanabilir mi?
- Yüzey malzemesi için ne tür bakım gerekli olabilir?
- Yüzey malzemesi için ne kadar bütçe ayrılmalı?

a. Doğal Çim

Bakım olanakları ve boyut gereklilikleri göz önüne alındığında, FCPA, köpek parklarında birincil yüzey olarak doğal çim önermemektedir. Alanın 3 dönümden büyük olması ve uygun bir bakım planının mümkün olduğunun gösterilmesi halinde önerilen köpek parkları için doğal çim düşünülebilir (FCPA, 2020). Alan yeterince büyükse örneğin 2 veya daha fazla dönümse çimin iyileşmesi için periyodik olarak kullanılmayan bir alan bırakmak için üç büyük alan oluşturmak istenebilir. Bu genellikle çim veya çim tipi yüzey kaplaması olan yüksek kullanımlı köpek parklarında yapılır. Alanlar daha sonra tabelaların (örneğin, Büyük Köpekler veya Tüm Köpekler, Küçük Köpekler ve Kapalı) bir alandan diğerine kaydırılmasıyla belirlenir (Glasser, 2013:36). Çimlerin uygunluğu parkın büyüklüğüne ve kullanıcıların sayısına bağlıdır (Brown, 2012). Uygun çim çeşitleri yerel iklim ve toprak tipine bağlıdır. Botanik bahçelerinden veya üniversitelerin bahçecilik bölümlerinden en uygun çim türleri konusunda tavsiyelerde alınabilir (Allen,2007).

Çim başlangıçta maliyeti düşük bir seçenektir, ancak bir personelin onu biçmesi, sulaması, yeniden ekmesi ve onarması gerekir. Toprak sıkışır, bu da drenajın zayıf olmasına sebep olur (Allen,2007). Köpek parkının iyi drenajlı olması ve düzenli biçim yapılması gereklidir. Çimler, köpek idrarından zarar görmektedir, ancak köpeklerin memnuniyeti için yumuşak yüzey olduğundan kokuları giderir (Brown, 2012).

Uzun çayırlar, köpek parkları için uygun bir çim türüdür; çünkü kuru mevsimlerde sert ve dayanıklıdır. Uygun maliyetle tohumları ekilebilir. Çim alanları, toprağın sıkışmasını engellemek, diğer bitki unsurlarının sağlığını iyileştirmek ve kullanıcılar için güvenli oyun yüzeyi sağlamak için havalandırma, tohumlama ve gübreleme gibi düzenli uygulamalar gerektirebilir (www.nrpa.org, 2023).



Şekil 33. PetIQ Köpek Parkı, Idaho, ABD

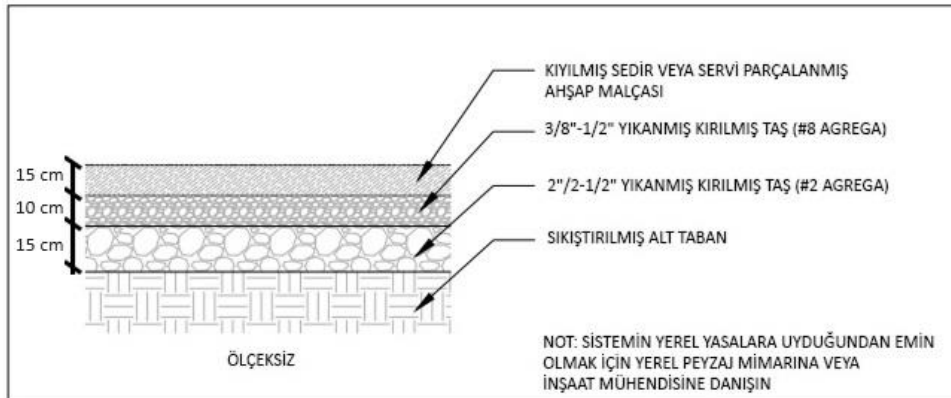
Kaynak: (www.cityofeagle.org, 2023)

b. Malç (Talaş)

Malç, köpek parkları yüzey malzemesinin bir parçası olarak kullanılabilir ve düşük maliyetli bir alternatiftir (Melnick, 2013). Kolayca temin edilebilirler (<https://petprosupplyco.com>, 2023). Malç toprağı nemli tutar ve yabancı otları uzaklaştırır ancak aynı zamanda ağaçların gerekli besin maddelerini de yok etme ihtimali vardır. Kalın bir katman halinde yerleştirilmiş malç geçirgenliği azaltabilir ve suyun köklere nüfuz etmesini engeller. Malç tabakası çok kalınlaşırsa büyük malç tabakalarının parçalanması ve/veya çıkarılıp yeni malç yerleştirilmesi önerilir. Ağaçlar için en iyi malç gübre veya yapraklardır, ancak köpekler ve sahipleri için iyi ve kuru bir yüzey değildir (Allen, 2007).

Tahta talaşı veya kauçuk malç gibi gevşek dolgular akıp gider veya parçalanır ve düzenli bakım gerektirir (www.nrpa.org, 2023). Kakao çekirdeklerinin kabuğundan elde edilen kakao malç zararsız görünebilir ancak bir köpeği öldürebilen teobromin içerir (www.ehow.com, 2023). Malçta, kıymıklara neden olabilecek ve bir köpeğin zarar görmesine neden olabilecek keskin parça ve böcekler bulunabilir (<https://petprosupplyco.com>, 2023).

Malç türü yüzey kaplaması, oluşturduğu bakım sorunları nedeniyle FCPA köpek parkları için önerilmez (DCPA, 2020).





Şekil 35. The Phoenix Community Köpek Parkı, Kaliforniya, ABD
Kaynak: (<https://beniciaheraldonline.com>, 2023)



Şekil 36. Malç Zemin Kaplaması Örneği
Kaynak: (www.fibar.com/dogparks, 2023)

c. EWF (işlenmiş ağaç lifi)

İşlenmiş ahşap lifi ise kıymıklardan ve keskin kenar yaralanmalarından kaçınmak için üretilen bir mühendislik ürünüdür. EWF, oyun alanlarında sıklıkla görülen malzemelerdendir. EWF, zamanla yer değiştirecek ve zamanla daha fazla malzeme eklenmesi gerekecektir (<https://beniciaheraldonline.com>, 2023). EWF, ağacın dış kısmından veya kabuğundan yapılır. Ağaç kabuğunun ufalanmasıyla yapılır. En yaygın kullanılan ağaçlar ise çam ve köknardır (<https://positivebloom.com>, 2023).

İki tür talaş vardır; maç(talaş) ve EWF (işlenmiş ağaç lifi) bu ikisi birbirlerine benzerdir ama ciddi farklılıklar barındırır ve birbirleriyle karıştırılmamalıdır.

Çizelge 4. Malç ve EWF arasındaki farklar

Malç(talaş)	EWF (işlenmiş ağaç lifi)
Toprak nemini korur	Toprak nemini korur
Toprağa bazı besin maddeleri sağlar.	Topraktaki besin içeriğine daha büyük ölçüde katkıda bulunur.
Toprağı kompakt hale getirmez.	Toprağı kompakt hale getirebilir.
Yaklaşık 5 yıl dayanır	Yaklaşık 10 yıl dayanır
Boya içermez.	Kıyılmış malç çeşitli boyalar içerdiğinden zamanla toksik kimyasallar açığa çıkarır.
Kuru talaş uçup gidebilir.	Şiddetli yağmurlarla yıkanıp gidebilir.
Çalılar ve ağaçlar için kullanılır.	Bahçe alanlarında kullanılır.

Kaynak: (<https://positivebloom.com>, 2023)



Şekil 37. Malç ve EWF Farkı

Kaynak: (<https://positivebloom.com>, 2023)



Şekil 38. EWF Zemin Kaplama Uygulaması, Kanada

Kaynak: (<https://fibertop.ca>, 2023)

d. Kum

Kum genellikle kıyı veya plaj odaklı toplumlarda sıkça kullanılan bir seçenektir (Glasser,2013:37). Kum malzemeli yüzey kaplamaları, özellikle de bir parkta birden

fazla yüzey kaplama seçeneği varsa genellikle sahil kasabalarındaki köpek parklarında bulunur. Kum düşük maliyetli bir seçenektir; fakat güneşte ısınabilir ve temizlik yapmak zor olabilir. Gevşek doldurma seçeneğinde olduğu gibi kum, köpeklerce açılan delikler ve engeller diğer kullanıcılar için tehlikeli olabilir (<https://petprosupplyco.com>, 2023).

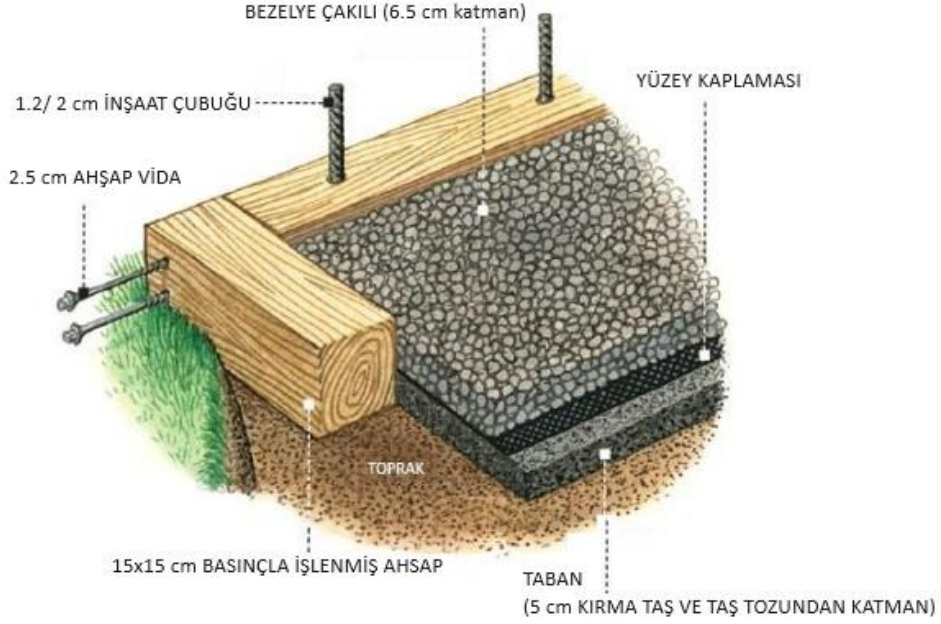


Şekil 39. Galena Hills Köpek Parkı, Utah, ABD
Kaynak: (<https://www.draperutah.gov>, 2023)

e. Bezelye Çakılı

Çakıl yüzey kaplaması nispeten maliyeti düşük bir çözümdür. Doğal olarak drenaj sağlar ve evcil hayvan atıklarının kolaylıkla uzaklaştırılabilmesini sağlar. Bazı köpekler çakılları yutmaya çalışabilir ve güneş ışığına çok fazla maruz kaldığında ısınabilirler (<https://petprosupplyco.com>, 2023). Köpek parkları oyun alanlarında ve köpek parkı için ayrılmış otoparklarda yüzey malzemesi olarak kullanılabilir.

Bezelye çakılının periyodik olarak değiştirilmesi gerekir, ancak bakım ihtiyacı çimden daha azdır (Allen,2007). Allen, otoparklar için suyun süzülmesine izin verecek çakıl yüzeyler önermiştir.



Şekil 40. Bezelye Çakılı Yüzey Kaplaması
Kaynak: (<https://www.goldcoastcanvas.com>, 2023)



Şekil 41. Bezelye Çakılı Yüzey Kaplaması, Wareham Köpek Parkı, Massachusetts, ABD

Kaynak: (<https://wbsm.com>, 2023)

f. Ayırıştırılmış granit (kırılmış agrega)

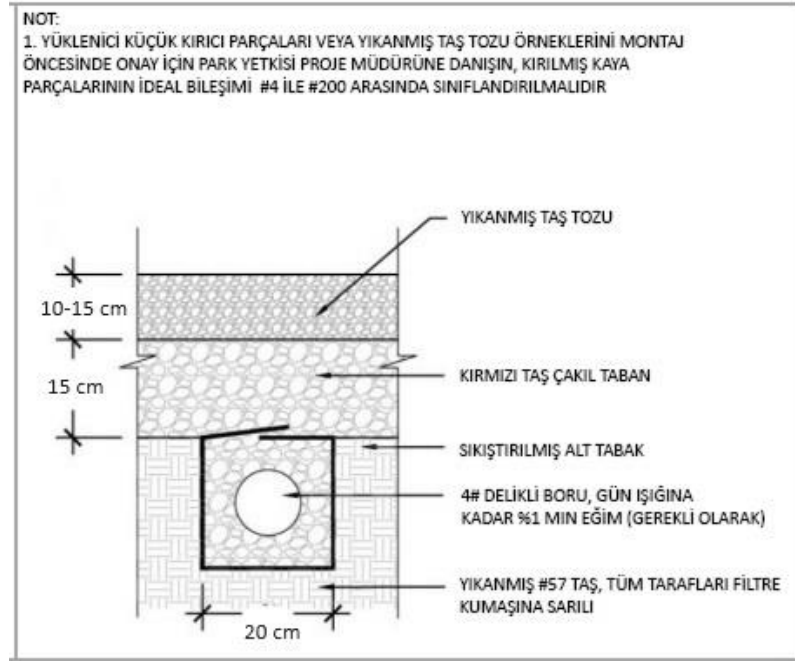
Ayırıştırılmış granit, bazı bölgelerde neredeyse standart bir köpek parkı yüzeyi haline gelmiştir (Glasser,2013:37). Ayırıştırılmış granit, yüzey suyunun süzülmesine izin verme özelliğine sahiptir. Ayırıştırılmış granit, boyutu kum parçacığından 1cm'ye kadar değişir. Organik madde ve mikrobiyal yaşama mahal vermez ve topraktan daha sterildir. Rüzgarla veya yoğun trafikli alanlarda taşınan tozu yönetmek için sınırlı

miktarda suya ihtiyaç vardır. Hava durumuna bağılı olarak, haftada üç kez sulanması uygundur ve daha fazla enerji tasarrufu sağlar (Allen,2007).

Bu tür yüzey kaplama FCPA köpek parkları için tercih edilen seçimdir. Kırıcı ince taneleri veya yıkanmış taş tozu için taş bileşimi tabloda (çizelge 7) gösterildiği gibi #4 ile #200 arasında olmalıdır (FCPA, 2020).

Çizelge 5. Ayrıştırılmış Granit Elek Boyu

Elek Boyu	% Geçen
4 numara	95-100
8 numara	75-80
16 numara	55-65
30 numara	40-50
50 numara	25-35
100 numara	20-25
200 numara	5-15



Şekil 42. Ayrıştırılmış Granit (kırılmış agrega) kesidi (ölçeksiz), FCPA, 2020

Kaynak: (www.fairfaxcounty.gov, 2023)



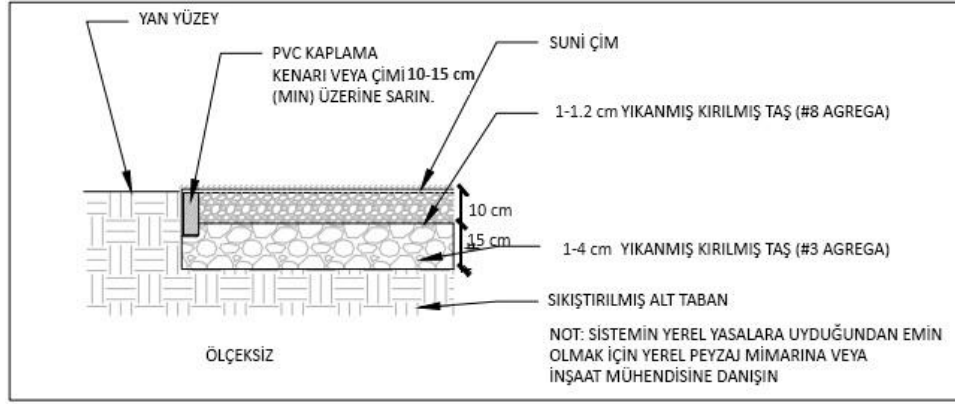
Şekil 43. Kırmızı Sedir Granit Yüzey Malzemesi, Cityville Köpek Parkı, Iowa, ABD
Kaynak: (www.kafkagranite.com, 2023)

g. Suni (sentetik) çim

Sentetik çim, doğal çime popüler bir alternatiftir. Özellikle yoğun kullanılan köpek parklarında kullanılır. Doğal çime kıyasla dayanıklıdır ve zamanla çamurlaşma görülmez. Tutarlı bir görünüm ve estetik çekicilik sağlar (<https://issuu.com>, 2023). Kapalı alan köpek parkları için iyi bir kullanım alanı sağlar.

Sentetik çim yalnızca özel mülkiyete ait küçük köpek parkları veya kentsel veya yoğun toplumlardaki köpek koşuları için uygundur. FCPA, köpek parklarının kısmi bölümleri için sentetik çim düşünülebileceğini belirtmektedir fakat köpek parkının bütününde birincil yüzey kaplaması olarak önermez (FCPA,2020).

Suni çim, yoğun kullanıma dayanacak şekilde tasarlanmıştır ve belirli durumlarda geri dönüştürülebilir (<https://wagwalking.com>, 2023). Tüm suni çimler köpekler düşünülerek tasarlanmamıştır ve daha yüksek sıcaklıklarda köpeklere zararlı olabilir. Sağlıklı bazı sentetik çim türleri yüzey sıcaklığını düşürmek için sulanmalıdır (Melnick, 2013).



Şekil 44. Suni Çim Yüzey Kaplaması Kesidi (ölçeksiz)
Kaynak: (www.livintheworldlife.com, 2023)



Şekil 45. Yapay Çim Yüzey Kaplaması, Trebly Köpek Parkı, Teksas, ABD
Kaynak: (www.synlawn.com, 2023)

h. Beton ve benzeri sert peyzaj yüzeyleri

Yaz aylarında beton ve asfalt aşırı sıcaklıklara kadar ısınabilir ve bu, köpeğin ayağının altındaki pedlerin hasar görmesine neden olabilir (Melnick,2013). Asfalt uygun bir seçenek olarak görülmemektedir; çünkü “yazın köpeklerin yürüyemeyeceği kadar sıcak olabilir ve muhtemelen ayak tabanlarını yırtabilir veya yakabilir” (Stecchi,2011). Parkurlar ve yollara gelince, mevsimsel değişikliklerine uyum sağlamak için asfalt yol ve patikaların güneşli ve gölgeli alanlardan geçirilmesi ve çit boyunca bir yol yapılması gerekmektedir (Brown, 2012). Betonun hortumla temizlenmesi ve parazitlerin öldürülmesi kolaydır ve köpeklerin ayak tırnakları için doğal bir dolgu sağlar (Holderness-Roddam,2020).

Bir köpek parkı içinde bir döngü oluşturan beton, asfalt veya yerinde dökülmüş kauçuk yol, gelişmiş erişilebilirlik sağlamaktadır ve köpek sahiplerinin köpekleriyle daha yakından iletişim kurabilmesi, etkileşime girmesine ve onları daha yakından

izlemesine olanak tanımaktadır (FCPA,2020).Sert yüzey çevreleri oluşturmak, yürüyüş yolları sağlar ve bakımı azaltabilir (www.nrpa.org, 2023).

Sert yüzey malzemeleri köpek parkına girişler, yürüyüş parkurları, dinlenme alanları, otoparklar ve engelli geçişlerinde yüzey malzemesi olarak kullanılır. Köpeklerin üstünde oynayabileceği yüzey olarak elverişsiz ve tehlikeli olabilir. Ayrıca köpeklerin yaralanmasına sebep olabilir.



Şekil 46. Sioux Falls Şehir Merkezi Köpek Parkı, Güney Dakota, ABD
Kaynak: (www.argusleader.com, 2023)

Çizelge 6. Köpek Parkları İçin Yüzey Seçenekleri

Yüzey Kaplama Türü	Avantajlar	Dezavantajlar
Doğal Çim	<ul style="list-style-type: none"> -Çim çekici, kolay erişilebilir ve uygun maliyetlidir. -Köpek parklarında en çok tercih edilen yüzey kaplamasıdır. -Normal bir parkın köpek parkına dönüştürülmesinde halihazırda yüzeyde çim bulunabilir. -Çimlerin bozulsa bile tekrar kendini yenileyebilir. 	<ul style="list-style-type: none"> -Sirkülasyonun çok olduğu alanlarda çimler ölebilir. -Çim hava koşulları ve köpek idrarından çabuk etkilenir. -Sorunları en aza indirmek için yoğun kullanım alanlarına sert yüzeyler yapmak çözebilir. -Çimlerin tahribat sonrasında alanların çimlerin kendini toparlaması için kapatılması gerekir. -Drenajın yetersiz olduğu alanlarda yüzey yoğun yağış sonrasında çamurlaşır ve göletler oluşur.
Malç (ağaç talaşı)	<ul style="list-style-type: none"> -Birçok köpek parkında yaygın kullanılır. -Yağışlarda suyu emer ve su birikintisi oluşumunu en aza indirir. -Karlı iklimlerde kabul edilebilir şekilde çalışabilir. 	<ul style="list-style-type: none"> -Muhafaza sorunları. -Periyodik olarak tırmıklama ve yenileme gerektirir. -Kurak iklimlerde düzenli sulanması gerekir. -Rengi dolayısıyla köpek dışkılarının görünmesini engeller. Bu nedenle köpek ve sahipleri basabilir.

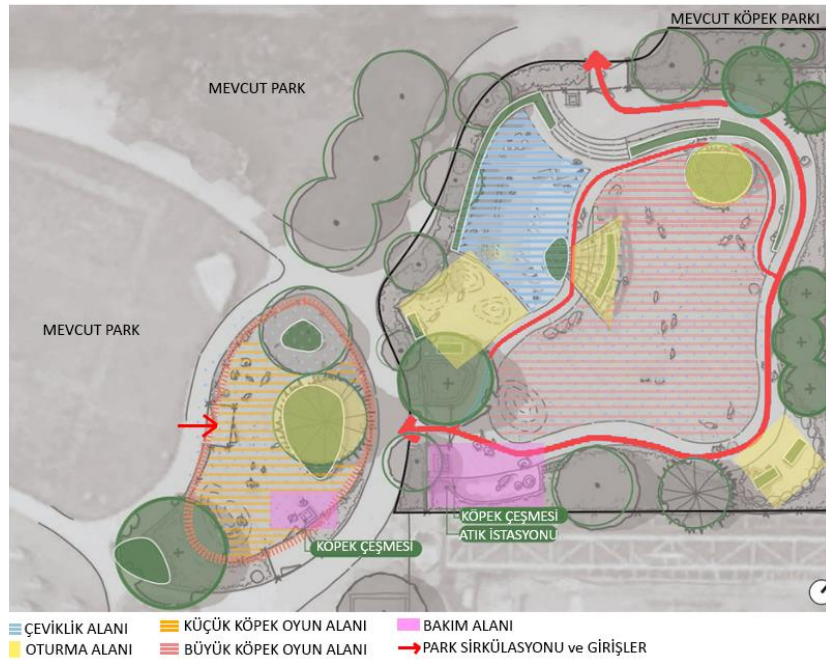
		<ul style="list-style-type: none"> -Malçtaki ağaç kabukları çürüyebilir. -İdrar ve türevleri sıvalarıyla reaksiyona girip koku yayabilir. -Bakteri ve parazitleri barındırabilir. -Köpekler malçları çiğneyip yiyebilir.
EFW (tasarlanmış ağaç lifi)	<ul style="list-style-type: none"> -Kolay erişilebilir ve çekicidir. -Yağmur suyu EWF'den geçebilir bu da su birikintileri ve çamur oluşumunu en aza indirir. 	<ul style="list-style-type: none"> -Muhafaza sorunları. -Periyodik bakım ve tırmıklama gerektirir. -Drenaj sistemi bulunmayan alanlarda çamurlaşma ve su birikintisi oluşumu görülebilir. -Rengi dolayısıyla köpek dışkılarının görünmesini zorlaştırır, köpekler ve sahipleri basabilir ve köpek dışkılarının toplanmasını zorlaştırır. -Maddi açıdan pahalı bir malzemedir.
Kum	<ul style="list-style-type: none"> -Köpeklerin kazma davranışları için kolaylık sağlar. -Kum çekici bir malzemedir. 	<ul style="list-style-type: none"> -Kum suyu emer fakat yapışkan ve dağınık olabilir. -Kum periyodik taranması ve yenilenmesi gerekir.
Bezelye Çakılı	<ul style="list-style-type: none"> -Küçük, pürüzsüz ve yuvarlak bir tür olan bezelye çakılı, suyun akmasını sağlar ve trafiğin yoğun olduğu yerlerde iyi çalışır. -Az yağış alan yerlerde bezelye çakılı çimlere alternatif olabilir. 	<ul style="list-style-type: none"> -Bazı köpekler patilerindeki bezelye çakılı hissinden hoşlanmayabilir fakat buna alışabilirler. -Periyodik olarak taranması ve yenilenmesi gerekir.
Ayrıştırılmış granit (kırılmış agrega)	<ul style="list-style-type: none"> -Taş tozu olarak da bilinen ayrılmış granit, birçok alanda popüler bir köpek parkı yüzeyidir. -Çekici ve erişilebilir. -Su, ayrılmış granitin içinden akar ve idrarı emmez. -Köpekler üzerinde rahat yürür. 	<ul style="list-style-type: none"> -Drenaj sistemlerinin iyi çalışmadığı alanlarda çamurlaşabilir ve su birikintileri oluşturur. -Toz bulutları oluşturabilir. -Zamanla yenilenmesi gerekebilir. -Maddi açıdan pahalı bir malzemedir.
Suni çim	<ul style="list-style-type: none"> -Doğal çime alternatiftir. -Minimum yağış alan bölgelerde olduğu gibi kar ve yağmur yükü fazla olduğu bölgelerde de iyi çalışabilir. -Erişilebilir ve uzun ömürlüdür. 	<ul style="list-style-type: none"> -Doğal çime göre pahalı bir yüzey malzemesidir. -Periyodik olarak sulanmalıdır aksi takdirde koku oluşabilir. -Bir drenaj sistemine sahip olması gerekebilir.
Çimento ve benzeri sert peyzaj yüzeyleri	<ul style="list-style-type: none"> -Yürüyüş yolları, girişler, geçiş alanları, bankların altları ve çitlerle çevrili alanlara giriş için kullanılır bu nedenle yoğun trafiğin olduğu alanlar için iyidir. -Minimum bakım gerektirir. -Parka erişimi kolaylaştırır. 	<ul style="list-style-type: none"> -Tüm köpek parkında kullanılması uygunsuzdur ve çekiciliği ortadan kaldırır. -Isınabilir ve köpeklerin ayakları için rahatsız edici olabilir.

Kaynak: (Glasser, 2013)

Mümkünse her zaman çimi tercih edilmeli, talaş veya malç kullanılmamalıdır. Kum genellikle kıyı veya plaj odaklı topluluklarda sıkça kullanılan bir seçenektir. Bezelye çakılı da çok yaygındır. Malç, talaşa benzer ancak daha üstün bir başka yüzey seçeneği de işlenmiş ahşap lifidir (EWF); bu, birçok çocuk oyun alanında kullanılan yüzey kaplama malzemesinin aynısıdır. Ayrıştırılmış granit, bazı bölgelerde neredeyse standart bir köpek parkı yüzeyi haline gelmiştir (Glasser,2013:37).

5. Aktivite Alanları

Köpek parklarında aktivite alanları birçok alana ayrılabilir. Bu aktivite alanları tasarımcı ve karar vericiler tarafından tasarım aşamasında belirlenebilir. Kesin bir kural olmamakla birlikte çeşitli aktivite alanlarının bütünsel tutarlılık göstermesi esastır. Bazı aktivite alanları arasında giriş alanı, genel oyun alanları, çeviklik alanı, eğitim alanı, çocuk oyun alanı (önerilmez), dinlenme alanları ve bakım alanları sayılabilir. Bazı büyük ölçekli köpek parklarında, su oyun alanları ve çekinik köpek alanları da mevcut olabilmektedir. Bu alanlar köpek parklarının ihtiyacına, konumuna ve kalitesine göre değişebilmektedir. Bu bölümde genellikle köpek parklarında karşımıza çıkan temel alanlar olan; dinlenme alanları, oyun alanları, çeviklik alanları ve bakım alanları incelenecektir.



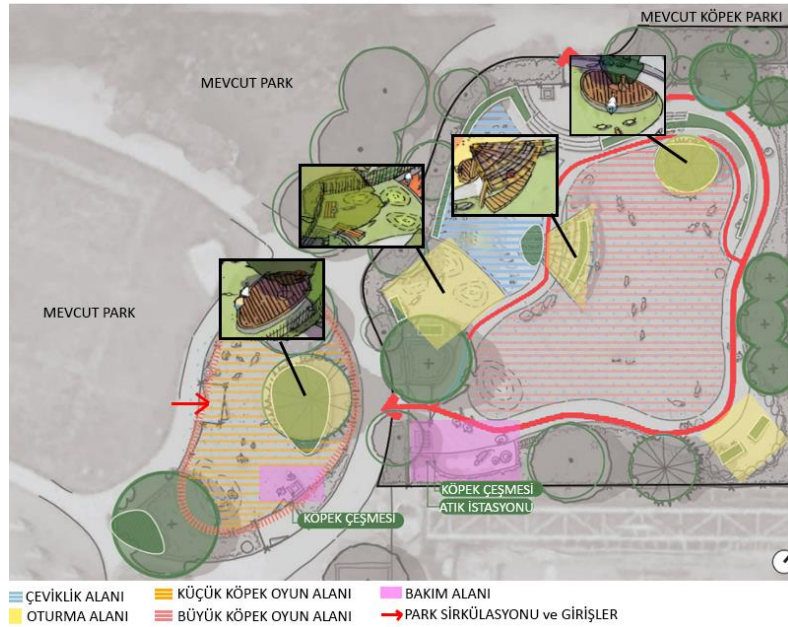
Şekil 47. Vaziyet Planı, Emery Barnes Köpek Parkı, Vancouver, Kanada
Kaynak: (<https://dailyhive.com>, 2023)

a. Dinlenme Alanları

İnsanlar oturma alanı etrafında toplanma ve sosyalleşme eğilimindedir (Smith, 2007:28). Oturma alanları gölgelik alanlara yerleştirilmeli ve konuşmayı ve kişisel teması kolaylaştıracak şekilde düzenlenmelidir (Hutchinson, 1994). Oturma alanlarının her biri, aktivite manzarası sağlamak için stratejik olarak konumlanmalıdır (Melnick,2013).

İnsanların bazen diğer insanları, bitkileri ve hayvanları izlemek için yalnız kalma ihtiyacı duymaları nedeniyle hareketli sandalyelerde tercih edilebilir (Cooper Marcus & Francis, 1998:90-91). Yeterli oturma alanları olmadığında, bir dizi olası olumsuz sonuç ortaya çıkabilir. Örneğin, oturacak bir yer yoksa insanlar parkı kullanmak istemeyebilir ya da çeşitli kişisel ucuz dış mekân sandalyeleri getirebilir ve bunları parkta bırakabilirler. Çoğu zaman bu koltuklar kötü durumdadır, genellikle kirli ve hasarlıdır. Eski, çekici olmayan, kirli, ucuz sandalyelerin gelişigüzel bir şekilde bir araya getirilmesinin kötü bir görsel oluşturur; ziyaretçiler için güvenlik ve sorumluluk açısından tehlikeli bir durum yaratabilirler. Bu nedenle, yeterli sayıda kaliteli park bankı kesinlikle bir köpek parkının önemli bir bileşenidir (Glasser,2013:48).

Bazı olası durumlarda, örneğin tek oturma yeri kapının yakınında ise ziyaretçilerin kendi koltuklarını getirmesine ve park girişindeki geliş gidişlerden epey uzakta konumlandırmasına izin verilebilir (Smith,2007:32).



Şekil 48. Dinlenme Alanları, Emery Barnes Köpek Parkı, Vancouver, Kanada
Kaynak: (<https://dailyhive.com>, 2023)

Köpek parklarında oturmak için sadece basit park tipi banklar kullanılmalıdır, asla piknik masaları kullanılmamalıdır! Piknik masaları, köpek sahiplerini oturmaya ve birbirlerine bakmaya teşvik eder, böylece köpeklerini gözden kaçırabilirler veya yemek yiyip içebilir veya sigara içebilirler. Tüm bunlar bir köpek parkında uygunsuz faaliyetlerdir. Köpekler ayrıca piknik masalarına tırmanabilir ve sahipleri bu davranışı teşvik edebilir! Çitlerle çevrili alanların dışındaki banklar veya piknik masaları bile sorunlu olabilir ve sahiplerini, herhangi bir nedenle çitlerin dışına çıkarken köpeklerini çitlerle çevrili alanın içinde bırakmaya teşvik edebilir (Glasser,2013:49).



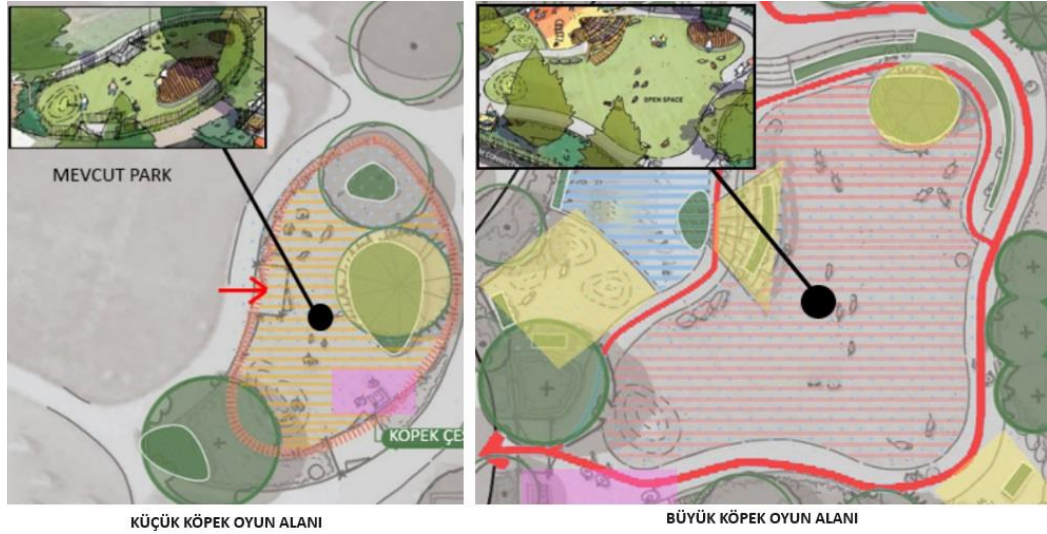
Şekil 49. Green Park Tasmaşız Köpek Alanı, Maryland, ABD
Kaynak: (www.gaithersburgmd.gov, 2023)

Site mobilyaları ve olanakları üzerine yapılan araştırmalar, çoğu kılavuzun oturma seçenekleri, bir içme suyu kaynağı, gölge yapıları veya ağaçlar ve bir bilgilendirme büfesi önerdiğini göstermiştir (FCPA,2020). Banklar bir gölgelik yapı veya çardak altına yerleştirilecek veya kurulacaksa yapı korumasının ortasından ziyade çevreye daha yakın bir yere yerleştirilmeli ve altındaki banklar muhafazanın orta veya merkez alanına bakmalıdır. Yine, bankların yönü her zaman sahiplerin köpeklerini denetlemesi için görüş alanını en üst düzeye çıkarmalıdır (Glasser,2013:48). Oturma yerleri, köpek oyun alanlarının engelsiz manzarasını sağlayacak şekilde konumlandırılmalıdır (Dog and Cat Management Board,2014).

Oturma grupları tasarımında birimler bir arada gruplanmalıdır. Bank ve masalarda, ahşap malzeme yerine alüminyum malzeme seçilmelidir. Alüminyum, ahşap gibi koku tutmaz, mevsim şartlarına daha dayanıklıdır (www.parknplaydesign.com, 2023).

b. Oyun Alanları

Köpek parkı içerisinde çeşitli alanlar veya aktivite bölgeleri tasarlanmalıdır. Oyun alanları köpeklere çeşitli olanaklar sunar. Aktif koşunun yanı sıra koklayabilecekleri, oynayabilecekleri ve sahipleriyle etkileşime girebilecekleri ve yüksek koşu alanlarından uzakta diğer köpeklerle birebir oynayabilecekleri daha sessiz ortamlardır. (Dog and Cat Management Board,2014). Köpeklerin birbirlerine doğru koşmasını ve vücutlarının birbirine çarpmasını engellemek için park içinde görsel bariyerler oluşturmak amacıyla toprak yığını veya bitki örtüsü kullanılarak aktivite bölgeleri oluşturulabilir (King ve Long, 2004). Tepecikler, alanları görsel olarak düz alanlardan daha iyi ayırabilir (Smith,2007:26). Ancak bu tepecikler çok dik olmamalıdır (Brown,2012).



Şekil 50. Küçük ve Büyük Köpek Oyun Alanları, Emery Barnes Köpek Parkı, Vancouver, Kanada

Kaynak: (<https://dailyhive.com>, 2023)

Genel oyun alanı, çok çeşitli aktivite alanları ile her türden kullanıcının girmeye teşvik edildiği geleneksel bir köpek parkını andırarak şekilde tasarlanmalıdır. Olay riskini en aza indirmek için oyun alanlarına ayrı ve geniş giriş sağlanmalıdır. Oyun alanları için çimlerin yaygın olarak kullanılması, muhtemelen çok miktarda su gerektirir. Oyun alanları, yerel kayalar ve doğal bitki örtüsü zenginleştirilmelidir (Melnick,2013).

Köpek parklarında küçük ve büyük köpekler için alanlar olmalıdır. Hem küçük hem de büyük köpek alanları, köpek koşuları için geniş tutulmalıdır. Köpek parkı

planlamasında doğrusal park şekli, köpeklere ve sahiplerine yürümek ve koşmak için uzun yollar sağlar. Geniş açık alan ve yürüyüş parkurlarının sağlanması, köpeklerin ve insanların egzersiz yapmasına ve oynamasına olanak tanır (Lee, 2009).



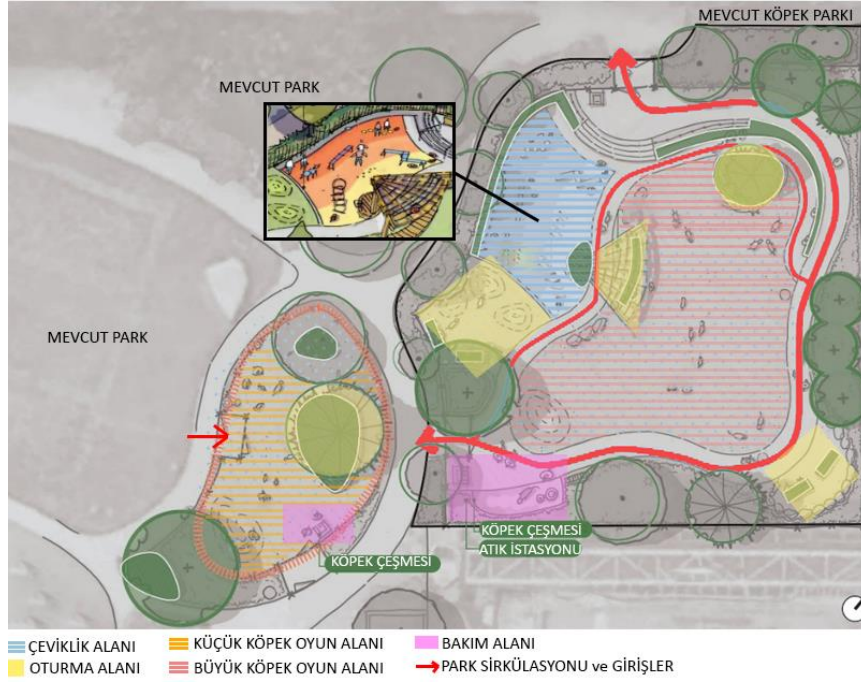
Şekil 51. Oyun Alanı, Scioto Audubon Köpek Parkı, Ohio, ABD

Kaynak: (www.dispatch.com, 2023)

c. Çeviklik Alanı

Çeviklik alanı, insanların köpeklerini serbest bırakabilecekleri ve genellikle daha rekabetçi etkinliklerde görülen bir dizi çeviklik aktivitesine katılabilecekleri bir yerdir. Tam çeviklik eğitimleri ve süreli etkinlikler herkes için uygun olmayabilir. Öte yandan, minyatür çeviklik kursları genel köpek sahipleri ve köpekler düşünülerek tasarlanmıştır (Melnick,2013).

Çeviklik alanının etrafının çitlerle çevrilmesi gerekir. Bu alanlarda bulunması gereken temel bileşenler arasında atlama elemanları, platformlar, engeller, tüneller, köprüler, çemberler, kum havuzları, rampalar ve koşu yolları sayılabilir (<https://petprosupplyco.com>, 2023). Köpekler, oturma birimlerinden görülebilmelidir. Sahipleri tarafından sürekli gözetim altında olmaları, köpeklerin karşılaşacağı tehlikeli durumlarda müdahaleyi kolaylaştırır.



Şekil 52. Çeviklik Alanı, Emery Barnes Köpek Parkı, Vancouver, Kanada

Kaynak: (<https://dailyhive.com>, 2023)

Çeviklik alanında gölge ve oturma alanı eksikliği insanları bu alanların bir köşesine gitmeye zorlar (Melnick,2013). Çeviklik alanında, yüksek aktiviteden kaynaklanan hasarı en aza indirmek için ayrıştırılmış granit bulunmaktadır (Fish, 2012).



Şekil 53. Broadmeadows Köpek Parkı, Melbourne, Avustralya

Kaynak: (<https://lh3.googleusercontent.com>, 2023)

Çeviklik alanı, köpeklerin çeşitli engellerin üzerinden atlayacağı ve harekete teşvik edeceği ekipmanlarla donatılmalıdır. Küçük kumullar, çim yüzey kaplaması, su birikintisi veya çeşme gibi köpeklerin oynayabileceği birçok ekipman ve malzemeleri bulundurmaktadır.

d. Bakım Alanı

Parklar, zemin veya bakım çalışanlarının kullanımına yöneliktir. Bu genellikle çim ve yüzey yönetimi (genellikle sadece çim biçme), atıkların uzaklaştırılması ve atık torbası dağıtıcılarının yeniden doldurulmasının yanı sıra bakım ekipmanı ve araçları için gerekli erişilebilirlikle ilgilidir (Glasser,2013:33). Köpek parklarının düz bir zeminde olması gerekmez ve bir miktar eğim ilgi çekici olsa da çok fazla eğim erozyondan muhafaza sorunlarına, drenaj problemlerine ve daha fazlasına kadar çeşitli bakım zorlukları yaratabilir (Glasser,2013:39).

Bakım (servis) kapılarının boyutu, türü ve yeri, bakım görevlerinden sorumlu olacak çalışanların yardımı ve girdileri ile belirlenmelidir. İdeal olarak, bir köpek parkında bulunan tüm ekipman ve olanaklar, öncelikle bakım kolaylığı için sert bir yüzeye yerleştirilmelidir (Glasser,2013:45).

Köpek parkı çimle kaplı olmadığında, yüzey bakımı gerçekleştirilmeli ve ciddiye alınmalıdır. Yüzey ister kum, bezelye çakılı, ayrıştırılmış granit, işlenmiş ahşap lifi veya malç olsun, bu yüzeyler iyi durumda tutulmaları için periyodik olarak yenilenmeli ve tırmıklanmalıdır (Glasser,2013:67).



Şekil 54. Bakım Çalışmaları, Ochards Köpek Parkı, Arkansas, ABD

Kaynak: (www.arkansasonline.com, 2023)

Temel bakım faaliyetlerinden bazıları şunlardır:

- Sahadan toplanmayan köpek atıklarının toplanması
- Atık kutularının boşaltılması
- Köpek atık torbalarının yeniden tedarik edilmesi
- Kırık veya yıpranmış tabelaların onarılması
- Köpeklerin açtığı çukurların doldurulması
- Bitkilerin budaması
- Genel temizlik ve koku giderme
- Yüzey malzemelerinin bakımı ve değiştirilmesi
- Tesislerdeki drenaj ve erozyon gibi eksiklikler
- Çevre çitlerinin ve kapı kilitlerinin onarılması
- Park mobilyalarının ve köpek ekipmanlarının onarılması, değiştirilmesi ve değiştirilmesi (Dog and Cat Management Board,2014).

e. Atık Yönetimi

Atıkların bertaraf edilmesini teşvik etmek ve boşaltmayı kolaylaştırmak için çöp kapları giriş alanı içinde veya girişin yakınındaki köpek parkı çitinin hemen dışına bitişik olarak yerleştirilmelidir (FCPA,2020). Çitlerle çevrili alanlardaki atık kutularının sayısı ve konumuyla ilgili kararlar önemlidir. Örneğin, çitle çevrili alanlara giren kullanıcılar için geçiş ve giriş alanlarına atık torbası dağıtıcıları veya istasyonları yerleştirilmesi gerektiği gibi, atık kutuları da buralara yerleştirilmelidir. Çitle çevrili alanlardaki diğer atık kutuları yerleri, toplama için uygun olmalı ve oturma alanlarına çok yakın olmamalıdır (Glasser,2013:52).

Güvenli ve sıkı bir şekilde kapanan kapaklara sahip çöp kutularının seçilmesi ve iç astarlar (torbalar) kullanılarak kolayca boşaltılabilmelidirler. Atık kaplarının bu yönleri temizlik, sağlık, koku, bakım kolaylığı ve hatta çekicilikle sağlar (Glasser,2013:52). Köpek atık kutularını (örn. kovalar) her gün (varsa) boşaltın. Köpek atık torbası istasyonları haftada iki kez kontrol edilmeli ve gerektiğinde doldurulmalıdır(FCPA,2020).

Köpek tuvaletleri, yere monte edilen ve köpek atıklarını ayrıştıran atık üniteleridir. Köpek parkı girişine yakın yere bir direk koymak ve alanı kumla çevrelemek köpeklerin direği koklamaya teşvik eder ve köpeklerin çoğu direğin yakınındaki bölgelerini işaretlemeyi sevdiğinden, büyük olasılıkla direğin yakınına

dışkılayacaklardır (Petnet, 2007). Köpeklerin kum havuzundaki atığı, en az 30 cm derinliğinde bir çukur kazılarak 8 cm ila 10 cm altına köpek atığı gömülebilir. Daha sonra katman toprağa karıştırılmalı ve üzerine 20 cm toprak eklenmelidir. Bu, kemirgenlerin ve diğer hayvanların onu kazmasını önlemeye yardımcı olur (EPA, 2001.)



Şekil 55. Köpek Tuvalet Alanı

Kaynak: (<https://gardeninganddogs.com>, 2023)

f. Çocuk Oyun Alanı (İsteğe Bağlı)

Çitle çevrili olmayan çocuk oyun alanlarının köpek parklarının yakınına yerleştirilmesi iyi bir fikir değildir. Kontrolsüz ve gözetimsiz çocuklar, tasmatsız köpek parklarında sorun olabilir. Özellikle de oyun alanıyla karıştırılabilecek oyun ekipmanına benzeyen köpek ekipmanı içeriyorsa köpek parkları küçük çocuklar için çekici olabilir (Dog and Cat Management Board,2014).

Bir köpek parkının iyi tasarımı ve yönetimi, çocuklar ve köpekler arasındaki etkileşimin yönetilmesinde önemli bir rol oynayabilir. Kamu güvenliğini artırmak için çocuklar her zaman sorumlu bir yetişkin tarafından yakından denetlenmeli ve köpeklere özel ekipmanlarla oynamamalıdır. Park kullanıcılarını iyi park görgü kuralları ve güvende kalma konusunda eğitmek amacıyla açıkça belirtilmiş park kuralları ve programları da bulunmalıdır (Dog and Cat Management Board,2014).

6. Park Mobilyaları

Bu bölümde bir köpek parkında olması gereken temel öğeler tanımlanmaktadır. Bununla birlikte, köpek parklarının sahip olabileceği, kaliteli bir köpek parkı tesisi için

gerekli veya zorunlu olmayan isteğe bağılı öğelerden de bahsedilmektedir. Temel öğelerin çoğı için, birçok renk, stil, tasarım ve fiyatta, her toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak çok çeşitli ürünler sunabilen birçok üretici mevcuttur.

Bu bölümde; bank ve masalar, gölgeleme elemanları, aydınlanma elemanları, çeviklik ve oyun ekipmanları, çeşmeler ve fiskiyeler, kapalı çöp kutuları, atık torbası istasyonları, tabelalar, opsiyonel ekipmanlardan (yangın musluğu, heykeller, figürler ve WC) bahsedilecektir.

a. Bank ve Masalar

Kapalı gölgelik alanlar ve oturma yerleri, geniş sosyal aktiviteler sağlar ve çevre boyunca daha küçük banklar daha fazla özel alan sunar(Melnick,2013). Bankların ve masaların bulunduğu yerlerde, köpeklerin ve insanların yeni gelenleri sıkıştırmasını önlemek için bunların geniş bir alana yayılması ve girişlerden uzakta olması gerekir. Bu aynı zamanda parkın herhangi bir bölümündeki yoğunluğu da azaltır (Smith,2007:27). Yayaların bankta oturanları rahatsız etmemesi için bankları yürüyüş yollarından uzağı yerleştirin. Park çevresi boyunca uzanan masalar ve banklar, köpeğı olmayan park kullanıcılarının köpeklerin oyunlarını izlemelerine olanak tanır (Lee, 2009). Oturma yerleri, köpek oyun alanlarına engelsiz bir görüntü sağlayacak şekilde konumlandırılmalıdır (Dog and Cat Management Board,2014).



Şekil 56. Pine Banks Köpek Parkı, Massachusetts, ABD

Kaynak: (www.cityofmalden.org, 2023)

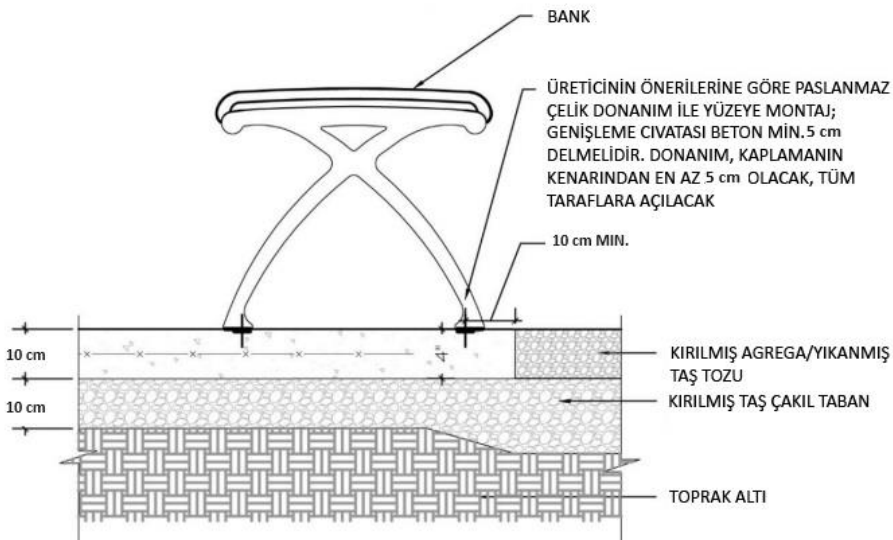
Yazın gölge, kışın güneş alımını en üst düzeye çıkaracak şekilde banklar yerleştirilmelidir (Lee, 2009). Bankların bazılarını gölgeye, bazılarını da güneşe koymak iyi bir uygulamadır; çünkü bu, kullanıcıya seçenekler sunar (Allen,2007).

Bazı banklar gölge sağlayan çatı tipi bir yapıya sahiptir, bazılarının kolçakları vardır, bazıları doğrudan güneşte ısınabilir ve bazılarının zaman zaman yedek parçalara ihtiyacı olabilir. Tüm bunlar dikkate alınması gereken değişkenlerdir. Artık köpek parkları için özel olarak tasarlanmış banklar (şekil 57) da mevcuttur. Genellikle pati izleri ya da köpek kemiği tasarımlarına sahiptirler ve özellikle köpek parkları için uygun görünmektedirler.



Şekil 57. Özel Tasarım Köpek Parkı Bankı
Kaynak: (www.livinthedoglife.com, 2023)

Banklar ve/veya masalar, bozulmayı sınırlamak için işleme tabi tutulmalı veya metal tozla kaplanmalıdır. Banklar (şekil 58) ve masalar mümkün olduğunca beton bir yüzeye monte edilmelidir (FCPA,2020).



Şekil 58. Bank Kesidi (ölçeksiz)

Kaynak: (www.fairfaxcounty.gov, 2023)

Köpek parkında asla piknik masaları kullanılmamalıdır! Piknik masaları, köpek sahiplerini oturmaya ve birbirlerine bakmaya teşvik eder, böylece köpeklerini görmezden gelebilirler veya yemek yiyebilir, içebilir veya sigara içebilirler. Tüm bunlar bir köpek parkında uygunsuz faaliyetlerdir. Köpekler ayrıca piknik masalarına tırmanabilir ve sahipleri bu davranışı teşvik edebilir (Glasser,2013:48).

b. Gölgeleme Elemanları

Yeterli gölge, temelde hem köpekler hem de köpek sahipleri için bir miktar gölgenin mevcut olduğu anlamına gelir. Bu özellikle sıcak iklimlerde önemlidir. Gölge, alan seçiminde göz önünde bulundurulmalıdır. Eğer bir saha, bölgedeki ağaçlardan uygun doğal gölge sağlamıyorsa, genellikle gölge yapıları konusunda uzmanlaşmış şirketlerden çeşitli yapılar temin edilebilir.



Şekil 59. Gölge Elemanları, Riverstone Köpek Parkı, Idaho, ABD

Kaynak: (www.lethbridge.ca, 2023)

Doğal gölge genellikle tercih edilse de gölge yapıları genellikle çok çekicidir. Renkleri koordine edilebilir ve parka özel olarak monte edilebilirler. Ahşap, metal ya da diğer malzemelerden yapılmış olabilirler. Bazıları kumaş tipi malzemenin bile yapılabilir, ancak hepsi kalıcı dış mekân için tasarlanmıştır (Glasser,2013:42).



Şekil 60. Tek Direkli Piramit Konsol Gölgecik, Rush Greek Köpek Parkı, Teksas, ABD

Kaynak: (www.usa-shade.com, 2023)

Köpeklerin dinlenebilmesi, serinleyebilmesi ve kötü hava koşullarından korunabilmesi için gölgelik sağlanmalıdır. Doğal bir gölge kaynağı olarak ağaçlar tercih edilir, ancak yeterli büyüklüğe erişinceye kadar köpeklerin idrarını yapmalarına karşı korunmaya ihtiyaç duyabilirler (Dog and Cat Management Board,2014).Yeni ağaçları sabitlemek ve etraflarını çitle çevirmek, özellikle idrardan kaynaklanan hasarları önler ve köpek parkına iyi bir başlangıç yapmalarına yardımcı olur. Eğer bir toplumda doğal gölge daha çok isteniyorsa ağaç dikilebilir. Ancak, hemen yeterli gölge sağlayacak kadar büyük bir ağacın dikilmesi pek mümkün değildir. Birkaç ağaç dikmek ve bazı gölge yapıları kurmak, eninde sonunda kaldırmak amacıyla iyi bir başlangıç olabilir (Glasser,2013:42).

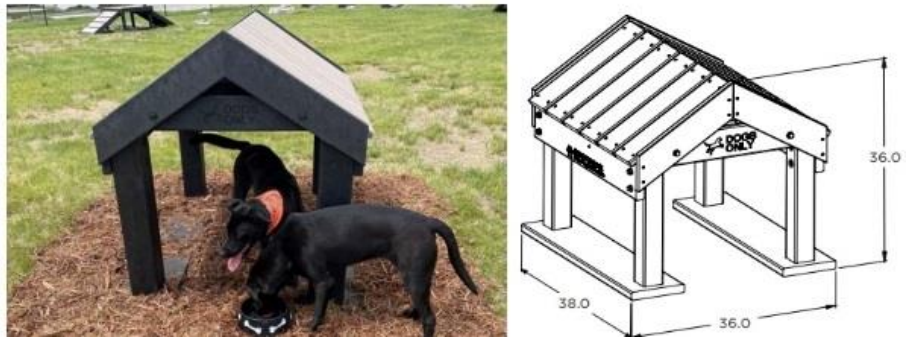


Şekil 61. Pergola Tasarımı, Cummings Köpek Parkı, Kaliforniya, ABD

Kaynak: (<https://folsomrotary.com>, 2023)

Köpek parkı kullanıcılarını daha soğuk iklimlerde yağmurdan, ultraviyole ışıklardan ve güneşin sıcaklığından korumaya yardımcı olacak barınak veya çardaklar tavsiye edilir. Ayrıca yoğun kar yağışı veya kasırgaların olduğu bölgelerde kumaşın mevsimsel olarak değiştirilmesi gerekecektir. Daha büyük sert çatılı barınaklar daha kalıcı çözümler sunar. Kumaş gölge barınaklar ucuzdur ve inşaat izni gerektirmez.

Köpekler için tasarlanan hem oyun hem de gölgelenme imkânı tanıyan park mobilyaları da mevcuttur. Böylece köpeklerin güneş ışıklarından korunur ve soluklanması için köpeklere durak noktaları oluşturabilir (şekil 59).



Şekil 62. Köpekler İçin Gölge Örneği

Kaynak: (www.gymsfordogs.com)

c. Aydınlatma Elemanları

Giriş ve park alanı için güvenlik aydınlatması eklenmelidir. Uygun olduğu şekilde, gece kullanımı ve güvenlik için aydınlatma sağlanmalıdır (Lee,2009). Aydınlatma eklemek yalnızca parka bir güvenlik ve görünürlük unsuru eklemekle kalmaz, aynı zamanda özellikle sonbahar ve kış aylarında, günün erken saatlerinde havanın karardığı durumlarda kullanım saatlerini de artıracaktır (<https://positivebloom.com>, 2023).

Zamanlı aydınlatma, güvenli ortamın oluşmasına, kullanım süresinin verimli geçirilmesine ve tehlikeli durumların önlenmesine yardımcı olabilir. Enerjiden tasarruf edilmesi ve ışık kirliliğini azaltmak için otomatik aydınlatma kullanılabilir. Sürdürülebilir ve az bakım gerektiren bir aydınlatma çözümü olarak güneş enerjili aydınlatma kullanılabilir. Güneş battıktan sonra dahi aydınlatmalar hala açık kalacaktır (www.nrpa.org, 2023).



Şekil 63. Solar Aydınlatma Elemanları, Baron Von Willard Anıt Parkı, Kaliforniya, ABD

Kaynak: (www.firstlighttechnologies.com, 2023)



Şekil 64. Köpek Parkı Aydınlatma Direklerinin Konumlandırılması

Kaynak: (<https://www.ryanmurphy.com.au>, 2024)

Malahang Koruma Alanının tasmasız köpek parkı alanında, ilk görselde (şekil 64) 2 adet 3000 lümenlik 6 metre kurulu yükseklikte bulunan güneş enerjili aydınlatmalı direkler kullanılmasıyla 60 metre çapında aydınlanma alanı sağlanmıştır. İkinci görselde ise (şekil 64) 4 adet 600 lümenlik 4 metre kurulu yükseklikte bulunan güneş enerjili aydınlatmalı direkler kullanılarak 12 metre çapında aydınlanma alanı sağlanmıştır.

d. Çeviklik ve Oyun Ekipmanları

Açık havada gözlemlendiğinde köpeklerin, doğal nesnelere üzerinden atlama, koşma, tırmanma gibi hareketler sergiledikleri görülür. Verimi köpekler için en üst düzeye çıkarmak için köpek parkı ekipmanları ekleyerek bu çeşitli engelleri taklit etmek önemlidir. Genel egzersiz avantajıyla birlikte, köpek parkı ekipmanları köpeklerin güç kazanmasına, güven kazanmasına ve çevikliklerini geliştirmesine yardımcı olur. Zorluklar aynı zamanda ekipmanda gezinmeyi öğrenirken onları zorlayarak köpeklerin fiziksel ve zihinsel olarak gelişmesine olanak tanır (<https://petprosupplyco.com>, 2023). Çeviklik parkurları, sahiplerin ve bakıcıların

köpeklerini atlamalar, tüneller, tahterevalliler ve örgü direkleri gibi çeşitli engelleri içeren bir dizi prosedürü doğru ve hızlı bir şekilde gerçekleştirmeleri için yönlendirdikleri alanlardır (Glasser,2013:120).



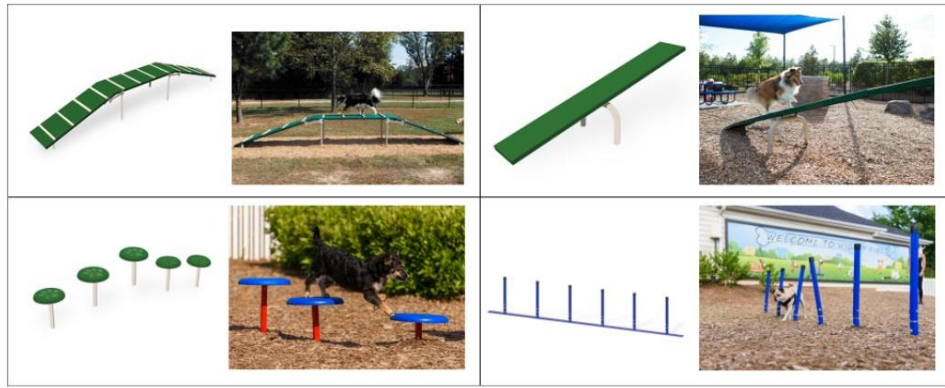
Şekil 65. Çeviklik Ekipmanları, Cribb Rd Köpek Parkı, Carindale, Avustralya
Kaynak: (<https://www.ryanmurphy.com.au>, 2024)

Çeviklik ekipmanları sağlam, profesyonel, ticari kalitede olmalıdır (yani ev yapımı olmamalıdır) (Glasser,2013:24). Eğer çeviklik eğitim ekipmanına sahip olmak bir zorunluluksa bu ekipmanın köpek parkından ziyade ayrı, çitlerle çevrili ve kaliteli ekipmanlarla donatılmış bir alana yerleştirilmesi daha uygun olacaktır. Bu mümkün değilse taşınabilir çeviklik ekipmanı bir olasılık olabilir (gerektiğinde kullanılır ve kullanılmadığında saklanır) (Glasser,2013:56).



Şekil 66. Köpek Parkı Atlama Ekipmanları
Kaynak: (<https://www.dogparkproduct.com>, 2024)

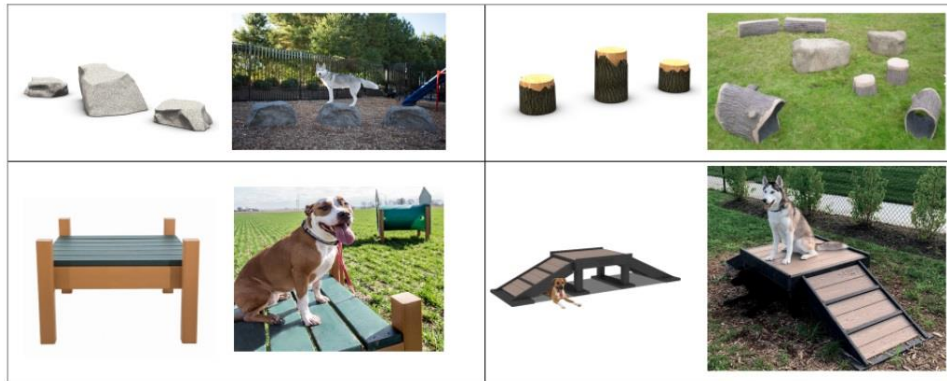
Bir köpek parkında çeviklik ekipmanı veya oyun alanı parçaları görmek ne kadar çekici ve eğlenceli olsa da dikkat edilmesi gereken birkaç nokta vardır. Köpek parkı oyun ekipmanları genellikle geleneksel oyun alanı ekipmanlarına benzemektedir ve çocuklar bu parçalara köpeklerden daha fazla ilgi duyma eğilimindedir. Ekipman çocuklar için tasarlanmamıştır ve bu nedenle, anlaşılabilir bir şekilde, çocuklar kullandığında beklenildiği kadar iyi dayanamayabilir. Ekipman, özellikle de köpek parkı için kaliteli parçalar genellikle pahalıdır. Pek çok toplum bu tür ekipmanlar için finansman bulmakta zorlanmaktadır (Glasser,2013:57).



Şekil 67. Köpek Parkı Tırmanma ve Denge Ekipmanları

Kaynak: (<https://www.dogparkproduct.com>, 2024)

Çeviklik alanlarında aşırı kullanımdan dolayı çimler yıpranabilir (Melnik,2013). Çeviklik alanında, yüksek aktiviteden kaynaklanan hasarı en aza indirmek için ayrıştırılmış granit bulunmalıdır (Fish, 2012).



Şekil 68. Köpek Parkı Platform Tipleri

Kaynak: (www.dogparkproduct.com, 2024; www.gymsfordogs.com, 2024)



Şekil 69. Köpek Parkı Tünel Tipleri
Kaynak: (<https://www.dogparkproduct.com>, 2024)

e. Çeşmeler ve Fıskiyeler

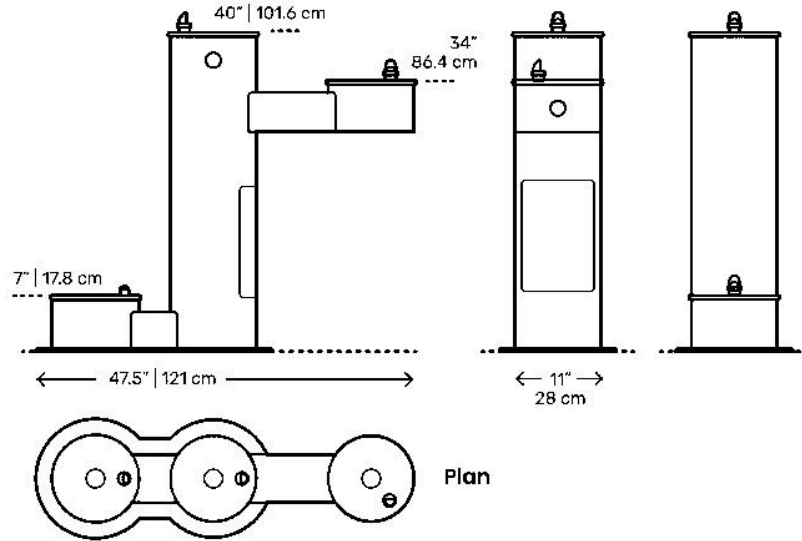
Köpek parkında hem köpekler hem de insanlar için içme suyu zorunludur. Köpekler kendilerini insanlar kadar verimli bir şekilde serinletemezler; bu nedenle suya ve gölgeye erişimleri olmalıdır. Parkta birden fazla içme suyu çeşmesinin bulunması tavsiye edilir. İçme suyu kaseleri/fıskiyeleri sağlarken; su birikmesini ve çamuru azaltmak için su kabı çevresinde yeterli drenaj sistemi, Köpeklerin sirkülasyonun yoğun olduğu alanlarda toplanmasını engellemek için su kabının ana giriş kapılarından uzağa yerleştirilmesi ve Tüm köpeklerin kullanabileceği büyüklükte, temizliği ve bakımı kolay uygun su kapları kullanılması önemlidir (Dog and Cat Management Board,2014).

İçme suyu için tipik bir kurulumda hortum bulunması bir artıdır (Smith,2007:29). Köpeklerin sahipleri tarafından yıkanabilmesi ve çeşmenin temizliğinin yapılabilmesi için çeşmelerde hortumun bulunması gerekir. Ayrıca küçük köpeklerin ve büyük köpeklerin rahatça sularını içebilmeleri için doğru yüksekliklerde su kaplarının bulunması gereklidir.



Şekil 70. Köpek Parkı Çeşme Örneği
Kaynak: (<https://muttmitt.com>, 2024)

Çeşme, serbestçe akan, erişilebilir bir beton pedin üzerine (şekil 63) yerleştirilmelidir (FCPA,2020). Brown, çeşmelerin 4 dönüm başına iki tane olacak şekilde hem köpeklere hem de bakıcılara hitap etmesi gerektiğini belirtmiştir (Brown,2012).



Şekil 71. Köpek Çeşmesi Mimari Çizimi (ölçeksiz)
Kaynak: (www.dimensions.com, 2024)

f. Kapalı Çöp Kutuları

Atıkların bertaraf edilmesini teşvik etmek ve boşaltmayı kolaylaştırmak için çöp kapları giriş alanı içinde veya girişin yakınındaki köpek parkı çitinin hemen dışına bitişik olarak yerleştirilmelidir (FCPA,2020). Parkın girişine yakın bir yerde en az bir

tane ve her kapalı alanda en az bir tane bulunmalıdır (Glasser,2013:24). Çitle çevrili alanlardaki diğer atık kutuları yerleri, toplama için uygun olmalı ve oturma alanlarına çok yakın olmamalıdır. Türü ne olursa olsun, bir köpek parkındaki çöp kutuları sıkıca ve güvenli bir şekilde kapanmalı ve bakım çalışanları tarafından kolayca boşaltılabilmelidir. Bazı köpek parkı atık kutuları, kullanılmış poşetlerin bırakılması için sadece açık bir delik sağlar ve hiçbir kapağı yoktur. Burada kokuyla ilgili sorunlar çıkabilir. Uygun köpek parkı atık kapları temizlik, sağlık, koku, bakım kolaylığı ve hatta çekicilikle ilgilidir. (Glasser,2013:52).

Çöp kaplarının belirli stratejik konumlara tutarlı bir şekilde yerleştirilmesi, ziyaretçileri köpek atıklarını atmaya teşvik edecek ve bakım personelinin köpek alanlarına girmeden kapları boşaltmasına olanak tanıyacaktır (FCPA,2020).

Çöp kutularının ve çöp torbası istasyonlarının birlikte olduğu ekipmanlar hem alandan tasarruf sağlar hem de işlevsel açıdan kullanıcılara kolaylık sağlamaktadır. Hatta opsiyonel olarak temizlik ekipmanları da entegre edilebilmektedir. Temizlik personelinin kolaylığı açısından bu önemli bir faktördür. Bu tip ekipmanların bir örneği şekil 72’de verilmiştir.



Şekil 72. Atık İstasyonu Örneği
Kaynak: (www.gymsfordogs.com, 2023)

g. Atık Torbası İstasyonları

Halihazırda, çok sayıda şirket tarafından birçok farklı türde atık torbası ve atık torbası dispenser çözümü sunulmaktadır. Çoğu, rulo halinde ya da tek seferde dağıtım için bir kutudan sağlanan bir tür plastik, biyolojik olarak parçalanabilir torba

sunmaktadır. Çoğu genellikle bir direk üzerine monte edilen çeşitli tipte dispenserler ve istasyonlar vardır. Genellikle, büyüklük, yerleşim ve bakım erişimine yakınlık veya ilişkiye bağlı olarak, her çitle çevrili alana en az bir ek dispenser veya istasyon yerleştirilmelidir. Daha büyük köpek parklarında iki veya üç yerine bu tür birçok ünite olabilir. Son olarak, dispenserler veya istasyonlar her zaman çevre çitlerinin yakınına yerleştirilmeli, bank alanlarından uzak olmamalıdır. (Glasser,2013:50).

Kullanılmış poşetleri stratejik olarak yerleştirilmiş birçok çöp kutusundan birine bırakmaları gerekmektedir (Allen,2007). Çeşitli kaynaklar, dışkılarının toplanması için torbaların sağlanması ve bunların atılması için çöp kutularının sağlanmasının önemli olduğunu göstermektedir. Brown, eğer dışkılarının torbalanıp çöpe atılması gerekiyorsa atık torbası dispenserleri de dahil olmak üzere 1,5 dönüm başına bir temizleme istasyonu ve her 3 dönüm için kapalı bir atık kutusu olması gerektiğini belirtmiştir. (Brown,2012).

Monte edilmiş evcil hayvan atık torbası dispenserleri, girişlerin yakınında belirlenmiş her köpek alanı içerisinde bulunmalıdır. Evcil hayvan atık istasyonları/ torbaları ayrıca ana köpek parkı girişinin yakınına, yürüyüş yollarının kesişim noktalarına ve köpek parkına hizmet veren otoparkların yakınına yerleştirilmelidir (FCPA,2020).



Şekil 73. Atık Torba İstasyonu
Kaynak: (www.walmart.com, 2023)

h. Tabelalar

Parkta en az iki tabela ve ideal olarak bir ilan panosu bulunmalıdır. Bir tabela, mevcut bir parkın içinde yer alsa bile köpek parkının adını belirtmelidir. Tabela biraz büyük ve profesyonelce yapılmış olmalı ve çekicilik, renk, yazı stili ve benzeri açılardan hoş bir his uyandırmalıdır. Bu tabela elbette köpek parkının girişine yakın

bir yerde bulunmalıdır. Köpek parkının mevcut bir parkın ana girişinden biraz uzakta belirli bir alanda olması halinde, öncelikle parkın ana girişinin yakınında, müşterileri köpek parkına yönlendiren bazı yardımcı yönlendirme tabelaları temin edilmesi gerekebilir.

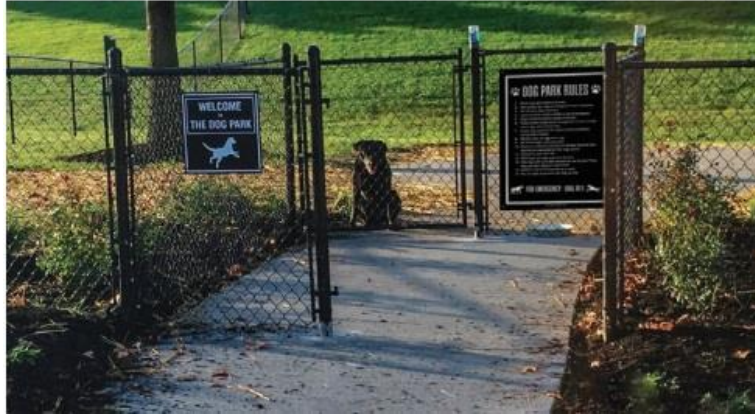
Köpek parkı, kurallarının tam listesini içeren bir tabelaya sahip olmalıdır. Tüm park kurallarında olduğu gibi, bu sadece yapılmaması gerekenlerin bir listesi olmamalı, bunun yerine köpek parkının tüm kullanıcılar için güvenli ve adil bir şekilde çalışmasını sağlayan gerekliliklerin kapsamlı bir listesi olmalı ve kendi kendini uygulamanın önemli bir vurgusu olmalıdır. Kalıcı dış mekân kullanımı için tasarlanmış bir ilan panosu, bir köpek parkında her zaman önemli bir özelliktir. El ilanları, duyurular, topluluk bilgileri, köpeklerle ilgili çeşitli sınıfların, programların veya etkinliklerin mevcudiyeti ve benzerlerini sergilemek için kullanılabilir. Köpek parkı kullanıcıları ayrıca kayıp ve buluntu ilanlarını panoya asma ya da köpeklerle ilgili eşyaları satma fırsatını da takdir edebilirler.

Köpek parkı genelinde ek işaretler çoğu zaman gerekli değildir. Fazladan birkaç işaret bile bir köpek parkının dağınık görünmesine neden olabilir. Bazı köpek parkları, sahiplerine köpeklerinin arkasını toplamalarını hatırlatan tabelalar kullanır. Köpek parkının kurallarını net bir şekilde ifade eden çekici tabelalar bir köpek parkının olmazsa olmazıdır (Glasser,2013:52).

HOŞGELDİN TABELASI



KÖPEK PARKI KURALLARI

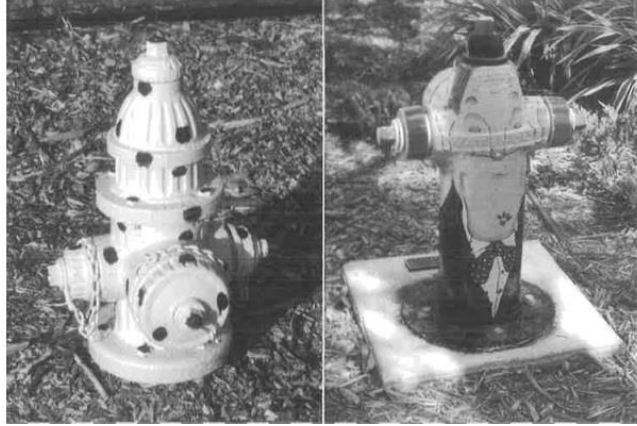


Şekil 74. Köpek Parkı Tabelaları
Kaynak: (www.gymsfordogs.com, 2023)

i. İsteğe Bağlı Ekipman

Yangın Musluğu

Bu ekstra öğelerden belki de en yaygını çitlerle çevrili alanlara yerleştirilen bir yangın musluğudur. Birçok belediyede artık kullanılmayan eski yangın muslukları vardır ve bunlar bir köpek parkında uygun bir şekilde yeniden kullanılabilir. Genellikle köpek parkının renk temasına göre (ya da başka bir şekilde) yeniden boyanırlar ve özellikle erkek köpekler için ilginç, parlak bir odak noktası haline gelirler (Glasser,2013:54).



Şekil 75. Köpek Parkı Yangın Muslukları (Glasser, 2013:54)

Heykeller

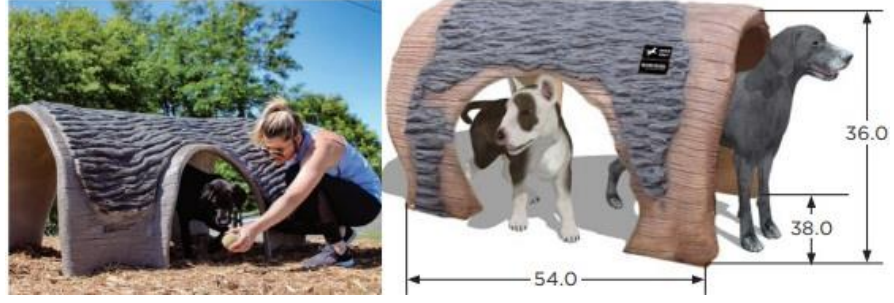
Bazı toplumlar sanatsal eserlere yer vermek isteyebilir. Köpek parklarına bir şekilde sanat eserleri veya heykeller dahil etmek isteyebilirler. Ayrıca güvenli malzemelerden yapılmış olmalı ve köpeklere ya da insanlara zarar vermeyecek bir tasarıma sahip olmalıdır. Keskin kenarlar, tehlikeli yüzeyler (köpekler çiğnemek ya da yalamak isteyebilir) ya da güvensiz kurulum (özellikle de ağır ya da dengesiz bir şekilde dengelenmişse) olmamalıdır.



Şekil 76. Köpek Heykeli, Bonita Springs Köpek Parkı, Florida, ABD
Kaynak: (<https://bonitasprings.floridaweekly.com>, 2024)

Figürler

Köpek parkında kullanılan park mobilyalarında ve malzemelerinde belirli bazı metaforlar kullanılabilir. Bu metaforlar köpek temalı veya çevre uyumu açısından kullanılabilir. Bu metaforlar köpeklerin daha rahat etmesine ve köpek parkı ziyaretçilerinin görsel olarak beğenmelerine olanak tanır. Çoğu zaman karşımıza çıkan çevreyle uyumlu ağaç ve kemik temalı banklar, oyun ekipmanları ve çeşme kaplarıdır.



Şekil 77. Köpek Parkı Figürleri
Kaynak: (www.gymsfordogs.com, 2023)

WC

Yeni bir köpek parkının planlanması ve tasarımı sırasında, tuvaletin dahil edilmesinin diğer park kullanımlarını desteklediği tespit edilirse kalıcı tuvalet tesisleri dikkate alınmalıdır. Çoğu köpek parkı ziyaretçisinin tesisi kısa bir süreliğine kullanması ve böyle bir tesisin geliştirme ve bakım maliyetlerinin oldukça yüksek olması nedeniyle, bir köpek parkı tek başına kalıcı bir tuvaleti garanti etmez (FCPA,2020).

7. Bitkilendirme

Giriş alanının peyzajından bahsederken, öncelikle girişi basitçe süslemek için minimum miktarda bitki düzenlemeleri yapılabilir. Köpek parkını tüm kullanıcılar için hem güvenli hem de çekici tutmak, çalılarını düzenli olarak temizlenmesi ve yabancı otların ve sarmaşık türü bitkilerin aşırı büyümeden kesilmesi gerekir (Glasser,2013:65). Parkta bitki örtüsü varsa, ayaklara, kulaklara veya kürke yapışabilecek yabancı ot olup olmadığını kontrol edilmelidir (Smith,2007:32).



Şekil 78. Köpek Parkı Kesit Eskizleri, Emery Barnes Köpek Parkı, Vancouver, Kanada

Kaynak: (<https://dailyhive.com>, 2023)

a. Tasarım Unsurları

Eğer bir tabelanın etrafında peyzaj düzenlemesi varsa ki bu genellikle parkın ana girişindeki ana tabelalar için geçerlidir, bitkiler tabelayı engelleyecek şekilde büyümüş olmamalıdır (Glasser,2013:65). Bütçe ve alan izin veriyorsa ve köpek parkını tamponlamak gerekiyorsa alanın estetik kalitesini artırmak ve köpek parkıyla ilgili gürültüyü azaltmaya yardımcı olmak için çitin dışına bitki örtüsü dikilmelidir. Köpek parkının çevresini çevreleyen küçük yağmur bahçeleri, biyolojik kanallar veya bordürler, mümkün olduğunca akıntının yakalanması ve bitkilere doğru meylenmesi gerekir (FCPA,2020). Brown, tasmasız köpek parkı yönetim komitesinin tavsiyesi uyarınca tepelerin ve bitki örtüsünün ses tamponları sağladığını ileri sürmüştür (Brown,2012). Allen, park dışındaki köpeklere yönelik saldırganlığı önlemek için çitler boyunca bitki dikilmesini savunmuştur (Allen,2007).

Dikkate alınması gereken önemli faktör, tasarımda yer verilen bitki rengidir. Elements of Planting Design uyarınca renk görsel duyuların etkisinden daha fazlasına sahip olabilir, "parlak renkler heyecanlandırmaya veya canlandırmaya eğilimliyken, bastırılmış veya soğuk renkler dinlenmeye ve rahatlamaya daha elverişlidir" (Austin, 2002:36)

Bitkilendirme sırasında şunlara dikkat edilmelidir: Ağacın yapısı (tohum mu yoksa yaprak mı bırakacağı) ve formu, yaprak çöpü bakım için bir yük olabilir ve bazı

durumlarda bir tehlike oluşturabilir veya yerdeki unsurları gizleyebilir. Çalılar, herhangi bir dikim tasarımının başka bir parçasıdır. Özetle çalı seçerken dikkat edilmesi gereken üç husus vardır; çerçeveleme, tarama ve vurgu. Bir çalı "peyzaj alanına özel bir manzarayı çerçeveleyebilir", diğerleri ise "istenmeyen manzaraları perdeleyebilir veya bir peyzaj alanına görsel bir koridor sağlayabilir" (Austin, 2002:75).

b. Bitki Seçimi

Hangi türlerin köpekler için zararlı veya toksik olabileceğini belirlemek için bir köpek parkı kurulmadan önce bitki örtüsü üzerinde bir araştırma yapılmalıdır. Zambak ailesinin üyeleri gibi bazı soğanlar zehirlidir ve köpek parkının yakınına süs bitkisi olarak dikilmemelidir (Allen,2007). Yerli, az bakım gerektiren ve köpekler için tehlikeli olmayan (düşük toksisite, dikensiz vb.) bitki materyali tavsiye edilir (FCPA,2020). Dikenli veya çapaklı tohum ve bitkiler de dahil olmak üzere bazı bitkilerin köpekler için tehlike oluşturur (Allen,2007). Köpekler için tahriş edici ve/veya toksik olan meyveler veya çiçekler ve bu bitkiler köpek parkının içinde veya parka giderken kullanılmamalıdır (Dog and Cat Management Board,2014). Köpekler için zehirli olan ve olmayan bitkilerin ASPCA tarafından hazırlanan kapsamlı listesine ulaşmak için internet sitesini ziyaret edebilirsiniz (<https://www.asPCA.org>, 2023).

Çizelge 7. Köpek Dostu Bitkiler

Ağaçlar	Çalılar	Çok Yıllıklar
Acer × freemanii (Akçaağacı)	Syringa vulgaris (Leylak)	Aster 'Sapphire' (Yıldız Çiçeği)
Lagerstroemia (Oya Ağacı)	Forsythia (Hor Çiçeği)	Hibiscus moscheutos (Ebegümece)
Cornus florida f. rubra (Kızılcık Ağaçları)	Rosmarinus officinalis (Biberiye)	Muhlenbergia capillaris (Süs Çimlari)
Gleditsia triacanthos var. inermis 'Suncole' (Keçiboynuzu)	Cornus alba (Kızılcık Çalıları)	Liriope muscari (Çim Zambağı)
Magnolia stellata (Manolya)	Philadelphus (Filbahri)	Coreopsis grandiflora (Kız Gözü)
Salix babylonica (Söğüt)	Callistemon citrinus (Fırça Çalısı)	Thymus praecox (Kekik)

Kaynak: (<https://www.naturehills.com>, 2023)

c. Bitki ve Köpek Sağlığı

İdrar, dışkıya kıyasla farklı bir sorun teşkil eder. Bu nedenle, bitkilerin oturma yerleri veya ağaç çukuru koruyucuları ile birleştirilmesi, yükseltilmiş yatakların

üzerine konması veya çitlerin arkasına yerleştirilmesi yoluyla koruma üzerinde durulmaktadır (Allen,2007). Bir bitki, köpek aktivitesi ve idrar nedeniyle çiğnenmeye veya hasar görmeye yatkınsa küçük bir çit en iyi seçenek olabilir. Bu, köklerin kurulurken zarar görmesini ve idrarın köklere zarar vermesini önleyebilir. Bu tür sınırlamalara sahip bir park için birçok bitki değerlendirmesi vardır ve her biri duruma göre değişir (Melnick,2013). Köpeklerin ihtiyaçlarını gidermeleri için odun veya eski bir kütük gibi birkaç “işaretleme alanı” sağlayarak onlara yardımcı olmak mümkündür (<https://www.naturehills.com>, 2023).

Bitki örtüsünde koşan köpekler sıklıkla kene toplar ve bunlar kalarak köpeklerle beslenebilir veya köpek sahibine bulaştırılabilir. Evcil hayvan sahiplerini en çok endişelendiren türler şunlardır: Kahverengi köpek kenesi, Amerikan köpek kenesi, kara bacaklı kene ve tavşan kenesi (Melnick,2013). Dolayısıyla, köpek parklarındaki çimler, çalılar ve ağaçların doğru ve periyodik olarak ilaçlanması gerekir.

III. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmamızın yöntemine ilişkin çalışmanın alanlarına, sorularına, metoduna ve çalışmanın sınırlamalarına yer verilecektir.

- Akademik çalışmalar ışığında köpek parkları tasarım kriterlerinin incelenmesi,
- Köpek parklarının tasarım kriterleri oluşturularak, köpek parklarının mekânsal tasarım ilkelerinin yeterliliğini incelemek için detaylı bir kontrol listesi oluşturulması (ADA standartları, ASPCA, CPRW FCPA TAPDT gibi kılavuz, kuruluş ve vakıfların çalışmaları ve akademik çalışmalar ışığında),
- Oluşturulan kontrol listesi için; internet veri tabanındaki görseller, videolar, makaleler, web sayfaları, dergiler, kitaplar, uydu görüntüleri kullanılarak veri toplanması,
- Oluşturulan kontrol listesinde yer alan; köpek parkı planlaması (erişilebilirlik, konum, Otopark ve Yollar, diğer tesisler), tasarım (köpek parkı giriş ve çıkışlar, kapılar, sınırlamalar, yüzey kaplamaları, aktivite alanları (dinlenme alanları, oyun alanları, çeviklik alanı, bakım alanı), park mobilyaları (bank ve masalar, gölgeleme elemanları, aydınlatma elemanları, çeviklik ve oyun ekipmanları, çeşmeler ve fiskyeler, kapalı çöp kutuları, atık torbası istasyonları, tabelalar, opsiyonel ekipmanlar (heykeller, figürler, WC), bitkilendirme konu başlıklarının analiz edilmesi
- Çalışma alanlarının kontrol listesine göre analizlerinin değerlendirilmesi ve iyileştirme önerileri olacaktır.



Şekil 79. Çalışmanın Planı

A. Çalışma Alanları

Çizelge 8. Köpek Parkları Genel Bilgileri

	Hondo Köpek Parkı	Central Köpek Parkı	River Bend Köpek Parkı
Konum	Hillsboro, Oregon, United States	Odessa, Teksas, United States	Thermopolis, Wyoming, United States
Koordinatlar	45°33'10"N 122°54'36"W	31°52'24.0"N 102°23'45.0"W	43°38'59"N 108°12'01"W
Yüzölçümü	3,75 akre(15,200 m ²)	3,13 akre(12.700 m ²)	0,42 akre(1700 m ²)
İnşa Tarihi	2007	2017	2015
Olanaklar	Bisiklete İzin Veriliyor Köpek parkı Çim Otopark Yollar ve Yürüyüş Yolları Gölgelik Yapısı	Park Bisiklete İzin Veriliyor Köpek parkı	Çakıl Köpek Parkı Rekreasyon Alanları



Hondo Köpek Parkı

Central Köpek Parkı

River Bend Köpek Parkı

Kaynak: (<https://earth.google.com>, 2023; <https://www.google.com/local>, 2023; <https://doggiecaboodle.com>, 2023; <https://doggiecaboodle.com>, 2023; <https://en.wikipedia.org>, 2023; <https://tr.wikipedia.org/wiki/Teksas>, 2023)

Çalışma alanları seçilirken köpek parkı tasarım uygunlukları göz önünde bulundurularak ABD genelinde üç farklı noktadan birer örnek alınmıştır. Bunlar Oregon eyaletinde bulunan Hondo Köpek Parkı, Teksas eyaletinde bulunan Slator Parkı alt tesisi olan Central Köpek Parkı ve Wyoming eyaletinde bulunan River Bend Köpek Parkı'dır.

ABD'de bulunan yüzlerce köpek parkı arasında tercih edilme nedenleri öncelikle yukarıdaki tabloda belirtilen kriterleri sağlamaları olmuştur. ABD ölçeğinde bakıldığında Hondo Köpek Parkı, Central Köpek Parkı ve River Bend Köpek Parkı farklı konumlarda (eyaletlerde) bulunmaktadır. Bu seçilen köpek parklarıyla ilgili ön tespitler ışığında aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.



Şekil 80. Hondo Köpek Parkı Ulaşım Grafiği
Kaynak: (<https://earth.google.com>, 2023)

Hondo Köpek Parkı konumlandırıldığı yer bakımından diğer köpek parklarından daha avantajlıdır. Çevresinde birçok rekreasyon alanları, beyzbol sahaları ve futbol (amerikan futbolu, ragbi) stadyumu bulunmasından dolayı parkı daha prestijli hale getirmektedir. Tasarımı yapılırken kullanıcılar açısından erişilebilirlik derecesine dikkat edilmiştir. Park kendine özel bir otoparka sahiptir. Bu otoparkta engelli bireyler için de araç yerleri ayrılmıştır. Bisiklet yollarına ve kara yollarına kolay erişim olması ve mevcut konut alanlarına uzak olması tasarımda yer seçiminin önemini göstermektedir. Yüzey malzeme seçimleri ve bitkilendirme konusunda diğer parklara kıyasla daha detaylı düşünülmüş ve uygulanmıştır. Çeşitli aktivite alanlarının birbiriyle entegrasyonu ve girişlerin kriterlere göre yeterli olduğu görülmektedir. Hem estetik hem işlevsel olarak fayda sağlayacak bitkilendirme çalışmaları yapılmıştır. Park içi ve dışı bakım ve kullanımlar düzenli yapılmaktadır.

Hondo Köpek Parkı ABD'nin Oregon eyaletinde 2007 yılında kullanıma sunulmuştur. Park genel itibariyle 3 bölümden oluşmaktadır. Genel oyun alanı, küçük köpek alanı ve çeviklik alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Köpek oyun alanı genelinde köpeklerin birbirine zarar vermeyeceği ve sahiplerin görüş açısını etkilemeyecek toprak yığınları ve eğimler ile zenginleştirilmiştir. Otoparktan dolaysız bir şekilde giriş kapılarına güvenli bir şekilde geçiş yapılabilmektedir.



Şekil 81. Central Köpek Parkı Ulaşım Grafiği
Kaynak: (<https://en.wikipedia.org>, 2023)

Central Köpek Parkı Teksas eyaletinde bulunmaktadır. Teksas Eyaleti, Kaliforniya'dan sonraki en kalabalık ve Alaska'dan sonraki en geniş eyaletidir (<https://tr.wikipedia.org/wiki/Teksas>, 2023). Bu genişlik ve nüfus beraberinde köpek parklarına olan ihtiyaçları getirmiştir. Teksas eyaletinde bulunan Slator Parkın alt tesisi olan Central Köpek Parkı bulunduğu konumla çevre konutlarının köpek parkı ihtiyacını gidermektedir. Kendine ait otoparkı ve engelliler için ayrılmış otopark alanı mevcuttur. Otoparktan köpek parkına geçişler dolaysız ve kolaydır. Çevre planlamasının ızgara sistem olması ulaşım konusunda kullanıcılara kolaylık sağlamaktadır. Slator Parkın diğer alt tesisleri basketbol sahası ve çocuk oyun alanlarının parka yakın olması parkın prestijini artırmaktadır. Yüzey malzemesi çakıl ve yabani otlardır.

Central köpek park 2017 yılında kullanıma açılmıştır. Park genel olarak 2 bölümden oluşmaktadır. Küçük köpek alanı ve büyük köpek alanıdır. M2 olarak ortalama aynı büyüklüktedir. Hondo Köpek Parkına kıyasla eksiklikleri mevcuttur. Ağaçlandırma, park mobilyaları eksikliği, çeviklik alanı ve doğru yönlendirilmiş bankların bulunmaması ilk izlenimlerde görülmektedir. Piknik masalarının bulunması ise bir dezavantajdır.



Şekil 82. River Bend Köpek Parkı Ulaşım Grafiği
Kaynak: (<https://tr.wikipedia.org/wiki/Teksaas>, 2023).

River Bend Köpek Parkı ABD'nin Wyoming eyaletinde bulunmaktadır. Wyoming eyaleti bulunduğu konum itibariyle karasal iklim etkisi altındadır. Wyoming iklimi kuru ve rüzgarlıdır. River Bend Köpek Parkı ulaşılabilen verilere göre 2015 yılında açıldığı görülmektedir. Çevresinde birçok sosyal alan bulundurmaktadır. Parkın yakınında bir lise, hastane, futbol sahası, oteller ve izdüşümsel olarak köpek parkının 1,06 km kuzey batısında bir havalimanı bulunmaktadır. Parkın doğusundan geçen Bighorn Nehri şehri boyu boyunca geçmektedir.

1700 m² alana sahip olan bu park birçok yönden yetersiz ve tehlikeli bir parktır. Bu köpek parkının batısında demiryolu hattının bulunması, doğusunda Bighorn nehrinin bulunması ve güneyinden geçen karayolunun parkın çitlerine yaklaşık 5 m mesafede bulunması parkı tehlikelere açık bir hale getiriyor. Bu köpek parkının konut yerleşimlerine uzak olması mahalle sakinlerinin köpek seslerinden olumsuz etkilenmesinin önüne geçmektedir. Yüzey kaplamaları ve peyzaj konusunda eksik olduğu görülmektedir.

B. Çalışma Soruları

Ana araştırma sorusu;

- Köpek parkları, yaşanabilir bir çevreye desteklemek ve toplum etkileşimini artırmak için nasıl tasarlanmalıdır?

Alt araştırma soruları;

- Köpek parkları tasarımında genel konularla ilgili tasarım ölçütleri nelerdir?
- Köpek parkı planlamasında (Erişilebilirlik, yer seçimi, konumlandırma) tasarım ölçütleri nelerdir?
- Köpek parkı tasarım (Yüzey malzemeleri, bitkilendirme, aktivite alanları, park mobilyaları gibi) aşamasında dikkat edilmesi gereken tasarım ölçütleri nelerdir?
- Köpek park alan ayrımlarında dikkat edilmesi gereken ölçütler nelerdir?

C. Araştırma Metodu

Mevcut 3 araştırma alanının yeterliliğini ölçmek için kontrol listesi oluşturularak kriterler belirlenmiştir. Oluşturulan bu kontrol listesini analiz etmek için; internet veri tabanındaki görseller, videolar, makaleler, web sayfaları, dergiler, kitaplar kullanılarak ilerleme sağlanmıştır. Detaylı bir kontrol listesi oluşturulmasında ADA standartları, ASPCA, CPRW FCPA TAPDT gibi kılavuz, kuruluş ve vakıfların çalışmaları, kitaplar ve akademik çalışmalar göz önünde bulundurulmuştur.

D. Araştırmanın Sınırlamaları

Önceki akademik çalışmalarda genellikle aynı konu başlıkları altında durulduğu ve köpek parkında sağlık konuları işlendiği tespit edilmiştir. Köpek parkı tasarımı konusunda kaynak yetersizliği ile karşılaşmıştır.

IV. KÖPEK PARKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

A. Köpek Parkı Giriş ve Çıkışlar

Hondo Köpek Parkında otoparktan 3 farklı giriş alanı bulunmaktadır bunlar; çeviklik alanına, ana oyun alanına ve küçük köpek alanına geçiş noktalarıdır. Girişlerin genişliği yeterlidir. Eşya koymak için çıkıntılar bulunmamaktadır. Geçiş alanında sert zemin yüzey kaplaması kullanılmıştır.

Central Köpek Parkında otoparktan köpek parkına tek geçiş alanı bulunmaktadır. Bu geçiş alanını ikiye ayrılmış ve kapıların biri küçük köpek alanına diğeri büyük köpek alanına açılmaktadır. Geçiş alanı m2 yeterlidir. Eşya koymak için çıkıntılar bulunmamaktadır. Geçiş alanı otoparktan doğrudan ve dolaysız şekilde erişilebilirdir. Geçiş alanında sert zemin yüzey kaplaması kullanılmıştır.

River Bend Köpek Parkında bir geçiş alanı bulunmamaktadır. Geçişler doğrudan bir kapı aracılığıyla yapılmaktadır. Yüzey kaplaması mevcut değildir.



HONDO KÖPEK PARKI



CENTRAL KÖPEK PARKI



RIVER BEND KÖPEK PARKI

Şekil 83. Köpek Parkları Geçiş Noktaları

Kaynak: (<https://maps.google.com>, 2023)

B. Köpek Parkı Kapıları

Hondo Köpek Parkında toplam 6 adet geçiş alanı kapısı ve 1 adet servis (bakım) kapısı mevcuttur. Kapıların her biri mandallı ve kilitlenebilirdir. Engelli geçişine uygundur. Kapılar dayanıklı malzemeden yapılmıştır. Çitlerin kısa olmasından kaynaklı kapılarda belirlenen standartlara (1,5m) göre kısadır. Kapıların üstünde gerekli tabelalar mevcuttur.

Central Köpek Parkında toplam 4 adet geçiş alanı kapısı ve 1 adet servis (bakım) kapısı mevcuttur. Kapıların her biri mandallı ve kilitlenebilir. Engelli geçişine uygundur. Kapılar dayanıklı malzemeden yapılmıştır. Kapı yüksekliği uygundur. Kapıların üzerinde köpeğin kilosuna göre girmesi gereken alan tabelalar ile gösterilmiştir.

River Bend Köpek Parkında 2 adet normal giriş kapısı 1 adet servis (bakım) kapısı mevcuttur. Kapılar her biri kendiliğinden mandallı ve kilitlenebilir. Engelli geçişleri için uygun genişliktedir. Kapılar dayanıklı malzemeden yapılmıştır. Kapıların üzerinde herhangi bir kural tabelası bulunmamaktadır.



HONDO KÖPEK PARKI



CENTRAL KÖPEK PARKI



RIVER BEND KÖPEK PARKI

Şekil 84. Köpek Parkı Kapıları

Kaynak: (<https://maps.google.com>, 2023)

C. Sınırlamalar

Hondo Köpek Parkındaki çit yüksekliği 1,5m altındadır. Central ve River Bend Köpek Parkında ise uygun yüksekliktedir. Her üç parkta da zincir bağlantılı çitler kullanılmıştır. Çitler dayanıklı malzemelerden yapılmıştır ve çitlerin üzerinde uyarı ve yönlendirme tabelaları mevcuttur. Çitler arkası görünecek şekilde kullanılmıştır.

D. Yüzey Malzemeleri

Hondo Köpek Parkında yüzey malzemeleri standartlara uygun olarak kullanılmıştır. Otopark yüzey malzemesi ve giriş noktaları sert yüzey malzemelerinden yapılmıştır. Çeviklik alanında bezelye çakılı kullanılmıştır. Oyun alanlarında ise doğal çim kullanılmıştır. Çeşme kısımlarında çamurlaşmanın engellenmesi ve drenaj sistemine yardımcı olacak şekilde sert yüzey kaplamaları

kullanılmıştır. Park içi yürüme yollarında sert yüzey malzemeleri kullanılmış ve yol engellerden temizlenmiştir.

Central Köpek Parkında otopark, geçiş alanı ve oturma alanı sert yüzey malzemesi kullanılmıştır. Parkın genelinde doğal bitki örtüsü hakimdir. Yaz aylarında tohumların yeşermesiyle doğal çim, kış aylarında ise toprak olarak karşımıza çıkmaktadır.

River Bend Köpek Parkında çeviklik ekipmanlarının zemininde çakıl bulunmaktadır. Parkın diğer bölümlerinde yüzey malzemesi bulunmamaktadır. Zemin toprak ve yabancı otlardan oluşmaktadır.



Şekil 85. Köpek Parkı Uydu Görüntüsü

Kaynak: (<https://maps.google.com>, 2023)

E. Aktivite Alanları

Hondo Köpek Parkında aktivite alanları olarak oyun alanı, dinlenme alanı, çeviklik alanı ve bakım alanı bulunmaktadır. Her bir alana geçiş farklı kapılardan sağlanmaktadır. Çeviklik alanı yeterli yüzölçümü ölçütlerini karşılamaktadır. Dinlenme alanında yeterli sayıda ve özellikle oturma alanları mevcuttur. Oyun alanları parkın büyük bir kısmını oluşturmaktadır.

Central Köpek Parkında dinlenme alanı, oyun alanı ve bakım alanı bulunmaktadır. Çeviklik alanı bulunmamaktadır. Oyun alanı büyük ve küçük köpekler için çitle ayrılmış 2 bölümden oluşmaktadır. İki bölümünde ortalama yüz ölçümü birbirine yakındır. Oyun alanlarında oyun ekipmanlarının bulunmaması bir eksikliklerdir. Oturma alanlarının üstünü gölgelik oluşturacak bir çatı örtüsüyle tasarlanmıştır.

River Bend Köpek Parkı çeviklik alanı ve oturma alanından oluşmaktadır. Park tek bölümden oluşmaktadır. Bakım alanı ve oyun alanlarının bulunmaması bir eksikliklerdir. Bakım (servis) kapısı bulunmaktadır ve optimum genişlik sağlanmıştır.

Oturma alanı ağaçlandırma veya bir tente gibi çatı örtüsüyle desteklenmemiştir. İklim koşullarına elverişsiz ve korunaksızdır. Çeviklik alanında yeterli sayıda çeviklik ekipmanı sağlanmıştır.



Şekil 86. Köpek Parkı Aktivite Alanları
Kaynak: (<https://maps.google.com>, 2023)

F. Park Mobilyaları

Hondo köpek parkında bank ve masalar köpeklerin aktivite alanlarına yönlendirilmiştir. Piknik masalarının olmaması bir avantajdır. Park mobilyaları zemine ankrajlanarak zemine sabitlenmiştir. Oturma alanlarına ağaçlandırma ve çatı sistemleriyle gölge sağlanmıştır. Çeviklik ve oyun ekipmanları kullanılmıştır. Çeşmeler 80 cm'yi geçmeyecek şekilde kullanılmıştır ve drenaj sistemleri bulunmaktadır. Atık torba istasyonları doğru konumda, sayıda ve yetkinlikte kullanılmıştır. Çöp kutuların üstü kapalıdır fakat koku yayılımı için kapak bulunmamaktadır. Parkın birçok yerinde tabelalar bulunmaktadır ve diğer parklarda bulunmayan ilan panosu da mevcuttur. Opsiyon ekipmanlar olarak yangın muslukları ve figürler kullanılmıştır. Çöp kutularında ve yangın musluklarında köpek figürleri kullanılmıştır. Parkın dışında (otoparkta) portatif tuvalet kabini bulunmaktadır.



Şekil 87. Hondo Köpek Parkı Park Mobilyaları
Kaynak: (<https://maps.google.com>, 2023)

Central Köpek Parkında piknik masalarının kullanılması bir dezavantajdır. Piknik masaları zemine sabitlenmiştir. Oturma alanları bir çatı sistemiyle örtülmüştür. Çeviklik ve oyun ekipmanları bulunmamaktadır. Çeşmeler 80 cm'yi geçmeyecek şekilde kullanılmıştır ve drenaj sistemleri mevcuttur. Atık torba istasyonları mevcuttur. Çöp kutuları sayısı yeterlidir fakat kapakları bulunmamaktadır. Parkın çitlerinde ve kapılarında tabelalar bulunmakta fakat ilan panosu bulunmamaktadır. Opsiyonel ekipmanlar olarak heykel kullanmamıştır. Figürler ise park girişinde zemine köpek patisi şeklinde bulunmaktadır. Parkın içinde veya dışında WC bulunmamaktadır.



CENTRAL KÖPEK PARKI

Şekil 88. Central Köpek Parkı Park Mobilyaları
Kaynak: (<https://maps.google.com>, 2023)

River Bend Köpek Parkında piknik masalarının bulunması bir dezavantajdır. Piknik masaları dışında 1 adet çeviklik alanına bakan bank mevcuttur. Piknik masaları zemine ankrajlanmamış veya sabitlenmemiştir. Oturma alanında bir çatı örtüsü veya ağaçlandırma bulunmamaktadır. Çeviklik ve oyun ekipmanları mevcuttur. Belirtilen standartlara uygun çeşme bulunmamaktadır. Atık torba istasyonu mevcuttur. Çöp kutusu mevcuttur fakat üstünü kapatacak kapaklar bulunmamaktadır. Parkın çitlerinde tabelalar mevcuttur fakat ilan panosu bulunmamaktadır. Opsiyonel ekipmanların hiçbiri bulunmamaktadır.



RIVER BEND KÖPEK PARKI

Şekil 89. River Bend Köpek Parkı Park Mobilyaları
Kaynak: (<https://maps.google.com>, 2023)

G. Bitkilendirme

Hondo Köpek Parkında bitkilendirme ve peyzaja çok önem verilmiştir. Yapılan bitkilendirme çalışmaları herhangi bir görüş engeline neden olmamaktadır. Aynı zamanda tabelaların okunmasını engelleyecek ağaçlar ve sarmaşıklar bulunmamaktadır. Ağaçlar oturma birimlerine gölge sağlamaktadır. Park içinde ve dışında ağaçlandırma ve bitkilendirme bulunmaktadır. Zengin bir bitki çeşitliliği mevcuttur. Bir anıt olarak kullanılan bitkilendirme alanı bulunmaktadır ve etrafı çitlerle çevrilidir.

Central Köpek Parkında düzensiz yerleşimde bulunan ağaçlar bulunmaktadır. Bu ağaçlar oturma alanlarına gölge sağlamamaktadır. Köpek idrarına dayanıklı ağaç kullanımı görülmektedir.

River Bend Köpek Parkında bir adet çok yıllık ağaç dışında bitki kullanımı bulunmamaktadır.



HONDO KÖPEK PARKI



CENTRAL KÖPEK PARKI



RIVER BEND KÖPEK PARKI

Şekil 90. Köpek Parkları Bitkilendirme
Kaynak: (<https://maps.google.com>, 2023)

Mevcut 3 araştırma alanının yeterliliğini ölçmek için kontrol listesi (Çizelge 9) oluşturularak kriterler belirlenmiştir. Oluşturulan bu kontrol listesini analiz etmek için; internet veri tabanındaki görseller, videolar, makaleler, web sayfaları, dergiler, kitaplar kullanılarak ilerleme sağlanmıştır. Detaylı bir kontrol listesi oluşturulmasında ADA standartları, ASPCA, CPRW FCPA TAPDT gibi kılavuz, kuruluş ve vakıfların çalışmaları, kitaplar ve akademik çalışmalar göz önünde bulundurulmuştur. Oluşturulan kontrol listesi toplamda 150 puan üzerinden; başlıklar önemine, kapsamına ve alt başlıkların sayısına göre farklı puanlar üzerinden değerlendirilmiştir. Planlama (24p) ana başlığı altında; erişilebilirlik (3p), konum (11p), otopark ve yollar (6p), diğer tesisler (4p) üzerinden puanlama yapılmıştır. Tasarım (126p) ana başlığı altında; köpek parkı giriş ve çıkışlar (20p), köpek parkı kapıları (16p), sınırlamalar

(11p), yüzey malzemeleri (6p), aktivite alanları (29p), park mobilyaları (28p) ve bitkilendirme (16p) üzerinden puanlama yapılmıştır.

Çizelge 9. Köpek Parkları Değerlendirilmesi

	Toplam	Hondo Köpek Parkı	Central Köpek Parkı	River Bend Köpek Parkı
PLANLAMA				
Erişebilirlik	3	3	3	2
Engelliler için kavşak yerlerinde düz geçiş alanları ve rampaların varlığı	3	3	3	2
Konum	11	10	11	1
Düz topografya üzerine park yerleşimi	3	3	3	1
Diğer park alanlarına yakınlık / Mevcut bir parkta bulunması	2	2	2	0
60 metre (200 feet) alan içinde konut birimlerinin olması	1	0	1	0
Park girişinin karayoluna 5-10 metre erişim mesafesi	1	1	1	0
Park içi yollar ve parkurların engellerden arındırılmış olması	1	1	1	0
60 metre (200 feet) mesafede kamusal alanların bulunması	1	1	1	0
60 metre (200 feet) mesafede rekreasyon alanlarının bulunması	1	1	1	0
60 metre (200 feet) mesafede nehir ve göller gibi su kaynakları bulunmaması	1	1	1	0
Otopark ve Yollar	6	6	4	1
Otoparktan parka geçişin doğrudan olması	2	2	2	1
Otoparklarda asgari olarak engelliler için 1/20 oranında ayrılmış park yeri	2	2	2	0
Park girişine yakın olan cadde üzerinde trafik ışıklarının bulunması	1	1	0	0
Park girişine maksimum 100 metre mesafede yaya geçidinin bulunması	1	1	0	0
Diğer Tesisler	4	4	3	0
Park sınırları dışında spor aktivite alanlarının bulunması (tenis kortları, kayak parkları, bisiklet pistleri, top oyun alanları...)	1	1	1	0
Su, elektrik ve drenaj sisteminin varlığı	2	2	2	0
Park içi veya dışı umumi tuvaletlerin bulunması	1	1	0	0
TASARIM				
Köpek Parkı Giriş ve Çıkışlar	20	18	16	3
Çoklu giriş/çıkış noktalarının sağlanması	3	3	2	0
Geçiş noktalarında iki ana çitle çevrili en az 2,5 m x 2,5 m alan	3	3	3	0
Giriş/çıkış noktalarında barınaklar, banklar veya çeşmeler gibi fiziksel yapı ve olanaklardan uzak olması	2	1	2	0
Giriş/çıkış noktalarının köşelerden ve ana faaliyet alanlarından uzağa kurulması	1	1	1	0
Bakım araçları için ana kapıdan uzakta ayrı bir giriş	1	1	1	0
Girişlerin içindeki ve hemen dışındaki yüzeyin sert yüzey kaplama (beton, asfalt vs.) olması	3	3	3	0

Güvenlik düzenlemeleri ve park saatleri hakkında bilgilendiren bir tabela bulunması	2	2	2	1
İlan panosu bulunması	2	2	0	0
Park girişinde veya otoparkta bisiklet park yerleri bulunması	1	0	0	0
Çöp kutularının giriş alanı içinde veya girişin yakınındaki köpek parkı çitlerinin hemen dışına bitişik olarak konumlandırılması	2	2	2	2
Köpek Parkı Kapıları	16	16	15	11
Kendinden mandallı iki kapı setinin varlığı	2	2	2	2
Kapıların kilitlenebilir olması veya çocuk kilidi bulunması	2	2	2	2
Tekerlekli sandalye geçiş için min. 815 cm genişlikte kapı	3	3	2	1
Engelli bireyin kapı kilidine uzanabilecek (100-110 cm) yükseklikte bulunması	2	2	2	2
Dayanıklı malzemeden yapılmış olması (metal, alüminyum vs.)	2	2	2	2
Büyük ve küçük köpek parkı kapılarının bulunması	2	2	2	0
Büyük ve küçük köpek parkı kapılarında kural tabelaları ve şekiller	1	1	1	0
Bakım erişimi için 2,8 metre genişliğinde ayrı bir kilitlenebilir kapı	2	2	2	2
Sınırlamalar	11	8	9	8
En az 1,5 m (5 feet) uzunluğunda çitlerin bulunması	3	1	3	3
Kapıların çitin düz kısmına monte edilmesi	1	1	1	1
Çitlerin 90 derecelik açı yapmaması (oval tasarımda olması tercih sebebi)	1	0	0	0
Dayanıklı bir malzeme seçimi (çelik, alüminyum)	2	2	2	2
Görünürlük sağlama açısından yarı geçirgen çitlerin bulunması	2	2	2	2
Çit etrafında bitki kullanımı (uzunluk, yoğunluk ve tür)	2	2	1	0
Yüzey Malzemeleri	6	6	4	0
Yoğun sirkülasyon alanlarında sert yüzey malzemesi (beton, asfalt vs.) kullanımı	3	3	3	0
Köpek sağlığını etkilemeyen (doğal çim, suni çim, ayrılmış granit) malzeme kullanımı	2	2	1	0
Maliyeti düşük malzeme (kum, bezelye çakılı, talaş, EWF) kullanımı	1	1	0	0
Aktivite alanları	29	28	12	15
Oturma alanlarının sağlanması ve piknik masalarının bulunmaması	4	4	2	1
Hareket alanının küçük köpek alanından uzakta büyük köpek alanının merkezinde yer alması	2	2	0	0
Oturma alanlarının gölgeleme elemanlarıyla (ağaçlar, çatılar, çardaklar) entegrasyonu	3	3	3	0
Bankaların yönünün aktivite alanlarına bakması	2	2	0	0
Oturma birimlerinin dayanıklı malzemeden (alüminyum, çelik) yapılması	2	2	2	2
Oyun alanlarında toprak yığını veya doğal bitki örtüsü kullanımı	1	1	1	1
Büyük ve küçük köpekler için ayrı alanlar	3	3	3	0
Küçük köpek ergonomisine uygun oyun ekipmanlarının bulunması	2	2	0	2

Büyük köpek ergonomisine uygun oyun ekipmanlarının bulunması	2	2	0	2
Çeviklik alanı bulunması	2	2	0	2
Çeviklik ekipmanlarının bulunması	1	1	0	1
Oturma birimlerinden çeviklik alanına bakışın engelsiz oluşu	1	1	0	1
Çeviklik alanında oturma birimlerinin varlığı	1	1	0	1
Çeviklik alanında hasarı en aza indirecek malzeme (ayrılmış granit gibi) kullanımı	1	1	0	1
Park ekipmanlarının sert bir yüzeye sabitlenmesi	1	1	1	1
Köpek tuvaletlerinin- kum havuzlarının- varlığı	1	0	0	0
Park Mobilyaları	28	24	17	7
Girişten uzakta (min. 5m) bank ve masaların bulunması	3	2	3	0
Özel tasarım bankların bulunması (belirli bir köpek metaforu)	1	0	0	0
Oturma yerlerinde gölge elemanların varlığı	4	4	4	0
Aydınlanma elemanları kullanımı	2	1	1	0
Solar aydınlatmanın varlığı	1	0	0	0
Profesyonel çeviklik elemanlarının kullanımı	1	1	0	1
4 dönüm başına 2 adet köpek çeşmesi bulunması	2	2	1	0
Köpek çeşmelerinin girişe uzak bir yerde konumlandırılması	1	1	0	0
Köpek çeşmelerinde hortum bulunması	1	0	0	0
İçme kaplarının 80 cm yüksekliğini geçmemesi	1	1	1	0
Kapalı çöp kutuları bulunması ve sayısı	3	2	2	2
1,5 dönüm başına atık torbası istasyonlarının bulunması	2	2	2	2
İlan panosu ve en az 2 tabela bulunması	2	2	1	1
Yangın söndürme araçlarının varlığı	2	2	1	1
Parkta heykel kullanımı	1	1	0	0
Parkta figür kullanımı	1	1	1	0
Bitkilendirme	16	13	10	8
İşaretleme ve görünürlüğü engellemeyen bitkilendirme	2	2	2	2
Köpek dostu bitki kullanımı	3	3	1	1
Ağaçların çevresinde çitlerin varlığı	2	1	0	0
Ağaçların gölgelendirme amaçlı kullanımı	2	2	0	0
Düşük bakım gerektiren bitki kullanımı	2	1	2	0
Hava şartlarına dayanıklı bitki kullanımı	2	2	2	2
Köpek idrarına dayanıklı bitki kullanımı	3	2	3	3
TOPLAM	150	136	104	56

Kaynak: (ADA,1990; ASPCA, 1866; CPRW, 2023; FCPA, 2020; DCMB, 2014; Glasser, 2013; <https://mapio.net>, 2023; <https://earth.google.com>, 2023; <https://www.google.com>, 2023)

V. SONUÇ

Günümüzde yeni bir kavram olduğu düşünülen ve önemi artmakta olan köpek parkı veya köpek dostu parkların ilk örneği 1960'lı yıllara kadar gitmektedir. İlk olarak Halk Parkı Ek Binası olarak anılan 1979'da bir grup aktivistin gösterisi ve derneklerin çalışmaları sonrasında bir deney olarak başlatılan köpek parkı, kendi adıyla 1983 yılında resmiyet kazanmıştır. Artan köpek sahiplenme oranı beraberinde köpeklere ve köpek parklarına olan talebi arttırmıştır. Köpek parklarının pozitif etkisi görüldükçe evcil hayvan ve sahip ilişkisi, sadece evde vakit geçirebilmenin ötesine taşınmıştır. Temelleri ABD'de atılan bu sosyal deney şimdilerde yalnızca ABD'de 800'ün üzerinde köpek parkı ile sonuçlanmıştır. Bu sosyal deneyin öncüsü olan ve ilk örneği olan Ohlone Köpek Parkının kurucu lideri Martha Scott Benedict'tir. Günümüzde artan ve gelişen nüfus, beraberinde yeşil alanlara ihtiyacı arttırmaktadır. Köpek parkları sosyalleşmeye ve yeşil alanlara katkı sağlamaktadır. Şehirlerin prestijini arttırmaktadır.

Köpek parklarının sayısının artması ve geniş coğrafyalara yayılması farklı köpek parkı tasarımlarının oluşmasına katkı sağlamıştır. Köpek parklarının bulunduğu konuma göre tasarım anlayışı da değişmektedir. Kendi başına bir köpek parkı veya bir parkın alt birimi olarak karşımıza çıkmaktadır. Kapalı bir tesiste bulunan köpek parkları da bulunmaktadır. Kapalı alan köpek parkları genellikle AVM veya spor tesislerinde bulunur ve çoğu üyelik sistemi ile hizmet vermektedir.

Köpek parkları sosyal olarak; egzersiz alanları, eğitim alanları, dinlenme alanları ve yeşil alanlar sunarak köpek ve sahiplerinin iletişimini geliştirmek ve sosyalleşmelerini sağlamak açısından önemli bir mekândır. Köpek parkları günümüzde farklı işlevlere hizmet veren birçok şehir parkına entegrasyonu yapılabilmekte ve kullanılmaktadır. Köpek parklarının başka parklara entegrasyonu park ve şehir için prestij göstergesidir. Temelinde köpek ve sahip sosyalleşmesi olan köpek parklarının sosyal, fiziksel ve ekonomik olarak bir faydası bulunmaktadır. Köpek ve sahiplerinin egzersiz yapmalarına olanak tanıyan bu parklar çevresel

faydaları da içinde barındırır. Bitkilendirme çalışmalarıyla birlikte doğaya katkısı bulunmaktadır. Şehrin yoğun beton dokusunu azaltmaktadır.

Köpek parklarında farklı tasarımlar kullanılsa da uygun malzeme ve tekniklerin kullanımıyla oluşmaktadır. Bu oluşum sürecinde hatalı ürün ve tekniklerin kullanımı park genelinde sorunlara yol açacaktır. Bu nedenle köpek parkı türü ve tasarımına uygun malzeme seçimi, teknikler ve kalifiye eleman ile birlikte süreç tamamlanmalıdır. Yüzeyi oluşturan katmanlar ve malzemeler alınacak verimi doğrudan etkilemektedir ve farklı tasarımları oluşturur. İklim ve kullanıcılara uygun tasarım uygularken kolay uygulanabilir ve güvenli sistemler gözetlenmelidir. Belirli bir senaryo ile başlanan tasarım süreci devamında rasyonel veriler ile desteklenmeli ve hata payı en aza indirgenmelidir.

Köpek parkı tasarımını oluşturan kriterler dışında, planlama da (Erişilebilirlik, konum, otopark ve yollar, diğer tesisler) etkilemektedir.

Erişilebilirlik; özellikle engelli kullanıcılar için önemlidir. Engelli köpek ve/veya sahiplerin düz ayak girişle ve rampalarda kolay bir şekilde parkı kullanabilmesi ve parktan maksimum verim alması memnuniyet oluşturmaktadır. Yaşlı kullanıcılar da bu gruba dahil edilebilir. Doğru tasarım gereksinimlerin karşılanmasıyla birlikte köpek parkında yaşanabilecek tehlikeli durumlar ortadan kalkmaktadır.

Konum; uygun topografyaya konumlandırılan ve olanaklara yakın yerleştirilen köpek parklarında bakım ve denetimleri kolaylaştırmaktadır. Konut alanlarına çok yakın olmamak kaydıyla konumlandırılan parklar, kullanıcıların sirkülasyonunu artırmakta ve egzersize teşvik etmektedir. Düz topografya ile birlikte olası erozyon ve drenaj sorunlarının önüne geçilmektedir. Kamusal alanlara yakınlık ve ışıklandırma olası güvenlik problemlerinin büyük bir kısmına ortadan kaldırmaktadır.

Otopark ve yollar; Köpek parkı otoparklarının belirlenmiş girişlerine kullanıcıların geçişi doğrudan ve güvenli olması gerekmektedir. Engelli otoparkının varlığı önemli bir faktördür. Parkın yüzey kaplaması sert malzemelerden olmalıdır ve engelsiz geçişler sunulmalıdır. Aynı zamanda bisiklet ve motosiklet kullanıcıları için de park yeri ayarlanmalıdır. Otopark tasarımında çevredeki araç yükü gözetilmelidir. Yapılan çalışmalar şehirlerde ızgara yerleşim planının olması köpek parkı

kullanımlarını artırmaktadır. Yaya geçitleri, trafik ışıkları ve yol üstü park yerlerinin bulunması güvenlik kaygılarını azaltacak faktörlerdir.

Diğer tesisler; Bir köpek parkını diğer toplum tesislerinin yakınına yerleştirmek uygun olacaktır. Ortak altyapı (kanalizasyon, elektrik, su ve telefon) park kullanımında ekonomik çözüm sunar. Rekreasyon alanlarına yakınlığın sağlanması köpek parkları hakkında bilginin yayılmasına ve kullanımına yardımcı olur.

Planlama ve tasarım kriterlerinin haricinde estetik kaygılar düşünülecek son durumdur. Estetik kaygıların oluşması parktan işlevsel verimin düşmesine neden olmaktadır. Estetik kaygılara gerekenden fazla önem verilmesi köpeklerin ve sahiplerinin konforunu engelleyebilmektedir. Görsel etkinin işlevsellikle bütünleştiği tasarımları uygulamak doğru bir seçim olacaktır.

Köpek parkları, bakım ve maliyetleri açısından farklılıklar göstermektedir. Bağımsız köpek parkı ve belirli bir parka entegrasyonu ortak alt yapı kullanımına bağlı olarak maliyet ve bakım yüklerini doğrudan etkilemektedir. Ortak alan kullanımı olmayacağı için yüzey malzemeleri, park mobilyaları ve çitler maliyetleri artırmaktadır. Köpek parklarında optimum değerleri sağlamak kullanıcı güvenliği, sağlığı ve deneyimini pozitif etkilemektedir. Asgari koşullarının sağlanmadığı ve olumsuz durumların ortaya çıkacağı tasarımlarda parkın inşasına yetkili merci ve kuruluşlar tarafından ruhsat verilmemelidir.

Bu çalışmada, köpek parklarının kalitesini iyileştirmek ve köpek parkı tasarım stratejilerini oluşturmak için ABD’de bulunan Hondo Köpek Parkı, Central Köpek Parkı ve River Bend Köpek Parklarına odaklanılarak, köpek parkı tasarımı konusunda standartlar oluşturularak köpek parkının tasarım kriterleri amaçlanmıştır.

Köpek parkı 1983 yılında resmi olarak faaliyete geçmiş ve kullanıcı deneyimine sunulmuştur. 40 yıllık geçmişe sahip olan köpek parkı tasarımları ve kullanıcı deneyimleri günümüzde yeni deneyim ve tasarım ışığında şekillenmesi beklenmektedir. Farklı coğrafyalarda şekillenen tasarımlar beraberinde evrensel tasarım ölçütlerine ihtiyacı getirmiştir. Planlama ve tasarım süreçleri sonucunda mükemmele yakın sonuç alınan köpek parkları ABD’ye göre konumlandırma ve malzeme tasarımından dolayı farklı coğrafyalarda kullanımı açısından sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Bulunduğu konuma göre tasarımı yapılan köpek parkları dört mevsim verim alınmasını sağlar.

Hondo Köpek Parkı, Central ve River Bend Köpek parklarına tasarım kriterleri açısından başarılı bir köpek parkıdır. Kullanılan park mobilyaları, malzeme seçimleri ve bitkilendirme gibi birçok açıdan diğer parklara kıyasla başarılı bir tasarım sunmuştur. Birden fazla giriş sağlanması ve otoparktan doğrudan geçişin sağlanması bir avantajdır. Servis girişinin de diğer girişlerden ayrı konumlandırılması doğru bir uygulamadır. Hondo Köpek parkında çitlerin standartların altında yükseklikte olması bir dezavantajdır. Gölgelemede ağaçların ve çatı örtüsünün kullanımı doğru yapılmıştır. Malzeme seçimlerinde çeşitliliğin bulunması ve doğru kullanımı görülmektedir. Konum itibarıyla rekreasyon alanlarına yakınlığı köpek parkını prestijli hale getirmiştir. Engelli kullanımına uygunluk dikkate alınmıştır. Çeviklik alanının bulunması bir avantajdır. Konut alanlarına çok yakın olmaması mahalle sakinlerinin koku ve ses konusunda şikayetlerinin oluşmasına engel olmuştur. Sosyal, ekonomik ve çevresel olarak başarılı bir köpek parkıdır.

Central köpek parkı, kontrol listesine göre Hondo köpek parkına kıyasla daha az başarılı ve River Bend Köpek parkına kıyasla çok başarılı bir köpek parkıdır. Central Köpek Parkında oturma birimleri parkın girişinden uzakta olması doğru bir uygulamadır fakat köpek çeşmelerinin girişe yakın olması dezavantajdır. Parkın genelinde oturma birimleri, oyun elemanları ve çeviklik elemanlarının bulunmaması dezavantajdır. Otoparkta engelli aracı için yer ayrılması ve sert yüzey malzemesinin kullanılmıştır. Köpek parkına girişler düz ayak belirtilen standartlara uygundur. Küçük ve büyük köpek parkları ortalama aynı m² sahiptir. Parkı çevreleyen çitlerin yükseklikleri uygun olmakla birlikte servis kapısının girişi için ayrı yer seçilmiştir. Konutlara yakın bir konumlandırma sağlanmıştır. Yakınında bir parkın bulunması ve alt birimi olması ortak alt yapıdan yararlanması maliyeti düşürmüştür.

River Bend Köpek Parkı, diğer iki köpek parkına göre birçok açıdan başarısız bir köpek parkıdır. Köpek Parkı çitlerinin malzemesi ve yüksekliği uygundur fakat çitlerde onarım gerektiren yerlerin ve köpek parkının bakımları periyodik olarak yapılmalıdır. Bulunduğu konum itibarıyla tehlikeli sınıfına girebilecek olan bu köpek parkı için konumunun değişmesi gerekmektedir. İmkanlar bu yönde değilse iyileştirme çalışmaları yapılmalıdır. Nehrin yakınında tren yolu ve nehir bulunması diğer iki parkın konumuna göre dezavantajlıdır. Unutulmamalıdır ki her köpek yüzme bilgisine sahip değildir. Köpeklerin çitlerden kaçma olasılığı göz önünde bulundurulmalıdır.

Yukarıda belirtildiği üzere 3 adet park üzerinde yapılan analizler ışığında parkların avantaj ve dezavantajları belirlenmiş ve tasarım önerileri sunulmuştur.

Değerlendirmesi yapılan ve öneriler getirilen Hondo, Central ve Bend River Parklarında avantajlar ve dezavantaj göz önünde bulundurularak ortak eksiklikler tespit edilmiştir. Bu köpek parklarında iki tekerlekli ulaşım araçları kullanan ziyaretçiler için otoparkta bisiklet, scooter ve motosiklet için park yeri sağlanması, park alanına bu araçlar için kilit takılabilecek direklerin konulması gerekmektedir. Köpeklerin güvenliği için park köşelerinin oval tasarıma sahip olması (90 derece olan çitlerin içe bakan tarafı aynı malzemedен oval parçaların monte edilmesi) gerekmektedir. Küçük köpek alanına oyun elemanları eklenmesi küçük köpeklerin de günlük egzersizlerini karşılamada yardımcı olacaktır. Köpeklerin tuvalet ihtiyaçlarını diğer park mobilyalarına ve yüzey malzemelerine zarar vermemesi için kum havuzu eklemek gerekmektedir. Her üç köpek parkında çöp kutuları bulunmasına rağmen, koku, görüntü kirliliğini ve yağmur yağması durumunda çöplerin ıslanmasını engelleyecek bir kapakla kapatılması gerekmektedir. Bu köpek parklarında ışıklandırma konusunda yeterli aydınlatma elemanları sağlanmalıdır ve sürdürülebilirlik açısından solar sistemler ile desteklenmelidir. Köpek çeşmelerinde hortumun bulunması hijyen açısından önemli bir faktördür ve çeşmelere monte edilmesi gerekmektedir. Her üç köpek parkında da köpek parkını çağrıştıracak figür ve heykel (opsiyonel) kullanılması köpek parkının prestijini artıracaktır. Bitkilendirme konusunda köpek dostu bitki kullanımı konusunda eksiklikler tespit edilmiştir.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda Hondo Köpek Parkının park mobilyalarında eksiklikler mevcut olduğu tespit edilmiştir. Central Köpek Parkının giriş ve çıkışlarda ve bitkilendirme çalışmaları ile iyileştirmeler yapılmalıdır. Yüzey malzemeleri, aktivite alanları ve park mobilyalarında ise eksikliklerin giderilmesi gerekmektedir. River Bend Köpek Parkı erişebilirlik, giriş ve çıkışlar, sınırlamalar, aktivite alanları ve bitkilendirme konularında iyileştirmeler yapılmalı ve gerekli onarımlar uygulanmalıdır. Parkın Konumu tekrardan düşünülmelidir. Parkın konumu göz önünde bulundurulunca tehlikeli ve işlevsiz bir lokasyonda bulunmaktadır. Parkın ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir otopark tasarlanmalıdır. Köpek parkı giriş ve çıkışlar, yüzey malzemeleri ve park mobilyalarındaki eksiklikler giderilmelidir. Değerlendirmeler sonucunda Hondo köpek parkı iyi bir örnek olduğu, Central Köpek

Parkının orta bir örnek olduğu, River Bend Köpek Parkının ise kötü bir örnek olduğu tespit edilmiştir.

Oluşturduğumuz literatür ile Hondo Köpek Parkı, Central Köpek Parkı ve River Bend Köpek Parkı örnekleri üzerinden köpek parklarının tasarım aşamalarında hangi kriterlere dikkat edilmesi gerektiğine odaklanılmış ve yapılacak olan çalışmalar için ön veri oluşturulması amaçlanmıştır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda River Bend park planlaması ve tasarımının diğer parklara göre yetersiz olduğu, her üç park için kent mobilyası eklenmesinin gerekliliği belirlenmiştir.

Çizelge 10. Köpek Parkları Değerlendirmesi-2

	Hondo Köpek Parkı			Central Köpek Parkı			River B. Köpek Parkı		
	Kötü	Orta	İyi	Kötü	Orta	İyi	Kötü	Orta	İyi
PLANLAMA									
Erişebilirlik			✓			✓			X
Konum			✓			✓			X
Otopark ve Yollar			✓			✓			X
Diğer Tesisler			✓			✓			X
TASARIM									
Köpek Parkı Giriş ve Çıkışlar			✓		X				X
Köpek Parkı Kapıları			✓			✓			X
Sınırlamalar			✓			✓			X
Yüzey Malzemeleri			✓	X					X
Aktivite Alanları			✓	X					X
Park Mobilyaları		X		X				X	
Bitkilendirme			✓		X				X

Sonuç olarak bu çalışma köpek parklarının ağırlıklı olarak tasarım açısından bakıldığında kullanım kalitelerinin iyileştirilmesi, artırılması ve park ziyaretçilerinin konforunun iyileştirilmesi için kullanılabilir bir kontrol listesi oluşturulması açısından önemli bir katkı sunmaktadır. Yapılmış ve yapılacak köpek parkı tasarım aşamalarında kullanılabilir kontrol listesi köpek parklarının kalitesini artırılmasında önemli olacaktır.

VI. KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- AUSTİN, R. (2002). **Elements of Planting Design**, ABD, John Wiley & Sons, Inc.
- COOPER MARCUS, C., FRANCIS, C. (1998) **People Places: Design Guidelines for Urban Open Space**, ABD, John Wiley & Sons, Inc, 2. baskı
- GLASSER, M.R. (2013). **Dog Park Design, Development, and Operation**, ABD, Human Kinetics, 1. Baskı.
- MONTEIRO, M. (2009). **The Safe Dog Handbook**, China, Quarry Books, E-book
- OWENS, P., NORMA, E. (1999). **The Dog Whisperer: A Compassionate, Nonviolent Approach to Dog Training**, ABD, Adams Media, E-book
- SMITH C.S. (2007). **Visiting The Dog Park**, ABD, Dogwise Publishing, 1. baskı
- STECCHI, S. (2011). **So You Want To Build a Dog Park?**, ABD, DogParks ABD, 8. baskı.
- SWAIM, S.F., RENBERG, W.C., SHIKE, K.M. (2011). **Small Animal Bandaging, Casting and splinting Techniques**, ABD, Wiley Blackwell, 3. baskı

MAKALELER

- AYGÜN, E., KORKUT, A., KİPER, T. (2018). “Engelli bireyler için kentsel dış mekânlara erişilebilirliğin incelenmesi: Tekirdağ örneği.” **Artium**, Sayı 6(2), ss. 20-32.
- BAUMAN, A.E., RUSSELL, S.J., FURBER, S.J, DOBSON, AJ. (2001). “The epidemiology of dog walking: an unmet need for human and canine health”, **The Medical Journal of Australia**, Cilt 175, sayı 11-12, ss. 632-634.
- COLEMAN, K.J. (2008). “Physical activity, weight status, and neighborhood characteristics of dog walkers” **ScienceDirect**, Cilt 47, sayı 3, ss. 309-312
- CRONCE, A. (1968). “Flea-Collar Dermatitis” **JAMA: Amerikan Tabipler Birliği Dergisi**, sayı 206, ss. 7

- HOLDERNESS-RODDAM, B. (2020). "Dog park design, planning and management", **Australian Planner**, cilt 56, sayı 1, ss. 48-57
- HUTCHINSON, R. (1994). "Women and the elderly in Chicago's public parks" **Leisure Sciences**, ss. 229-247
- KING, T., LONG, T. (2004) "Dog Parks: The good, the bad, and the ugly" **Chronicle of the Dog**, cilt 11, sayı 6, ss. 1-5
- LEE, S.H. (2009) "Evaluation of off-leash dog parks in Texas and Florida: A study of use patterns, user satisfaction, and perception" **ScienceDirect**, Cilt 92, sayılar 3-4, ss. 314-324
- MCNICHOLAS, J., GILBEY, A., RENNIE, A., AHMEDZAI, S., DONO, J.A., ORMEROD, E. (2005). "Pet ownership and human health: a brief review of evidence and issues" **BMJ**, sayı 331, ss. 1252-1254
- SCHILDER, M., BORG, J.V.D. (2004). "Training dogs with help of the shock collar: short and long term behavioural effects", **Uygulamalı Hayvan Davranış Bilimi** , sayı185(3-4), ss. 319-334
- PROCTER, T.D., PEARL, D. L., FINLEY, R.L., LEONARD, E. K., JANECKO, N., REID-SMITH, R. J., WEESE, J. S., PEREGRINE, S., SARGEANT, J. M. (2013). "A Cross-Sectional Study Examining the Prevalence and Risk Factors for Anti-Microbial-Resistant Generic *Escherichia coli* in Domestic Dogs that Frequent Dog Parks in Three Cities in South-Western Ontario, Canada" **Zoonoses and Public Health**, cilt 61, sayı 4 , ss. 250-259
- TODD, Z. (2018). "İnsancıl Köpek Eğitim Yöntemlerinin Benimsenmesinin Önündeki Engeller", **Veteriner Davranış Dergisi**, Cilt 25, ss.28-34
- URBANIK, J., MORGAN, M. (2013). "A tale of tails: The place of dog parks in the urban imaginary" **Geoforum**, sayı 44, ss. 293-302
- WENSLEY, S. (2016). "Vets call for ban on electric 'shock collars" **The Veterinary Nurse Dergisi**, sayı 7, ss. 56
- YILMAZ, G.F. (2007). "Köpek Parkları Tasarımı", **Dizayn Konstrüksiyon Dergisi**, sayı 260, ss.76-81.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

- URL-1: "Sokak hayvanları için kutuplaşma".
<https://www.milliyet.com.tr/gundem/sokak-hayvanlari-icin-kutuplasma-6814951#:~:text=Evcil%20hayvan%20besleyen%20on%20ki%C5%9Fiden,h>

er%20ge%C3%A7en%20y%C4%B1%20art%C4%B1%C5%9F%20h%C4%B1zlan%C4%B1yor.&text=Evcil%20hayvanlar%C4%B1n%20edinirken%20petshoplar%C4%B1%20tercih,de%C4%9Fil%20ancak%20d%C3%BC%C5%9F%C3%BCk%20de%20say%C4%B1lmaz. (Erişim Tarihi: 05.06.2023)

URL-2: “Türkiye'nin ilk köpek parkı açıldı Kaynak: Türkiye'nin ilk köpek parkı açıldı”
<https://www.turkiyeturizm.com/turkiyenin-ilk-kopek-parki-acildi-11603h.htm>
(Erişim Tarihi: 05.06.2023)

URL-3: “How to start a dog park.”
<https://amandaspetsitting.wordpress.com/2008/06/21/how-to-start-a-dog-park/> (Erişim Tarihi: 05.06.2023)

URL-4:<https://blog.gitnux.com/dog-park-statistics/#:~:text=Highlights%3A%20The%20Most%20Important%20Dog,dog%20parks%20per%20100%2C000%20residents.> (Erişim Tarihi: 13.10.2023)

URL-5: “Highlights: The Most Important Dog Park Statistics”
https://en.wikipedia.org/wiki/Dog_park#:~:text=History&text=In%201979%2C%20Ohlone%20Dog%20Park,that%20was%20not%20officially%20sanctioned. (Erişim Tarihi: 05.06.2023)

URL-6: “Ohlone Dog Park” <https://berkeleyplaques.org/plaque/ohlone-dog-park/>
(Erişim Tarihi: 13.08.2023)

URL-7: <https://local.aarp.org/place/ohlone-dog-park-association-berkeley-ca.html>
(Erişim Tarihi: 13.08.2023)

URL-8: “Ohlone Dog Park Association”
<https://www.smithsonianmag.com/history/how-dog-parks-took-over-urban-landscape-180973902/> (Erişim Tarihi: 14.08.2023)

URL-9: “Parks”. <https://www.hd-la.com/parks> (Erişim Tarihi: 28.09.2023)

URL-10: “The New Ohlone Park” <https://sass09ed1.wordpress.com/2015/08/10/the-new-ohlone-park/> (Erişim Tarihi: 28.09.2023)

URL-11: “Park Design” <https://northadamsdogpark.wordpress.com/park-design/>
(Erişim Tarihi: 20.05.2023)

URL-12:

<https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=2e5da15b06eb0bf1fcffe55521aab614bcdcb13d> (Erişim Tarihi: 15.08.2023)

URL-13: “Therapeutic Aspects of the Human-Companion Animal Interaction”

https://en.wikipedia.org/wiki/Tompkins_Square_Park (Erişim Tarihi: 16.08.2023)

URL-14: <https://www.nydailynews.com/2008/08/08/slew-of-dog-runs-make-staycations-for-dogs-a-walk-in-the-park/> (Erişim Tarihi: 19.01.2024)

URL-15: “Slew of dog runs make ‘staycations’ for dogs a walk in the park”
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0033350611001399?via%3Dihub> (Erişim Tarihi: 16.08.2023)

URL-16: “Evaluation of off-leash dog parks in Texas and Florida: A study of use patterns, user satisfaction, and perception”
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0169204609001030?via%3Dihub> (Erişim Tarihi: 19.08.2023)

URL-17: “The Bow Wow | Dog Park Equipment” <https://rectoday.net/product/the-bow-wow-dog-park-equipment/> (Erişim Tarihi: 19.01.2024)

URL-18: “How To Tell The Difference Between Dog Play And Aggression”
<https://www.dogtopia.com/blog/tell-difference-dog-play-aggression/> (Erişim Tarihi: 04.10.2023)

URL-19: “Dog Park Pros and Cons” <https://apdt.com/resource-center/dog-park-pros-cons/> (Erişim Tarihi: 04.10.2023)

URL-20: “The Pros and Mostly the Cons of Dog Parks”
<https://www.weststarpetscare.com/the-pros-and-mostly-the-cons-of-dog-parks/> (Erişim Tarihi: 04.10.2023)

URL-21: “Frustrated dog owners, facing another year-long delay for off-leash park to open, are now breaking in” <https://www.cbc.ca/news/canada/manitoba/brenda-leipsic-dog-park-still-closed-1.6233047> (Erişim Tarihi: 05.10.2023)

URL-22: “What is a dog park?” <https://barxparx.com/what-is-a-dog-park/> (Erişim Tarihi: 25.08.2023)

URL-23:

<https://www.cityofhenderson.com/Home/Components/FacilityDirectory/FacilityDirectory/204/752> (Erişim Tarihi: 08.10.2023)

URL-24: “Park Locations and Features” <https://barxparx.com/what-is-a-dog-park/> (Erişim Tarihi: 25.08.2023)

URL-25:<https://www.humanesociety.org/> (Erişim Tarihi: 12.05.2023)

URL-26: “Triple your lifesaving impact” <https://www.livinthedoglife.com/wp-content/uploads/2022/05/Dog-Park-Design-and-Planning-Guide-SU22.pdf> (Erişim Tarihi: 25.08.2023)

URL-27: <https://www.pawsitiveplay.uk/> (Erişim Tarihi: 13.06.2023)

URL-28: “One Size Does NOT Fit All – Why Your Off-leash Dog Park Needs Separate Spaces for Large and Small Dogs” <https://petprosupplyco.com/blogs/blog/separate-areas-in-dog-parks> (Erişim Tarihi: 13.06.2023)

URL-29: “Dog Daycare Design” <https://www.pawsdogdaycare.com/Start-Up-Services/Dog-Daycare-Design.htm>(Erişim Tarihi: 09.11.2023)

URL-30:<https://www.liherald.com/stories/newbridge-road-park-goes-to-the-dogs.94768> (Erişim Tarihi: 25.08.2023)

URL-31: “Newbridge Road Park goes to the dogs” <https://petprosupplyco.com/blogs/blog/separate-areas-in-dog-parks> (Erişim Tarihi: 13.06.2023)

URL-32: “Dangers of Play Between Large and Small Dogs” <https://thedoggurus.com/dangers-play-large-small-dogs/> (Erişim Tarihi: 13.05.2023)

URL-33: “Should I Take My Dog To The Dog Park?” <https://yourdogsfriend.org/life-with-dogs/should-i-take-my-dog-to-the-dog-park/> (Erişim Tarihi: 02.06.2023)

URL-34: <https://actondogpark.weebly.com/faqs.html> (Erişim Tarihi: 04.10.2023)

URL-35: “Disabled Pets: Unconditional Love Comes in All Shapes, Sizes and Abilities” <https://www.diamondpet.com/blog/adoption/rescues/adopting-disabled-pet/> (Erişim Tarihi: 04.10.2023)

- URL-36: “Dog Off Lead Areas” <https://www.wyndham.vic.gov.au/services/pets-animals/caring-your-pets/dog-lead-areas> (Erişim Tarihi: 10.06.2023)
- URL-37: “Cat & Dog Grooming - Boronia Village Shopping Centre” <http://www.pet.net.au/> (Erişim Tarihi: 04.06.2023)
- URL-38: “McWilliams Dog Park officially open in Hermann Park, with water features and dog wash station” <https://www.houstonchronicle.com/lifestyle/article/mcwilliams-dog-park-open-hermann-park-18429426.php> (Erişim Tarihi: 04.06.2023)
- URL-39: “Columbia Local Park Renovation to Include Dog Park and New Tennis/Pickleball/Soccer/Futsal Courts” <https://mocoshow.com/blog/columbia-local-park-renovation-to-include-dog-park-and-new-tennis-pickleball-soccer-futsal-courts/> (Erişim Tarihi: 08.06.2023)
- URL-40: “Gathering spaces” <https://www.thedailynews.cc/articles/gathering-spaces/> (Erişim Tarihi: 08.06.2023)
- URL-41: <https://emprescreative.com/> (Erişim Tarihi: 18.10.2023)
- URL-42: <https://www.nrpa.org/parks-recreation-magazine/2023/march/designing-a-destination-dog-park/> (Erişim Tarihi: 04.11.2023)
- URL-43: “Fairfax County Park Authority 2020 Dog Park Study Report” <https://www.fairfaxcounty.gov/parks/sites/parks/files/assets/documents/plandev/dog%20park%20study/dog%20park%20study%20entire%20report.pdf> (Erişim Tarihi: 18.10.2023)
- URL-44: “Lowcountry Dog Park Tour: John McCants Veterans Park Dog Park” <https://v16.imablog.net/2023/04/lowcountry-dog-park-tour-john-mccants-veterans-park-dog-park/> (Erişim Tarihi: 18.10.2023)
- URL-45: https://www.google.com/maps/place/John+McCants+Veterans+Park/@33.0237345,-80.0342174,3a,75y,90t/data=!3m8!1e2!3m6!1sAF1QipMumb54SmRhgL3gbS_j-DG3VAslRHM4gIOVcRR7!2e10!3e12!6shttps:%2F%2Flh5.googleusercontent.com

nt.com%2Fp%2FAF1QipMumb54SmRhgL3gbS_j-DG3VAsIRHM4gIOVcRR7%3Dw203-h152-k-no!7i4032!8i3024!4m7!3m6!1s0x88fe609666db72c3:0x99e87485b9bb67a!8m2!3d33.0237345!4d-80.0342174!10e5!16s%2Fg%2F12hrmrbxr?hl=tr&entry=ttu (Erişim Tarihi: 19.01.2024)

URL-46: “Westwoods Dog Park” <https://www.westwoodsdogpark.co.uk/park> (Erişim Tarihi: 05.11.2023)

URL-47: “Rush Creek Dog Park” https://www.arlingtontx.gov/city_hall/departments/parks_recreation/parks_trails/park_finder/rush_creek_dog_park (Erişim Tarihi: 05.11.2023)

URL-48: “Dog Off-Leash Area Separation Gates Feedback Survey” <https://www.beheardnewwest.ca/dog-gates-feedback> (Erişim Tarihi: 05.11.2023)

URL-49: “What fencing do i need for a dog field” <https://britishdogfields.com/what-fencing-do-i-need-for-a-dog-field/> (Erişim Tarihi: 01.11.2023)

URL-50: “Fenced Dog Park Guidelines 2021” <https://www.latrobe.vic.gov.au/sites/default/files/2022-07/Fenced%20Dog%20Park%20Guidelines.pdf> (Erişim Tarihi: 01.11.2023)

URL-51: “Fence Design Tips for Community Dog Parks” <https://www.allaroundfenceanddecks.com/fence-design-tips-for-community-dog-parks/> (Erişim Tarihi: 20.09.2023)

URL-52: “Dogpark Outdooramenities Issuu Catalog” https://issuu.com/herculesinc/docs/dogpark_outdooramenities_issuu_catalog (Erişim Tarihi: 01.11.2023)

URL-53: “What fencing do i need for a dog field” <https://britishdogfields.com/what-fencing-do-i-need-for-a-dog-field/> (Erişim Tarihi: 01.11.2023)

URL-54: “Minneapolis reopens newly renovated Marcy Park” <https://kstp.com/uncategorized/minneapolis-reopens-newly-renovated-marcy-park/> (Erişim Tarihi: 03.11.2023)

- URL-55: “New dog park opens in Regina; special area for small breeds”
<https://leaderpost.com/news/local-news/new-dog-park-opens-in-regina-special-area-for-small-breeds>
- URL-56: “10 Benefits of a Wood Privacy Fence”
<https://www.warnerrobinsfencecompany.com/10-benefits-wood-privacy-fence/> (Erişim Tarihi: 01.11.2023)
- URL-57: “Patio DIY: An Easy & Affordable Gravel Patio”
<https://www.goldcoastcanvas.com/patio-diy-an-easy-affordable-gravel-patio/>(Erişim Tarihi: 09.11.2023)
- URL-58: https://www.independentri.com/news/article_272fdbca-9f73-11ee-8c61-cf23d7f81fc1.html (Erişim Tarihi: 01.11.2023)
- URL-59: “Wrought Iron Fence Design Details” <https://cassidybros.com/wrought-iron-fences/wrought-iron-fence-design-details/> (Erişim Tarihi: 01.11.2023)
- URL-60: “Pet Fence Recommendations”
<https://www.ameristarperimeter.com/us/en/solutions/residential/pet> (Erişim Tarihi: 03.11.2023)
- URL-61: <https://www.nrpa.org/parks-recreation-magazine/2023/march/designing-a-destination-dog-park/> (Erişim Tarihi: 04.11.2023)
- URL-62: “Facilities” <https://www.cityofeagle.org/Facilities/Facility/Details/PetIQ-Dog-Park-15> (Erişim Tarihi: 06.11.2023)
- URL-63: “What Type of Surfacing Should I Use in a Dog Park”
<https://petprosupplyco.com/blogs/blog/what-type-of-surfacing-should-i-use-in-a-dog-park> (Erişim Tarihi: 06.11.2023)
- URL-64: <https://www.ehow.com/> (Erişim Tarihi: 06.11.2023)
- URL-65: “Renovated dog park to open Wednesday”
<https://beniciaheraldonline.com/renovated-dog-park-to-open-wednesday/>
(Erişim Tarihi: 06.11.2023)
- URL-66: “Fibar for Dog Parks” <https://www.fibar.com/dogparks> (Erişim Tarihi: 20.01.2024)

- URL-67: “Wood Chips Vs Mulch: Which One Is Better For Your Garden?”
<https://positivebloom.com/wood-chips-vs-mulch/> (Erişim Tarihi: 09.11.2023)
- URL-68: “Fibertop Engineered Wood Fiber” <https://fibertop.ca/fibertop-engineered-impact-surfacing.html> (Erişim Tarihi: 09.11.2023)
- URL-69: “Galena Hills Dog Park”
<https://www.draperutah.gov/Facilities/Facility/Details/Galena-Hills-Dog-Park-119> (Erişim Tarihi: 09.11.2023)
- URL-70: “Patio DIY: An Easy & Affordable Gravel Patio”
<https://www.goldcoastcanvas.com/patio-diy-an-easy-affordable-gravel-patio/>(Erişim Tarihi: 09.11.2023)
- URL-71: <https://wbsm.com/wareham-dog-park-opens/> (Erişim Tarihi: 09.11.2023)
- URL-72: “Clever Uses For Decomposed Granite Pathway Material”
<https://www.kafkagranite.com/blog/uses-for-decomposed-granite/> (Erişim Tarihi: 09.11.2023)
- URL-73: https://wagwalking.com/dog-walking?source=global_redirect&utm_source=doggoes_redirect (Erişim Tarihi: 09.11.2023)
- URL-74: “Downtown Houston Pet Owners Benefit from New Dog Park”
<https://www.synlawn.com/commercial-projects/downtown-houston-pet-owners-benefit-from-new-dog-park/> (Erişim Tarihi: 09.11.2023)
- URL-75: “New dog park proposed for downtown Sioux Falls”
<https://www.argusleader.com/story/news/2019/05/08/new-dog-park-proposed-downtown-sioux-falls/1144476001/> (Erişim Tarihi: 09.11.2023)
- URL-76: “The new design of the Emery Barnes dog park in downtown Vancouver”
<https://dailyhive.com/vancouver/emery-barnes-dog-park-new-design-upgrade-vancouver>(Erişim Tarihi: 15.11.2023)
- URL-77: “Dog Exercise Area” <https://www.gaithersburgmd.gov/services/animal-services/dog-exercise-area> (Erişim Tarihi: 15.11.2023)(Erişim Tarihi: 20.01.2024)

- URL-78: “How To Design A Dog Park” <https://www.parknplaydesign.com/post/how-to-design-a-dog-park>(Erişim Tarihi: 15.11.2023)
- URL-79: “Pooches can play, make friends, even enjoy a doggy splash pad at these local dog parks” <https://www.dispatch.com/story/lifestyle/pets/2022/06/02/dog-parks-columbus-franklin-county-rules-water-picnic-areas/9946155002/> (Erişim Tarihi: 20.01.2024)
- URL-80: <https://lh3.googleusercontent.com/p/AF1QipPH-VnP9oXhWMCvUr0xJUKz0USoEAEONbx7g1Im=s680-w680-h510> (Erişim Tarihi: 20.01.2024)
- URL-81: “Orchards Park dog park to open today in Bentonville” <https://www.arkansasonline.com/news/2022/jun/25/orchards-park-dog-park-to-open-today-in/> (Erişim Tarihi: 20.01.2024)
- URL-82: “Dog Toilet Areas” <https://gardeninganddogs.com/dogs/dog-toilet-areas/> (Erişim Tarihi: 20.01.2024)
- URL-83: “Pine Banks Dog Park” <https://www.cityofmaiden.org/facilities/facility/details/Pine-Banks-Dog-Park-54> (Erişim Tarihi: 20.01.2024)
- URL-84: “RiverStone Dog Park” <https://www.lethbridge.ca/parks-leisure-recreation/parks-and-playgrounds/west-parks-and-playgrounds/riverstone-dog-park/> (Erişim Tarihi: 20.01.2024)
- URL-85: “Rush Creek Dog Park” <https://www.usa-shade.com/projects/rush-creek-dog-park> (Erişim Tarihi: 16.11.2023)
- URL-86: “Folsom Community Service Day: Shade Structure at Folsom Dog Park” <https://folsomrotary.com/stories/folsom-community-service-day-shade-structure-at-folsom-dog-park> (Erişim Tarihi: 20.01.2024)
- URL-87: “Tunnel House” <https://www.gymsfordogs.com/product-category/all-products/tunnel-house/> (Erişim Tarihi: 08.11.2023)
- URL-88: “Popular Dog Park Lit With Solar Area Lights” <https://www.firstlighttechnologies.com/solar-light-blog/popular-dog-park-lit-with-solar-area-lights/> (Erişim Tarihi: 20.01.2024)

- URL-89: “Solar Lighting for Dog Parks” <https://highlux.com.au/blog/articles/solar-lighting-for-open-spaces-parks-reserves-dog-parks-2/> (Erişim Tarihi: 08.11.2023)
- URL-90: “Cribb Rd Dog Park agility equipment upgrade” <https://www.ryanmurphy.com.au/news/cribb-rd-dog-park-agility-equipment-upgrade> (Erişim Tarihi: 20.01.2024)
- URL-91: “Dog Park Activities” <https://www.dogparkproduct.com/activities/?offset=0&limit=14&orderBy=title+ASC&type=> (Erişim Tarihi: 20.01.2024)
- URL-92: “Dog Playground Equipment And Agility Products” <https://www.gymsfordogs.com/> (Erişim Tarihi: 20.01.2024)
- URL-93: “Bottle Filler with Barrier-Free Fountain & Pet Bowl” <https://muttmitt.com/bottle-filler-with-barrier-free-fountain-pet-bowl/> (Erişim Tarihi: 20.01.2024)
- URL-94: “Willoughby Triple Outdoor Drinking Fountain - Pet ADA” <https://www.dimensions.com/element/willoughby-triple-outdoor-drinking-fountain-pet-ada> (Erişim Tarihi: 20.01.2024)
- URL-95: “Pet Waste Station” <https://www.gymsfordogs.com/product-category/pet-waste-station/>(Erişim Tarihi: 09.11.2023)
- URL-96: <https://www.walmart.com/ip/POCHAR-Aluminum-Rustproof-Dog-Waste-Disposal-System-Pet-Park-10-Gallon-Poop-Station-Bin-Backyard-Reflective-Sign-Trash-Lid-Locking-Dispenser/816497479>(Erişim Tarihi: 09.11.2023)
- URL-97: “Dog Park Signage” <https://www.gymsfordogs.com/product-category/park-signage/>(Erişim Tarihi: 09.11.2023)
- URL-98: “Bonita Springs Dog Park has new amenities” <https://bonitasprings.floridaweekly.com/articles/bonita-springs-dog-park-has-new-amenities/> (Erişim Tarihi: 20.01.2024)
- URL-99: “Hammie's Tunnel House” <https://www.gymsfordogs.com/product-category/hammies-tunnel-house/> (Erişim Tarihi: 10.11.2023)

URL-100: “Toxic and Non-Toxic Plant List – Dog” <https://www.aspc.org/pet-care/animal-poison-control/dogs-plant-list> (Erişim Tarihi: 17.11.2023)

URL-101: “How to Make a Dog-Friendly Backyard” <https://www.naturehills.com/blog/post/make-a-dog-friendly-backyard>(Erişim Tarihi: 17.11.2023)

URL-102:
<https://earth.google.com/web/search/Slator+Park,+West+38th+Street,+Odessa,+Teksas,+Amerika+Birle%c5%9fik+Devletleri/@31.8730977,-102.39648694,896.8373868a,167.53332033d,35y,110.55357835h,62.7281566t,0r/data=CigiJgokCeURsgl71EVAEamhkfoM0kVAGfPE3b7tC1vAIaU4Ydb5DVvA> (Erişim Tarihi: 28.11.2023)

URL-103:
https://www.google.com/local/place/fid/0x534ca8daaea94a9b:0xd511b86d5fc30176/photosphere?iu=https://streetviewpixels-pa.googleapis.com/v1/thumbnail?panoid%3D7Sc3yKD3mPe6AuwKsMe7nw%26cb_client%3Dlu.gallery.gps%26w%3D160%26h%3D106%26yaw%3D2.3435144%26pitch%3D0%26thumbfov%3D100&ik=CAISFjdTYzN5S0QzbVBINkF1d0tzTWU3bnc%3D (Erişim Tarihi: 28.11.2023)

URL-104: “River Bend Bark Park” https://doggiecaboodle.com/dogpark/river-bend-bark-park/?no_frame=1 (Erişim Tarihi: 28.11.2023)

URL-105: “River Bend Bark Park” https://doggiecaboodle.com/dogpark/hondo-dog-park/?no_frame=1 (Erişim Tarihi: 28.11.2023)

URL-106: “Hondo Dog Park” https://en.wikipedia.org/wiki/Hondo_Dog_Park (Erişim Tarihi: 28.11.2023)

URL-107: “Teksas” <https://tr.wikipedia.org/wiki/Teksas> (Erişim Tarihi: 28.11.2023)

URL-108:
<https://earth.google.com/web/search/Hondo+Dog+Park,+Northeast+Century+Boulevard,+Hillsboro,+Oregon,+Amerika+Birle%c5%9fik+Devletleri/@45.55288579,-122.90961201,67.47518848a,395.43019501d,35y,47.11926757h,63.8689904t,0r/data=CskBGp4BEpcBCiUweDU0OTUwOGZkNGZiMjNkNDM6MHg2>

YjkyM2ZIZGI4OWY5MGM0GXp4hfTKxkZAIzGx2vw ul7AKlxIb25kbyB
Eb2cgUGFyaywgTm9ydGhlYXN0IENlbnR1cnkgQm91bGV2YXJkLCBlaW
xsc2Jvcms8sIE9yZWdvbiwgQW1lcmlrYSBCaXJsZcWfaWsgRGV2bGV0bG
VyaRgBIAEiJgokCYi0cgTy0UVAEav1Ez0FkUVAGdcDdk8Q FrAIW18Xk
S0LVvA (Erişim Tarihi: 28.11.2023)

URL-109: <https://maps.google.com/> (Erişim Tarihi: 01.12.2023)

URL-110: “Hondo Dog Park” <https://mapio.net/pic/p-30170578/> (Erişim Tarihi: 28.11.2023)

URL-111:

<https://earth.google.com/web/search/Slator+Park,+West+38th+Street,+Odessa,+Teksas,+Amerika+Birle%5c%9fik+Devletleri/@31.8730977,-102.39648694,896.8373868a,167.53332033d,35y,110.55357835h,62.7281566t,0r/data=CigiJgokCeURsgl71EVAEamhkfoM0kVAGfPE3b7tC1vAIaU4Ydb5DVvA> (Erişim Tarihi: 28.11.2023)

URL-112:

https://www.google.com/local/place/fid/0x534ca8daaea94a9b:0xd511b86d5fc30176/photosphere?iu=https://streetviewpixels-pa.googleapis.com/v1/thumbnail?panoid%3D7Sc3yKD3mPe6AuwKsMe7nw%26cb_client%3Dlu.gallery.gps%26w%3D160%26h%3D106%26yaw%3D2.3435144%26pitch%3D0%26thumbfov%3D100&ik=CAISFjdTYzN5S0QzbVBInkF1d0tzTWU3bnc%3D (Erişim Tarihi: 28.11.2023)

TEZLER

ALLEN, L. (2007). “Dog Parks: Benefits and Liabilities”, Degree of Master of Environmental Studies, University of Pennsylvania. <https://repository.upenn.edu/entities/publication/f9c38766-ce45-415d-873c1daee91d9970>

BROWN, L. M. (2012). “Landscape barkitecture: guidelines for behaviorally, mentally and physically responsive dog parks” Master's Theses, Ball State University. <https://cardinalscholar.bsu.edu/items/a67f4a9e-0acb-47d8-b9eb-783b82f30a1f>

MELNICK, J.H. (2013). “Dog Park Design: A Successful Southwest Dog Park”,
Master's Theses, University of Arizona.
<https://repository.arizona.edu/handle/10150/291179>

TODD, Z. (2018). Barriers to the Adoption of Humane Dog Training Methods, 24
Şubat 2018.

DİĞER KAYNAKLAR

ABBAN, J. (2022). Pawndering Dog Parks for Prince George’s Country for Parks.
University of Maryland, George park, Nisan 2022.
<https://drum.lib.umd.edu/items/9c20df13-de46-44ee-aabc-cdeebe99151d>

ABBAN, J., ABE, D., ABEL, P., ASAMOA, H., ... WHITEHEART, R. (2022).
Final report from URSP600: Qualitative Research Design & Methods for
Planners, The University of Maryland. Erişim adresi
<https://scholar.archive.org/work/jyglfcsau5gv5bhixqmgxybhq>

Austin Texas Yönetmelik Kuralları:
[https://library.municode.com/tx/austin/codes/code_of_ordinances?nodeId=TI
T3ANRE_CH3-4REDOCA_ART1GERE_S3-4-1UNDOPR](https://library.municode.com/tx/austin/codes/code_of_ordinances?nodeId=TI
T3ANRE_CH3-4REDOCA_ART1GERE_S3-4-1UNDOPR)

BATCH, E., HALE, M., PALEVSKY, E., (2001) “The case for space: expanding
recreational opportunities for dog owners and their pets”, Master's Theses,
University of Southern California.

Engelli Amerikalılar Yasası: <https://www.ada.gov/law-and-regs/ada/>

Fairfax County Park Authority. (2020). Dog Park Study Report. Erişim Adresi
<https://www.fairfaxcounty.gov/parks/sites/parks/files/assets/documents/plandev/dog%20park%20study/dog%20park%20study%20entire%20report.pdf>

Government of South Australia, Dog and Cat Management Board (2014).
[https://cdn.dogandcatboard.com.au/dogandcatboard/docs/Dogs/UnleashedDo
gParks-B.pdf](https://cdn.dogandcatboard.com.au/dogandcatboard/docs/Dogs/UnleashedDogParks-B.pdf)

Latrobe City Fenced Dog Park Guidelines (2021).
[https://www.latrobe.vic.gov.au/sites/default/files/2022-
07/Fenced%20Dog%20Park%20Guidelines.pdf](https://www.latrobe.vic.gov.au/sites/default/files/2022-07/Fenced%20Dog%20Park%20Guidelines.pdf)

ÖZGEÇMİŞ